

Standardowy Eurobarometr

Komisja
Europejska

EUROBAROMETR 70

OPINIA PUBLICZNA W UNII EUROPEJSKIEJ

JESIEŃ 2008

RAPORT KRAJOWY

POLSKA

Standardowy Eurobarometr 70 / jesień 2008 – TNS Opinion & Social

Badanie zostało zamówione i koordynowane przez Dyрекcyję Generalną ds. Komunikacji Społecznej Komisji Europejskiej.

Raport opracowany dla Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce.

Niniejszy dokument nie prezentuje punktu widzenia Komisji Europejskiej. Interpretacje i opinie przedstawione w raporcie są wyłącznie opiniami autorek.

WSTĘP	5
1. OPINIA PUBLICZNA W POLSCE: KONTEKST	6
1.1 Zadowolenie z życia	6
1.2 Oczekiwania na przyszłość	10
1.3. Ocena sytuacji w kraju	15
1.4 Porównanie sytuacji gospodarczej w Polsce i Unii Europejskiej	18
1.5 Ocena biegu spraw w Polsce i Unii Europejskiej	20
1.6 Zaufanie do instytucji krajowych	23
1.7 Problemy najważniejsze dla Polski	25
2. POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ	27
2.1 Poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej	27
2.2 Ocena korzyści i wpływu członkostwa	29
2.3 Zaufanie do Unii Europejskiej	32
2.4 Wizerunek Unii Europejskiej	34
2.5 Zaufanie do instytucji europejskich	38
3. EUROPEJCZYCY I UNIA EUROPEJSKA	42
3.1 Zrozumienie zasad działania Unii Europejskiej	42
3.2 Wiedza o Unii Europejskiej	44
3.3 Znajomość instytucji europejskich	46
3.4 Poczucie wpływu na sprawy Polski i UE	48
3.5 Ocena wpływu Polski na sprawy Unii Europejskiej	50
3.6 Opinie na temat uwzględnienia w UE interesów Polski	51
4. DALSZĄ INTEGRACJĄ EUROPEJSKĄ	53
4.1 Właściwy szczebel do podejmowania decyzji w wybranych obszarach	53
4.2 Poparcie dla Europejskiej Unii Monetarnej	55
4.3 Poparcie dla wspólnej polityki zagranicznej	56
4.4 Poparcie dla wspólnej polityki obronnej i bezpieczeństwa	57
4.5 Poparcie dla dalszego rozszerzenia Unii Europejskiej	58
4.6 Poparcie dla idei zróżnicowanego tempa integracji europejskiej	60
4.7 Oczekiwania wobec integracji europejskiej w najbliższych latach	61
4.8 Opinie na temat unijnego budżetu	63
PODSUMOWANIE	66
METODOLOGIA	68
KWESTIONARIUSZ	70

Dla Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce raport opracowały **Barbara Matysiak i Teresa Szczurowska**.

WSTĘP

Oddajemy w Państwa ręce raport prezentujący najnowsze wyniki badania Eurobarometr, przeprowadzonego na zlecenie Komisji Europejskiej przez konsorcjum TNS Opinion & Social, stworzone przez Taylor Nelson Sofres i EOS Gallup Europe. Badanie realizowano w Polsce w dniach 11-31 października 2008 r, na reprezentatywnej próbie 1000 osób w wieku 15 i więcej lat, wywiady przeprowadzono metodą wywiadu bezpośredniego w domu respondenta.

Eurobarometr jest badaniem prowadzonym cyklicznie - raz na 6 miesięcy - we wszystkich państwach Unii Europejskiej oraz krajach kandydujących: Turcji, Chorwacji i Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii, a także na terytorium Cypru Północnego. Jego wyniki publikowane są w postaci ogólnodostępnych raportów.

Raport składa się z czterech rozdziałów. W pierwszym zarysowano ogólny kontekst opinii publicznej w Polsce, omówiono zagadnienia takie jak poczucie zadowolenia z życia, oczekiwania na przyszłość, ocena sytuacji w kraju, a także zaufanie do instytucji krajowych. Rozdział drugi poświęcony jest opiniom Polaków na temat członkostwa Polski w strukturach unijnych, wskaźnikom zaufania do Wspólnoty oraz jej wizerunkowi. W kolejnym rozdziale omówiono znajomość poszczególnych instytucji Unii Europejskiej, społeczne rozumienie zasad jej działania oraz poczucie wpływu Polski i Polaków na sprawy unijne. Ostatni rozdział poświęcony jest integracji europejskiej, a więc poparciu Polaków dla europejskiej polityki monetarnej, wspólnej polityki zagranicznej, polityki obronnej i bezpieczeństwa, dalszemu rozszerzaniu UE, a także opiniom na temat unijnego budżetu.

W analizach uwzględniono różnice społeczno-demograficzne respondentów takie jak wiek, wykształcenie i miejsce zamieszkania wszędzie tam, gdzie występowały istotne różnice pomiędzy grupami respondentów. Wyniki Eurobarometru zanalizowane zostały w podziale na cztery grupy wiekowe: 15-24 lata, 25-39 lat, 40-54 lat oraz 55 i więcej lat. W przypadku analizy części pytań brano również pod uwagę poglądy polityczne respondentów, region zamieszkania oraz odpowiedzi udzielane na inne pytania. Regiony zamieszkania zostały podzielone na sześć kategorii stosowanych przez GUS: centralny – obejmujący województwo łódzkie i mazowieckie, południowy – małopolskie, śląskie, wschodni - lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, północno-zachodni - lubuskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie, południowo-zachodni - dolnośląskie, opolskie i północny - kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie.

Wykształcenie jest w tym badaniu mierzone wiekiem zakończenia nauki i podzielone na kategorie: 15 lat lub mniej, od 16 do 19 lat oraz 20 lat i więcej. Dla uproszczenia w raporcie przyjęto, że osoby, które zakończyły naukę w wieku 15 lub mniej lat, mają wykształcenie podstawowe, natomiast osoby, które uczyły się do 20 roku życia lub dłużej, posiadają wykształcenie wyższe. Zawsze, gdy w raporcie mowa jest o średniej europejskiej, chodzi o średnią dla 27 państw członkowskich Unii Europejskiej.

Jeśli na ilustrujących tekst wykresach odsetki odpowiedzi nie sumują się do 100, oznacza to, że pominięte zostały odpowiedzi „nie wiem” i „trudno powiedzieć”.

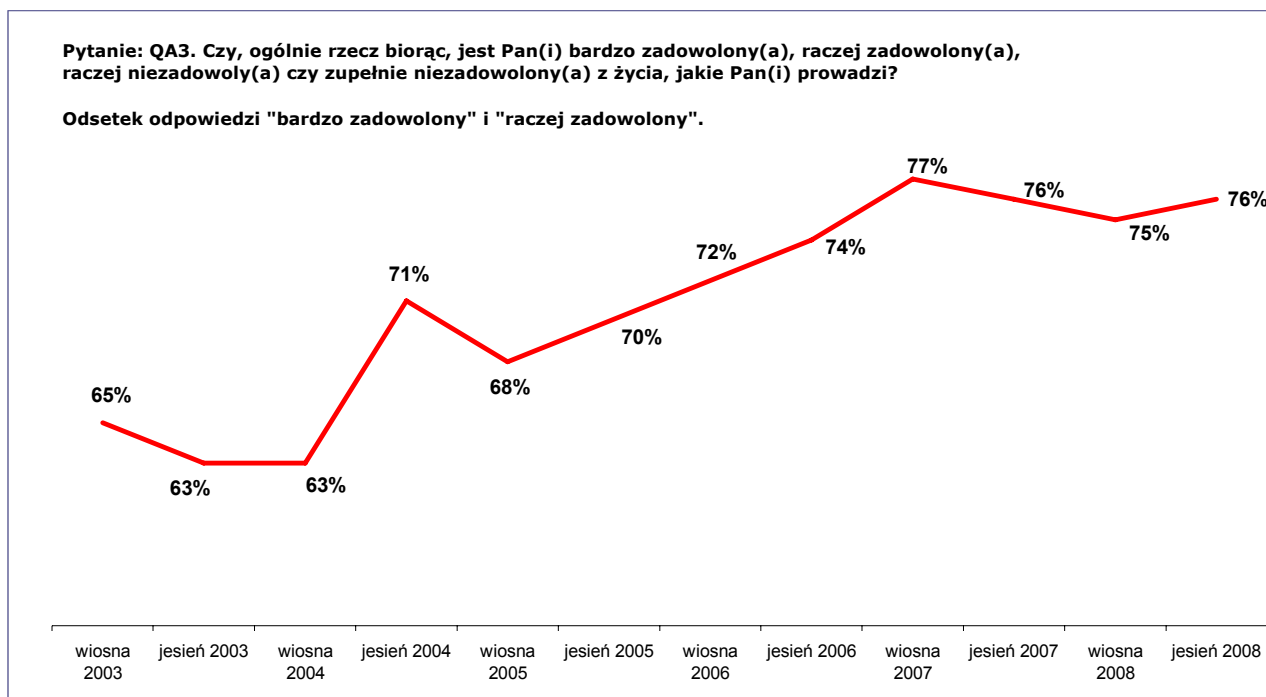
1. OPINIA PUBLICZNA W POLSCE: KONTEKST

1.1 Zadowolenie z życia

- Większość Polaków (76%) jest zadowolona z życia, jakie prowadzi

Większość Polaków (76%) jest zadowolona ze swojego życia, przy czym co dziesiąty ankietowany (10%) jest z niego zdecydowanie zadowolony, a dwie trzecie badanych (66%) raczej odczuwa satysfakcję z życia jakie prowadzi. Niezadowolenie ze swojego życia jest udziałem 23% respondentów, z czego 19% jest raczej, a 4% zdecydowanie niezadowolonych.

Wysoki wskaźnik satysfakcji z życia -powyżej 70% – utrzymuje się od jesieni 2005.

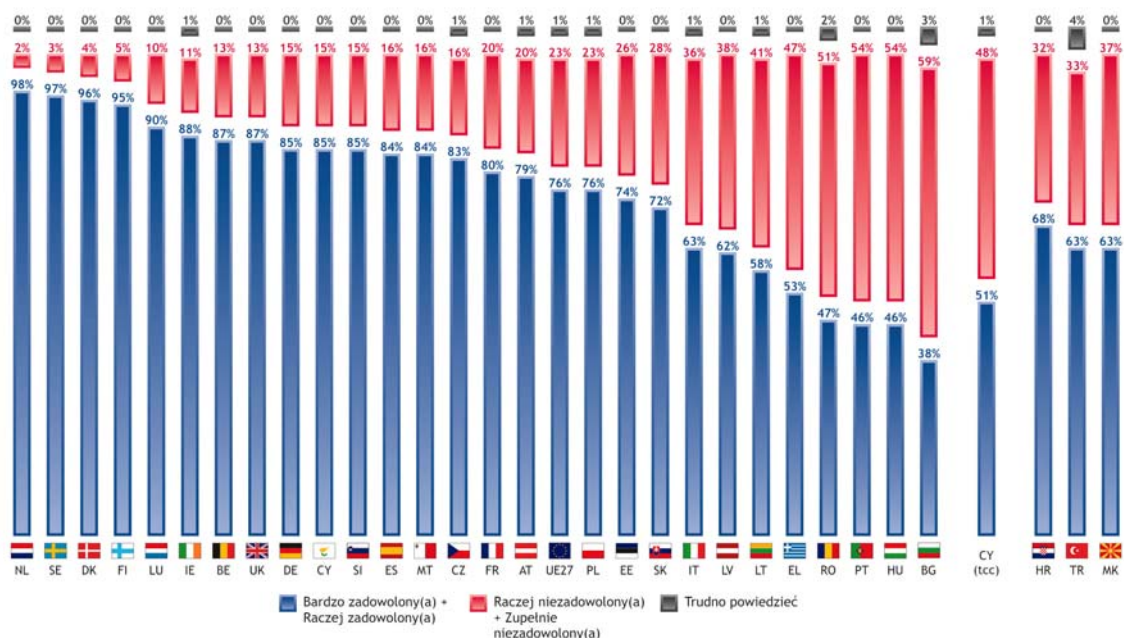

Im młodszy są badani (od 65% wśród Polaków w wieku 55 i więcej lat do 91% wśród badanych w wieku 15-24 lata) oraz im lepsze wykształcenie zdobyli (od 54% wśród ankietowanych, których edukacja zakończyła się na szkole podstawowej do 85% wśród respondentów z wykształceniem wyższym), tym częściej wyrażają zadowolenie z życia, jakie prowadzą. Satysfakcja z życia Polaków rośnie również wraz z wielkością miejsca zamieszkania – od 73% wśród mieszkańców wsi do 84% wśród respondentów mieszkających w dużych miastach.

Częściej niż pozostałe osoby na kierowniczych stanowiskach (94%), uczniowie i studenci (93%), a także pracownicy umysłowi oraz respondenci zajmujący się domem (po 87%) są zadowoleni z życia.

Niski poziom satysfakcji z życia deklarują częściej niż inne grupy: emeryci i renciści (35%) oraz bezrobotni (34%).

Pytanie: QA3. Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) bardzo zadowolony(a), raczej zadowolony(a), raczej niezadowolony(a) czy zupełnie niezadowolony(a) z życia, jakie Pan(i) prowadzi?

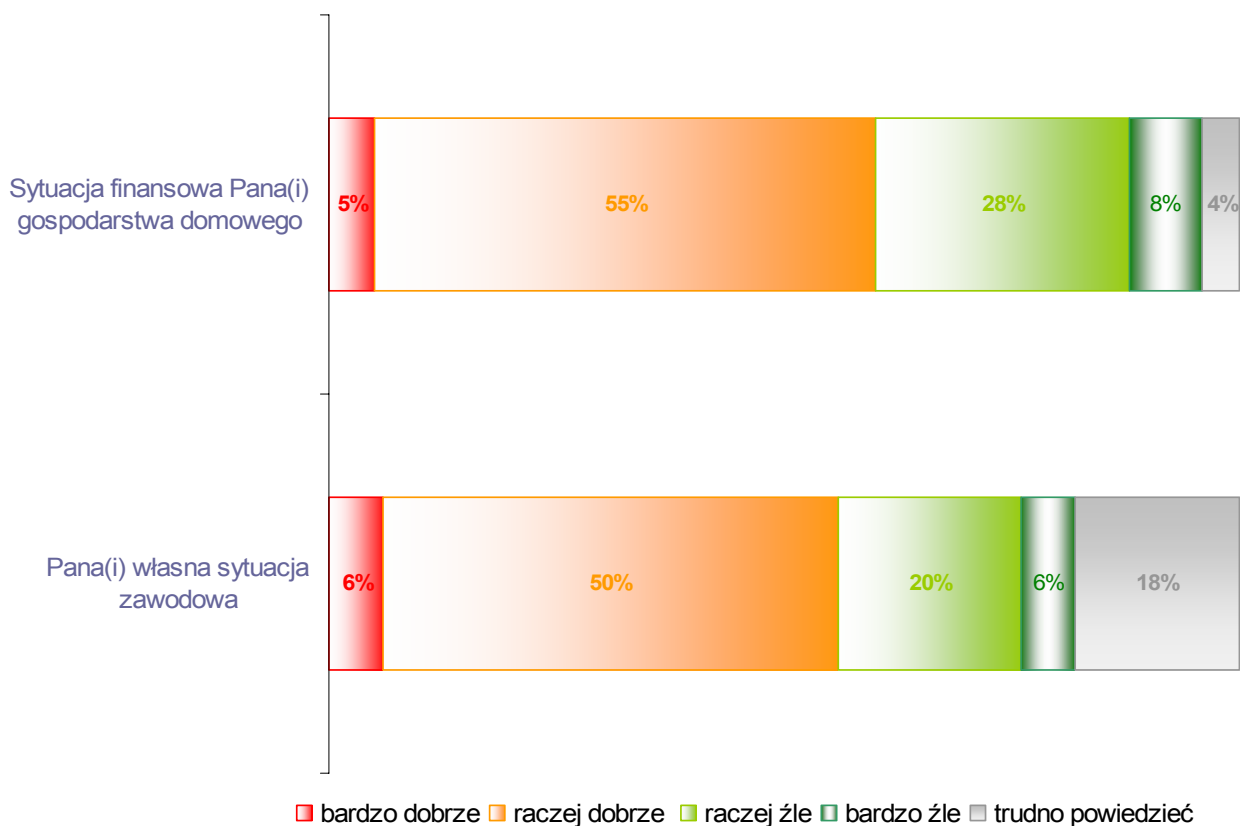
Osób zadowolonych ze swojego życia jest w Polsce średnio tyle samo, co przeciętnie we wszystkich państwach Unii Europejskiej (76%). W skali całej UE najwyższy odsetek zadowolonych ze swojego życia odnotowano wśród mieszkańców Holandii (98%), Szwecji (97%), Danii (96%) oraz Finlandii (95%), natomiast wyraźnie rzadziej niż w Polsce i średnio w UE satysfakcję z życia odczuwają Bułgarzy (38%), Węgrzy i Portugalczycy (po 46%) oraz Rumuni (47%).

- Trzy piąte respondentów pozytywnie ocenia sytuację finansową swojego gospodarstwa domowego (60%), a nieco ponad połowa badanych (56%) dobrze ocenia swoją sytuację zawodową

Pozytywnie o sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego mówi trzech na pięciu Polaków (60%). Znaczący jest jednak odsetek badanych, którzy źle oceniają sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego - ponad jedna trzecia społeczeństwa (36%), w tym 8% bardzo źle.

Ponad połowa Polaków (56%) uważa, że ich sytuacja zawodowa jest dobra, przy czym tylko 6% badanych ocenia ją bardzo dobrze. Źle o swojej sytuacji na rynku pracy mówi jedna czwarta ankietowanych (26%), z czego 6% ocenia ją bardzo źle.

QA4a. Jak ocenił(a)by Pan(i) obecną sytuację w każdym z następujących obszarów?

Dobre oceny sytuacji materialnej gospodarstwa domowego są wyrażane tym częściej im:

- młodszy są Polacy (od 44% wśród respondentów w wieku 55 i więcej lat do 74% wśród najmłodszych ankietowanych w wieku 15-24 lata);
- im większe miejscowości zamieszkują (od 50% wśród mieszkańców wsi do 75% wśród respondentów zamieszkujących w dużym mieście);
- im liczniejsze jest ich gospodarstwo domowe (od 47% wśród badanych z gospodarstw składających się z jednego członka do 66% wśród gospodarstw liczących 4 i więcej członków);
- im lepiej są wykształceni (od 34% wśród badanych, którzy ukończyli swoją edukację na szkole podstawowej do 68% wśród respondentów z wykształceniem wyższym).

Najlepiej sytuację finansową swojego gospodarstwa domowego oceniają osoby na stanowiskach kierowniczych (89%), uczniowie i studenci (75%), robotnicy (70%) oraz Polacy zamieszkujący region południowo-zachodni (66%).

Negatywnie o sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego mówią istotnie częściej niż pozostałe osoby z wykształceniem podstawowym (62%), emeryci i renciści (55%) oraz bezrobotni (54%).

Wraz z wielkością miejsca zamieszkania (od 49% wśród mieszkańców wsi do 65% wśród osób zamieszkujących duże miasta) oraz wraz z lepszym wykształceniem (od 34% wśród osób, które skończyły tylko szkołę podstawową do 68% wśród ankietowanych z wykształceniem wyższym) rośnie odsetek Polaków dobrze oceniających swoją sytuację zawodową.

Dobrze o swojej sytuacji na rynku pracy mówią najczęściej osoby zajmujące stanowiska kierownicze (90%), pracownicy umysłowi (77%) oraz pracownicy fizyczni (76%). Optymistycznie

swoją sytuację zawodową oceniają również częściej niż pozostali respondenci w wieku 25-39 lat (74%).

Krytycznie o swojej sytuacji na rynku pracy wypowiadają się głównie bezrobotni (64%), respondenci najslabiej wykształceni (41%), a także ponad jedna trzecia zamieszkujących obszary wiejskie (36%) i taki sam odsetek Polaków pracujących na własny rachunek, respondentów w wieku 40-54 lata oraz osób zajmujących się domem (po 36%).

W porównaniu ze średnią unijną (64%) Polacy trochę rzadziej dobrze oceniają sytuację finansową swoich gospodarstw domowych (różnica 4 punktów proc.). Daleko Polsce do tak powszechnej pozytywnej oceny sytuacji materialnej gospodarstw domowych jak w Holandii (92%), Szwecji (91%), Finlandii (89%) oraz Danii (86%). Wśród 27 krajów należących do Unii Europejskiej źle sytuacja finansowa gospodarstw domowych oceniana jest najczęściej przez Węgrów (74%), Portugalczyków (68%) oraz Bułgarów (62%).

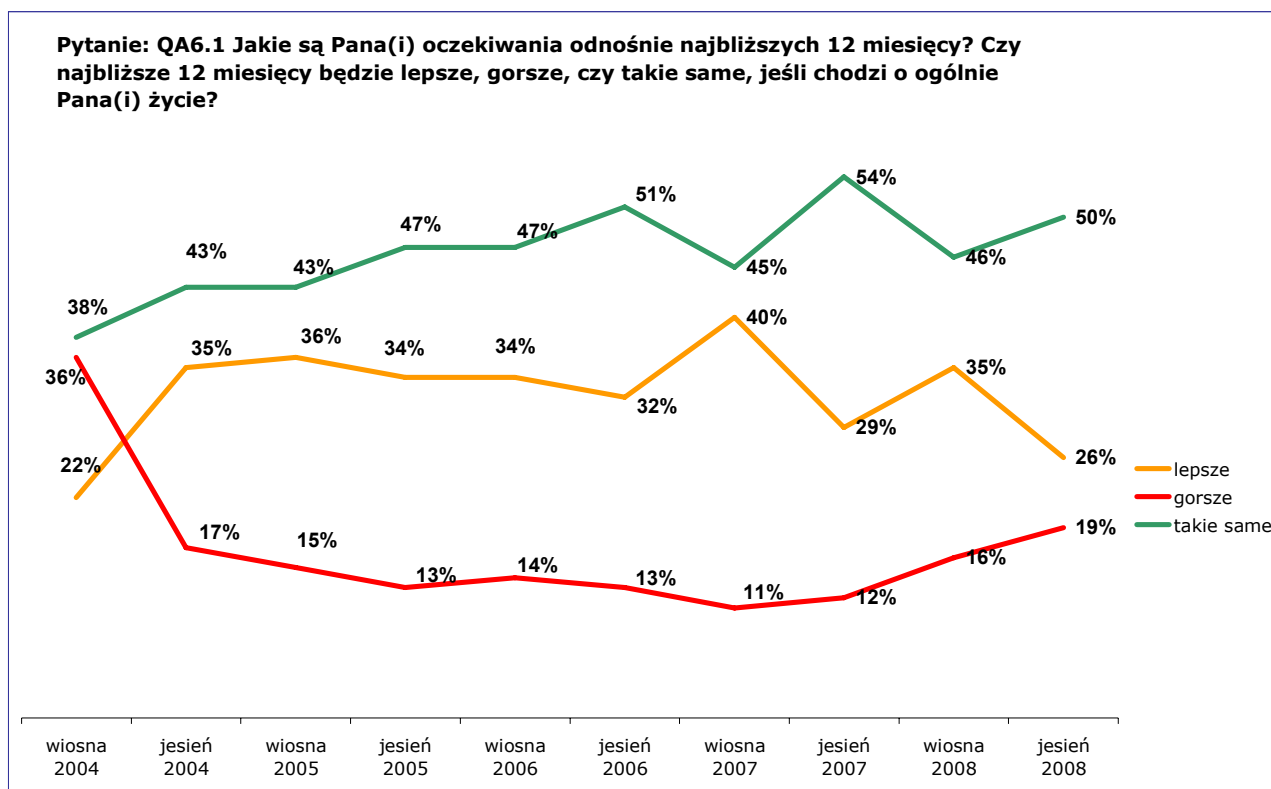
W skali całej Unii zadowolenie Polaków ze swojej sytuacji zawodowej nie odbiega od średniej (56%). Najlepiej swoją sytuację zawodową oceniają Duńczycy (78%), Szwedzi (73%), Holendrzy oraz Finowie (po 72%), w przeciwieństwie do Węgrów, Portugalczyków, Greków, Rumunów i Bułgarów wśród których zadowolenie pod tym względem wyraża odpowiednio 25%, 36%, 37%, 40% i 41% badanych.

1.2 Oczekiwania na przyszłość

- Spada odsetek Polaków patrzących w przyszłość z optymizmem, a co piąty respondent obawia się, że najbliższy rok będzie gorszy

Połowa Polaków uważa, że w najbliższych 12 miesiącach ich życie nie ulegnie zmianie (50%). Jeden na czterech ankietowanych (26%) sądzi, że w rocznej perspektywie w jego życiu nastąpi poprawa, a jeden na pięciu (19%) obawia się pogorszenia swojej sytuacji życiowej.

W zestawieniu z wynikami uzyskanymi wiosną br. wśród optymistycznie patrzących w przyszłość odnotowano istotny - o 9 punktów proc. - spadek pozytywnych nastrojów. Przybyło osób, które nie spodziewają się zmian w swoim życiu w najbliższym roku (wzrost o 4 punkty proc.) oraz tych, które przewidują, że ich sytuacja życiowa pogorszy się (wzrost o 3 punkty proc.).

Optymizm życiowy jest tym częściej wyrażany im młodszy są badani oraz im lepiej są wykształceni. Poprawy swojego życia w najbliższych 12 miesiącach spodziewa się zaledwie 7% osób w wieku 55+ i ponad połowa respondentów w wieku 15-24 lata (53%), a także co trzeci badany w wieku 25-39 lat (34%) oraz od 5% wśród badanych, którzy zakończyli edukację na szkole podstawowej do 30% wśród absolwentów wyższych uczelni. Zmian na lepsze w życiu spodziewają się również częściej mieszkańcy dużych miast (37%) niż wsi (21%).

Poprawy sytuacji życiowej spodziewają się częściej niż pozostali uczniowie i studenci (51%), osoby zajmujące stanowiska kierownicze (34%), pracownicy umysłowi (33%) oraz pracownicy fizyczni (32%), a także respondenci, którzy darzą zaufaniem UE (31%) oraz badani, którzy są przekonani, że sprawy w naszym kraju oraz w UE idą w dobrym kierunku - odpowiednio 38% i 34%. Pozytywnemu patrzeniu w przyszłość sprzyja zamieszkiwanie w północnym regionie Polski (36%).

Pogorszenia sytuacji życiowej w ciągu najbliższych 12 miesięcy spodziewają się głównie badani najslabiej wykształceni (35%), respondenci przekonani, że sprawy w UE idą w złym kierunku

(35%), emeryci i renciści (31%), osoby najstarsze, w wieku 55 i więcej lat (30%), ankietowani nie darzący UE zaufaniem (29%), respondenci pracujący na własny rachunek (26%).

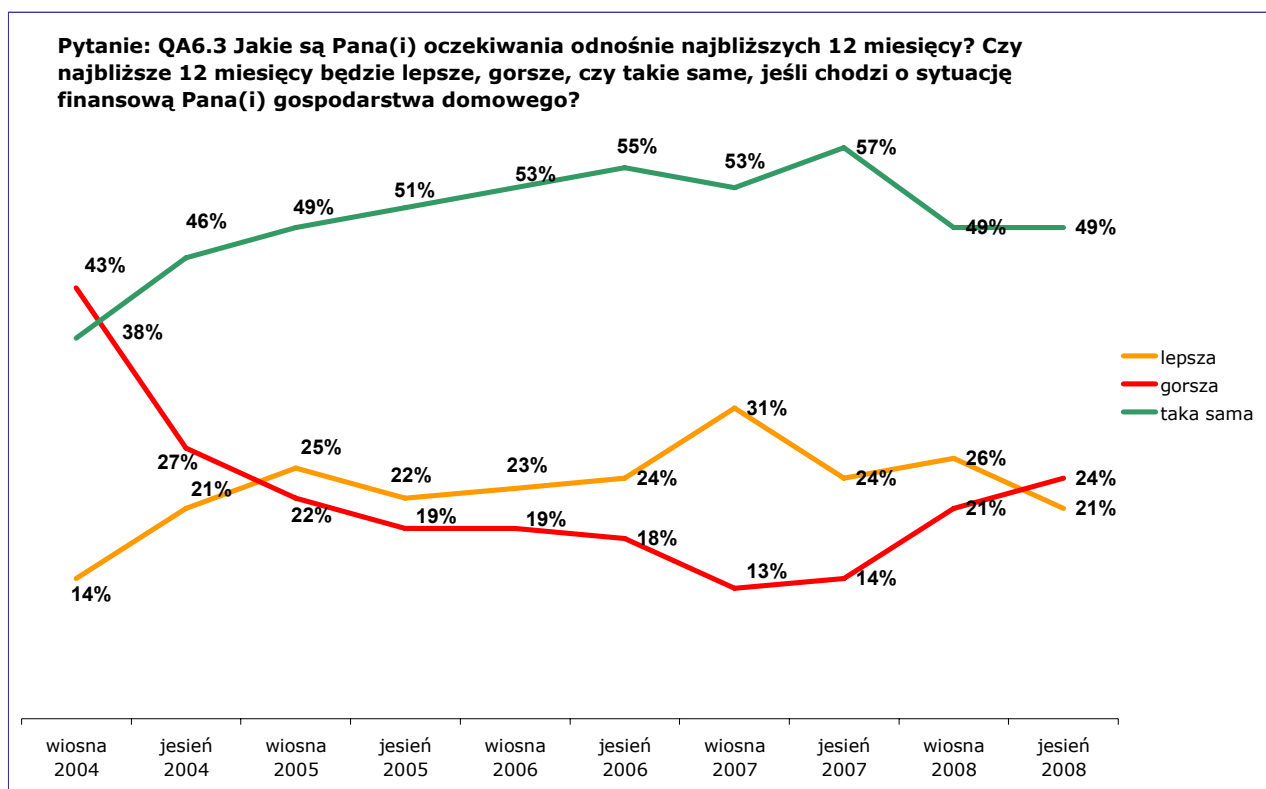
Im starsi są badani oraz im mniejsze miejscowości zamieszkują, tym częściej nie spodziewają się żadnych zmian w swoim życiu w perspektywie rocznej. Mieszkańcy regionu wschodniego (58%), a także emeryci i renciści (56%) – to grupy osób, które najczęściej uważają, że w ich życiu nic się nie zmieni w najbliższych 12 miesiącach.

W Polsce odsetek osób oczekujących w rocznej perspektywie zmian na lepsze w swoim życiu oraz badanych, którzy nie spodziewają się żadnych zmian w tym aspekcie jest porównywalny do średniej europejskiej (odpowiednio 24% i 51%). Nieznacznie mniej jest w naszym kraju w stosunku do średniej wszystkich państw członkowskich (22%) osób patrzących w przyszłość z pesymizmem. Najczęściej we Wspólnocie zmian na lepsze w swoim życiu w perspektywie najbliższych 12 miesięcy spodziewają się Szwedzi (38%), Duńczycy (34%), Francuzi (30%) i Rumuni (29%), natomiast z dużo większym niż Polacy pesymizmem patrzą na swoje życie w najbliższych 12 miesiącach Węgrzy (47%), Portugalczycy (36%) oraz Litwini (34%).

Finowie (69%), Holendrzy (63%) i Austriacy (61%) to narody, które najczęściej nie spodziewają się zmian w swoim życiu w perspektywie rocznej.

- Wzrasta udział Polaków, którzy spodziewają się, że w najbliższych 12 miesiącach sytuacja materialna ich gospodarstwa domowego pogorszy się – sądzi tak już co czwarty badany

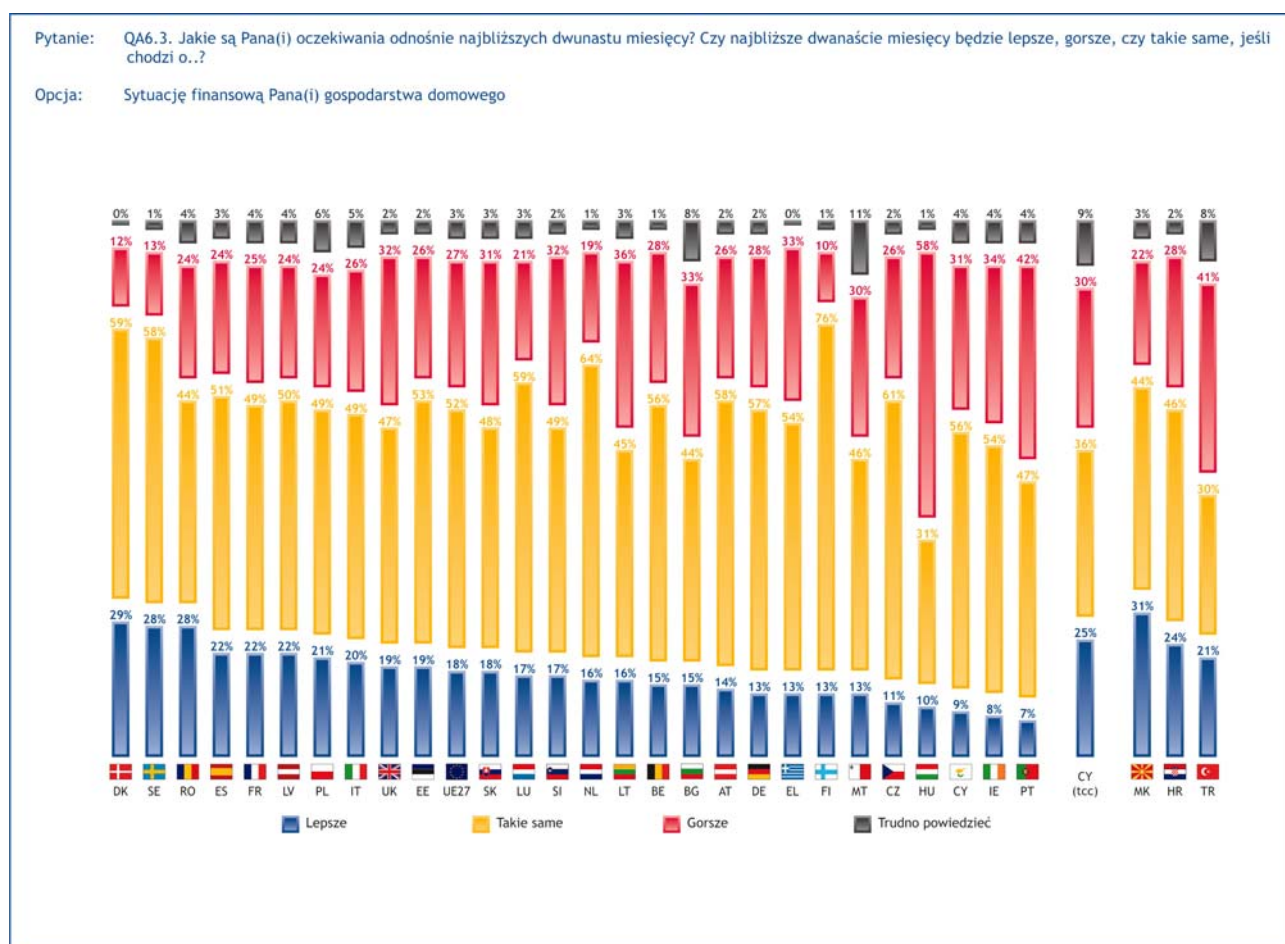
Jeden na pięciu Polaków (21%) uważa, że w najbliższych 12 miesiącach sytuacja finansowa jego gospodarstwa domowego poprawi się, natomiast jeden na czterech (24%) obawia się pogorszenia. Odsetek respondentów, którzy nie przewidują zmian w sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego pozostaje od ostatniego pomiaru na takim samym poziomie – 49%. Mniej niż wiosną 2008 roku jest badanych, którzy uważają, że sytuacja finansowa ich gospodarstwa domowego poprawi się w najbliższych 12 miesiącach (spadek o 5 punktów proc.), przybyło natomiast (o 3 punkty proc.) pesymistów, którzy obawiają się, że w najbliższym roku sytuacja finansowa ich gospodarstwa pogorszy się.

Pozytywne spojrzenie na sytuację finansową gospodarstwa domowego w perspektywie 12 miesięcy jest tym częstsze im młodszy są badani (od 6% wśród respondentów w wieku 55 i więcej lat do 35% wśród ankietowanych w wieku 15-24 lata), im lepiej są wykształceni (od 3% wśród ankietowanych, których edukacja zakończyła się na szkole podstawowej do 23% wśród respondentów z wykształceniem wyższym) oraz w im większej miejscowości mieszkają (od 17% wśród badanych mieszkających na wsi do 29% wśród ankietowanych z dużych miast). Cechuje ono również częściej niż przeciętnie robotników (31%), badanych zajmujących stanowiska kierownicze (29%), mieszkańców największych miast (29%), uczniów i studentów (28%), pracowników umysłowych (27%) oraz osoby zajmujące się domem i mieszkańców regionu południowego (po 26%).

Pogorszenia sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego w nadchodzących 12 miesiącach obawiają się głównie badani, których edukacja trwała najkrócej (43%), emeryci i renciści (38%), osoby najstarsze, w wieku 55 i więcej lat – 37%, badani, którzy sami mieszkają w gospodarstwie domowym (35%), respondenci pracujący na własny rachunek (34%), a także mieszkańcy wsi (30%).

Uczniowie i studenci (59%), osoby zajmujące się domem (57%), a także mieszkańcy regionu wschodniego (57%) oraz mieszkańcy dużych miast (54%) częściej niż ogół nie spodziewają się zmian w sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego w najbliższych 12 miesiącach.

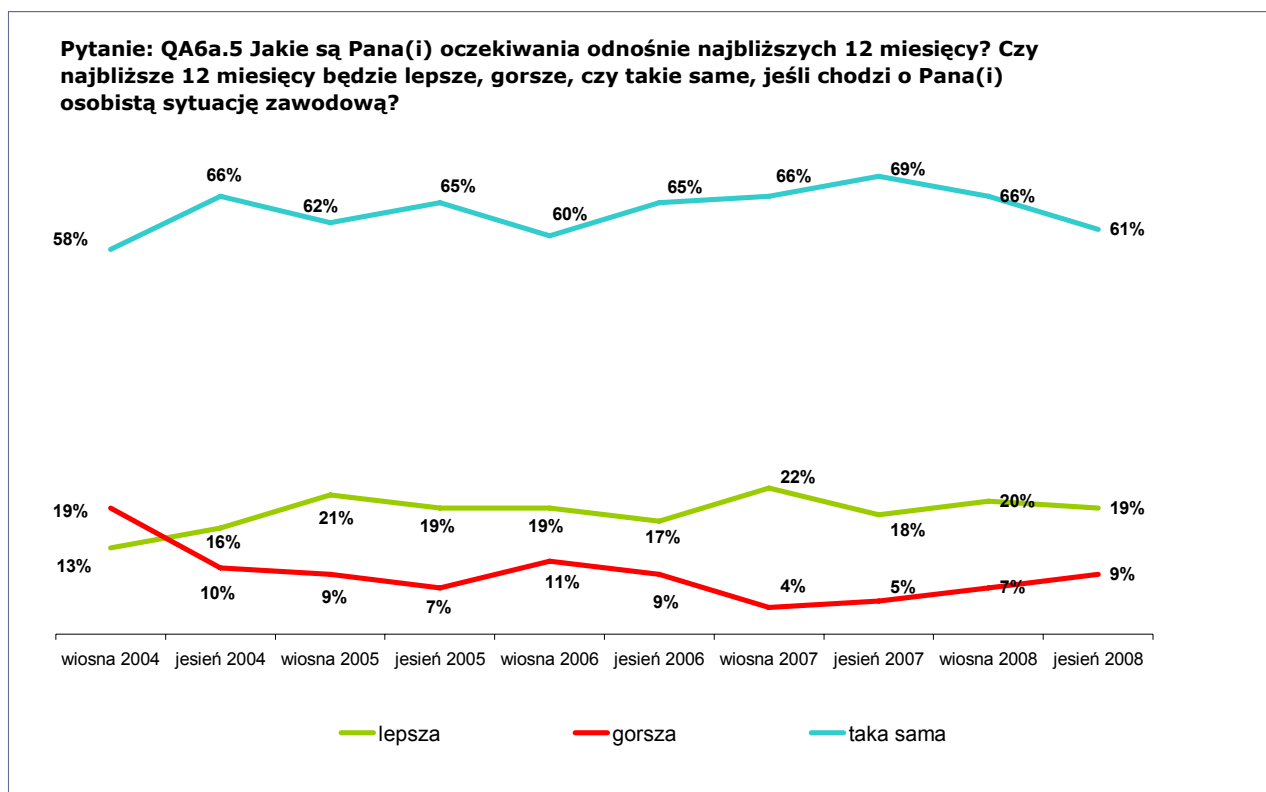

Nieznacznie częściej niż średnio w UE (18%) Polacy spodziewają się poprawy sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego w najbliższych 12 miesiącach. Mniej jest w Polsce w porównaniu ze średnim wynikiem dla mieszkańców Unii osób, które z pesymizmem patrzą na sytuację finansową swojego gospodarstwa domowego (27% w UE) oraz badanych, którzy nie przewidują zmian w tym aspekcie (52% w UE).

Zdecydowanie częściej niż Polacy i zarazem najczęściej w całej Unii Europejskiej poprawy sytuacji finansowej gospodarstw domowych spodziewają się w perspektywie 12 miesięcy Duńczycy (29%), Rumuni (28%) oraz Szwedzi (28%), natomiast pogorszenia sytuacji w tej kwestii spodziewają się przede wszystkim Węgrzy (58%), Portugalczycy (42%), Litwini (36%), Irlandczycy (34%), Bułgarzy i Grecy (po 33%), Słoweńcy oraz mieszkańcy Wielkiej Brytanii (po 32%). Nie spodziewają się natomiast zmian w sytuacji materialnej gospodarstwa domowego głównie Finowie (76%), Holendrzy (64%) i Czesi (61%).

- Większość Polaków sądzi, że ich sytuacja zawodowa nie zmieni się w najbliższych 12 miesiącach

Większość mieszkańców Polski (61%) uważa, że ich sytuacja zawodowa nie zmieni się w najbliższych 12 miesiącach – odsetek ten jest niższy o 5 punktów proc. w stosunku do poprzedniego pomiaru. Jedna piąta badanych (19%) sądzi, że ich sytuacja na rynku pracy poprawi się, a co jedenasty badany (9%) ma przeciwne zdanie. Co dziewiąty respondent (11%) nie wypowiada się jednoznacznie na temat oceny swojej sytuacji zawodowej w perspektywie jednego roku.

Im młodszy są badani (od 5% wśród najstarszych Polaków - w wieku 55 i więcej lat - do 40% wśród respondentów w wieku 15-24 lata), im dłużej trwała ich edukacja (od 4% wśród ankietowanych, którzy ukończyli tylko szkołę podstawową do 31% wśród mieszkańców Polski z wykształceniem wyższym) oraz im większe aglomeracje zamieszkują (od 14% wśród respondentów ze wsi i obszarów wiejskich do 28% wśród badanych z dużych miast), tym lepiej oceniają swoją sytuację zawodową w perspektywie najbliższych 12 miesięcy. Częściej niż pozostali z optymizmem o swojej sytuacji zawodowej mówią osoby pracujące na stanowiskach kierowniczych (36%), uczniowie i studenci (31%) oraz robotnicy (30%), a także mieszkańcy regionu południowo-zachodniego (26%) oraz północnego (24%).

Polacy pracujący na własny rachunek częściej niż pozostali obawiają się pogorszenia swojej sytuacji zawodowej w perspektywie 12 miesięcy (17%), ale także częściej niż inni nie spodziewają się żadnych zmian w swojej sytuacji zawodowej (70%).

Nie przewidują zmian w swojej sytuacji na rynku pracy również częściej niż inne osoby najslabiej wykształcone (71%), najstarsi badani (70%), osoby zajmujące się domem (68%), mieszkańcy wsi (68%), a także mieszkańcy regionu wschodniego (69%) oraz północno-zachodniego (68%).

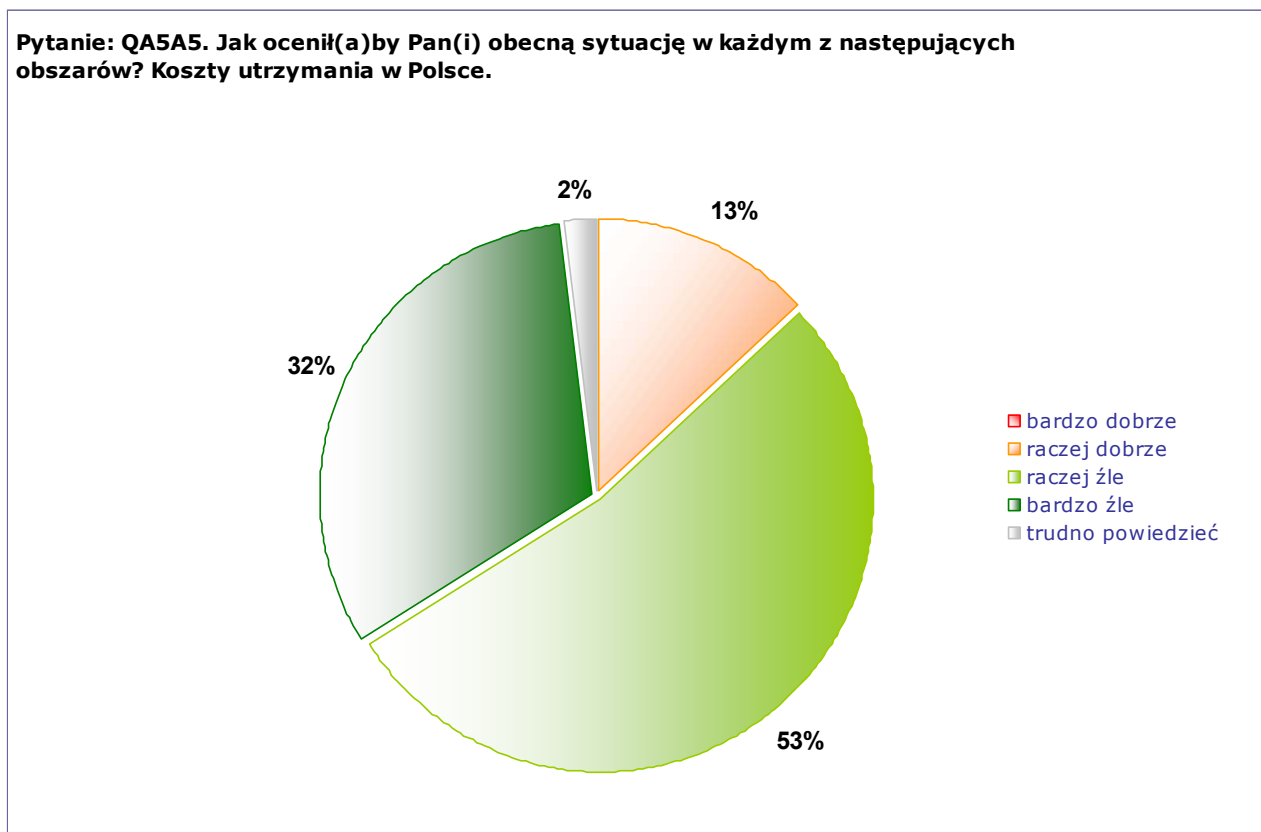
Porównując średnie oceny osobistej sytuacji zawodowej Polaków w perspektywie 12 miesięcy z wynikami w UE nie odnotowano istotnych różnic. Średnio 58% Europejczyków nie spodziewa się zmian w swojej sytuacji zawodowej, 18% oczekuje jej poprawy, a 12% pogorszenia. Wśród państw członkowskich UE jedynie we Francji (23%) istotnie częściej niż w innych krajach respondenci przewidują, że ich sytuacja zawodowa się poprawi, natomiast pesymizm istotnie częściej niż średnio w państwach Wspólnoty w tej kwestii wyrażają Węgrzy (35%), Litwini (33%) i Portugalczycy (24%), a także Włosi (18%).

Zmian w swojej sytuacji zawodowej nie spodziewają się najczęściej Finowie (80%) i Grecy (71%).

1.3. Ocena sytuacji w kraju

- Zdecydowana większość społeczeństwa ocenia koszty życia w Polsce jako zbyt wysokie

Ogromna większość Polaków (85%) ocenia koszty utrzymania w Polsce jako zbyt wysokie. Pozytywnie o tym aspekcie życia w naszym kraju wypowiada się zaledwie 13% społeczeństwa, przy czym mniej niż 1% badanych ocenia koszty życia w Polsce bardzo dobrze.

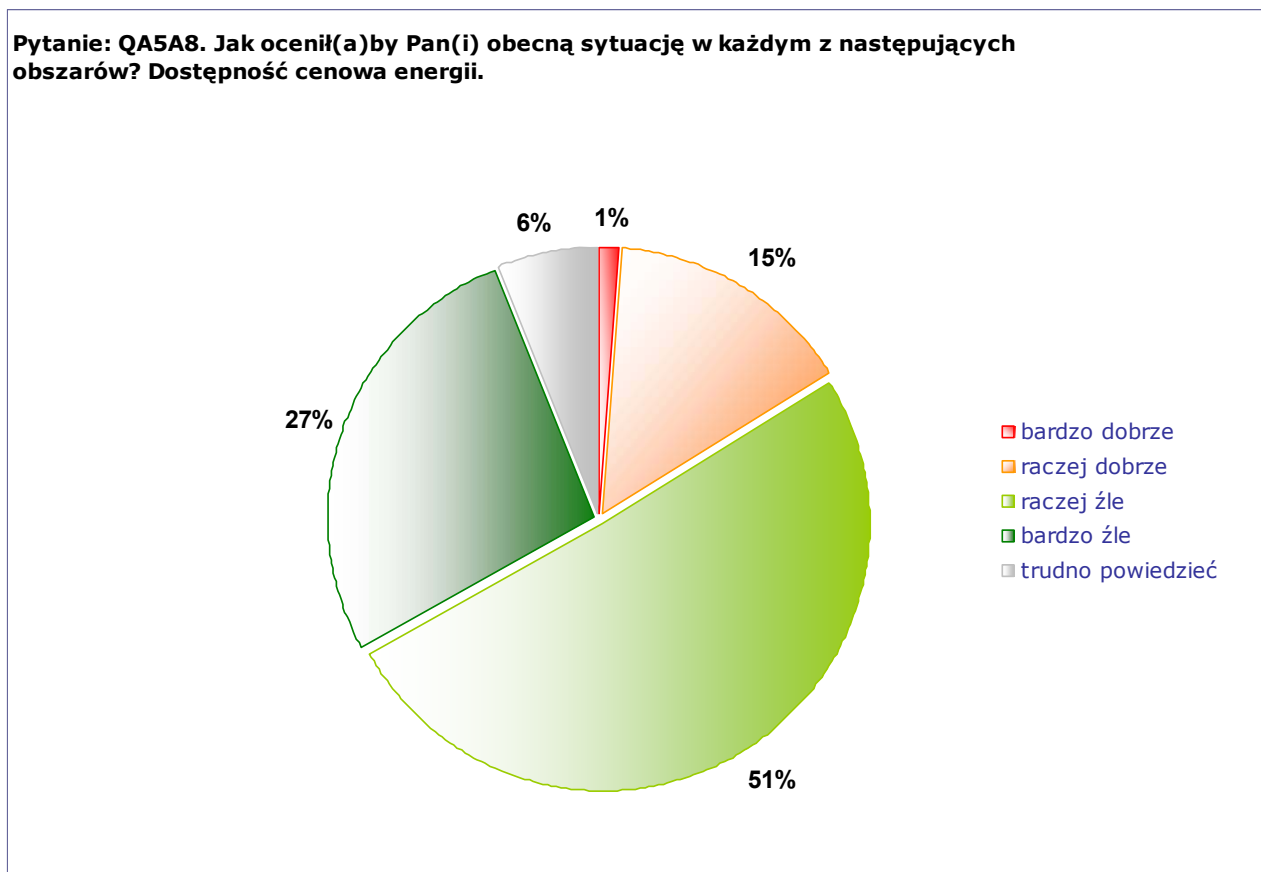
Im starsi są Polacy (od 69% wśród najmłodszych badanych do 90% wśród respondentów w wieku 55 i więcej lat) oraz im słabiej są wykształceni (od 85% wśród ankietowanych z wykształceniem wyższym do 92% wśród respondentów z wykształceniem podstawowym), tym bardziej uciążliwe są dla nich koszty utrzymania w Polsce. Źle koszty życia postrzegają częściej niż pozostali respondenci najslabiej wykształceni (92%), emeryci i renciści (91%), a także mieszkańcy południowo-zachodniej Polski (90%) oraz badani, którzy są przeciwni wprowadzeniu waluty euro (90%).

Natomiast lepiej niż średnio koszty utrzymania oceniają najmłodsi badani (25%), uczniowie i studenci (25%) oraz mieszkańcy dużych miast (22%), a także osoby, które są za wprowadzeniem waluty euro (21%).

Zła ocena kosztów życia w Polsce jest w stosunku do średniej w państwach członkowskich UE nieco (o 7 punktów proc.) wyższa. Powszechnie negatywne oceny kosztów utrzymania występują na Węgrzech (95%), w Portugalii (95%), w Grecji (93%), na Łotwie (93%), w Bułgarii (92%), w Irlandii i w Rumunii (po 90%). Najwyższy odsetek pozytywnie oceniających poziom wydatków na życie odnotowano w Szwecji (64%), Holandii (62%) oraz Danii (54%).

- Ponad trzy czwarte Polaków ocenia koszty energii w kraju jako zbyt wysokie

Niezadowolenie z kosztów energii cechuje zdecydowaną większość Polaków (78%). Zdecydowanie niezadowolonych jest 27% a raczej 51% badanych. Tylko 16% ankietowanych dobrze ocenia dostępność cenową energii, z czego 1% bardzo dobrze.

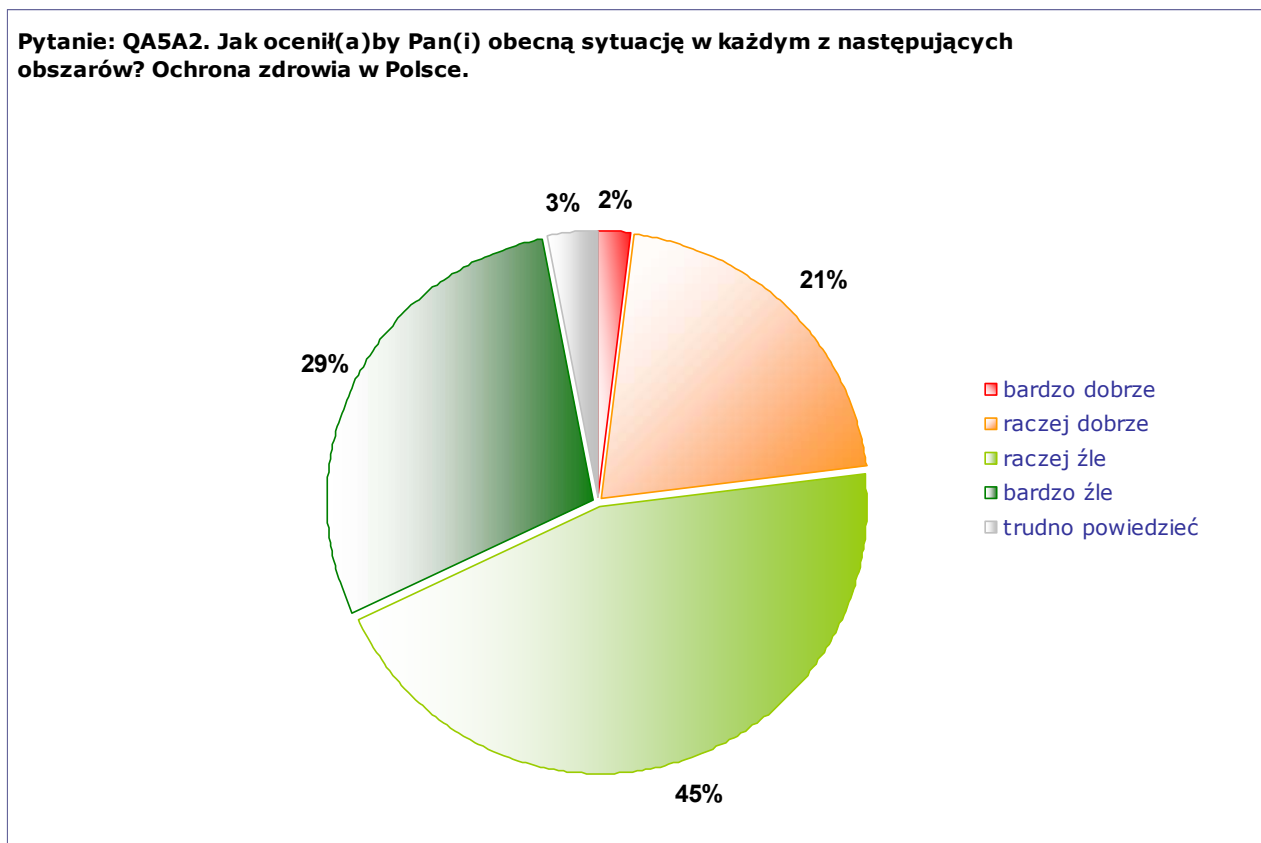
Zła ocena dostępności cenowej energii jest tym częstsza im starsi są respondenci (od 64% wśród najmłodszych badanych – w wieku 15-24 lata do 80% wśród respondentów w wieku 55 i więcej lat) oraz im słabiej są wykształceni (od 77% wśród ankietowanych z wykształceniem wyższym do 85% wśród badanych, którzy jako ostatnią ukończyli szkołę podstawową).

Badani przeciwni wprowadzeniu waluty euro (86%), osoby zajmujące się domem (86%), respondenci pracujący na własny rachunek (84%), emeryci i renciści (83%), a także respondenci o poglądach centrowych (83%) to badani, którzy najczęściej źle oceniają koszty energii w Polsce. Lepiej niż pozostali ceny energii oceniają uczniowie i studenci (24%), najmłodszy badani (23%), mieszkańcy dużych miast (22%) oraz respondenci pochodzący z północno i południowo-zachodniej Polski (po 21%).

Polacy znacznie częściej niż Europejczycy źle oceniają koszty energii. Odsetek mieszkańców naszego kraju, którzy negatywnie oceniają koszty energii jest wyższy o 9 punktów proc. od średniej europejskiej (69%) i plasuje się na tym samym poziomie co w Danii (78%). Częściej niż inni źle ten aspekt życia postrzegają Węgrzy (95%), Grecy (93%), Portugalczycy (91%), Cypryjczycy (88%), mieszkańcy Wielkiej Brytanii i Malty (po 82%) oraz Irlandczycy (79%), w przeciwieństwie do mieszkańców Czech, Łotwy, Hiszpanii, Danii oraz Holandii, którzy w większości (odpowiednio 76%, 73%, 61% i 52%) koszty energii oceniają dobrze.

- Polska należy do krajów, które najgorzej w całej UE oceniają opiekę zdrowotną

Trzy czwarte Polaków (74%) źle ocenia ochronę zdrowia w Polsce, z czego 29% bardzo, a 45% raczej źle. Pozytywnie o systemie opieki zdrowotnej wypowiada się nieco ponad jedna piąta społeczeństwa (23%), przy czym tylko 2% ocenia go bardzo, a 21% raczej dobrze.

Negatywne oceny służby zdrowia są tym częściej wyrażane im starsi są badani (od 57% wśród respondentów w wieku 15-24 do 78% wśród badanych w wieku 55 i więcej lat) oraz im lepiej są wykształceni (od 71% wśród respondentów z wykształceniem podstawowym do 80% wśród badanych z wykształceniem wyższym). Źle ochronę zdrowia w Polsce oceniają głównie osoby zajmujące się na co dzień domem (82%), ankietowani, którzy twierdzą, że sprawy w naszym kraju idą w złym kierunku (80%), respondenci o poglądach lewicowych (79%), badani pracujący na własny rachunek (79%), jak również mieszkańcy regionów południowego i południowo-zachodniego (po 79%).

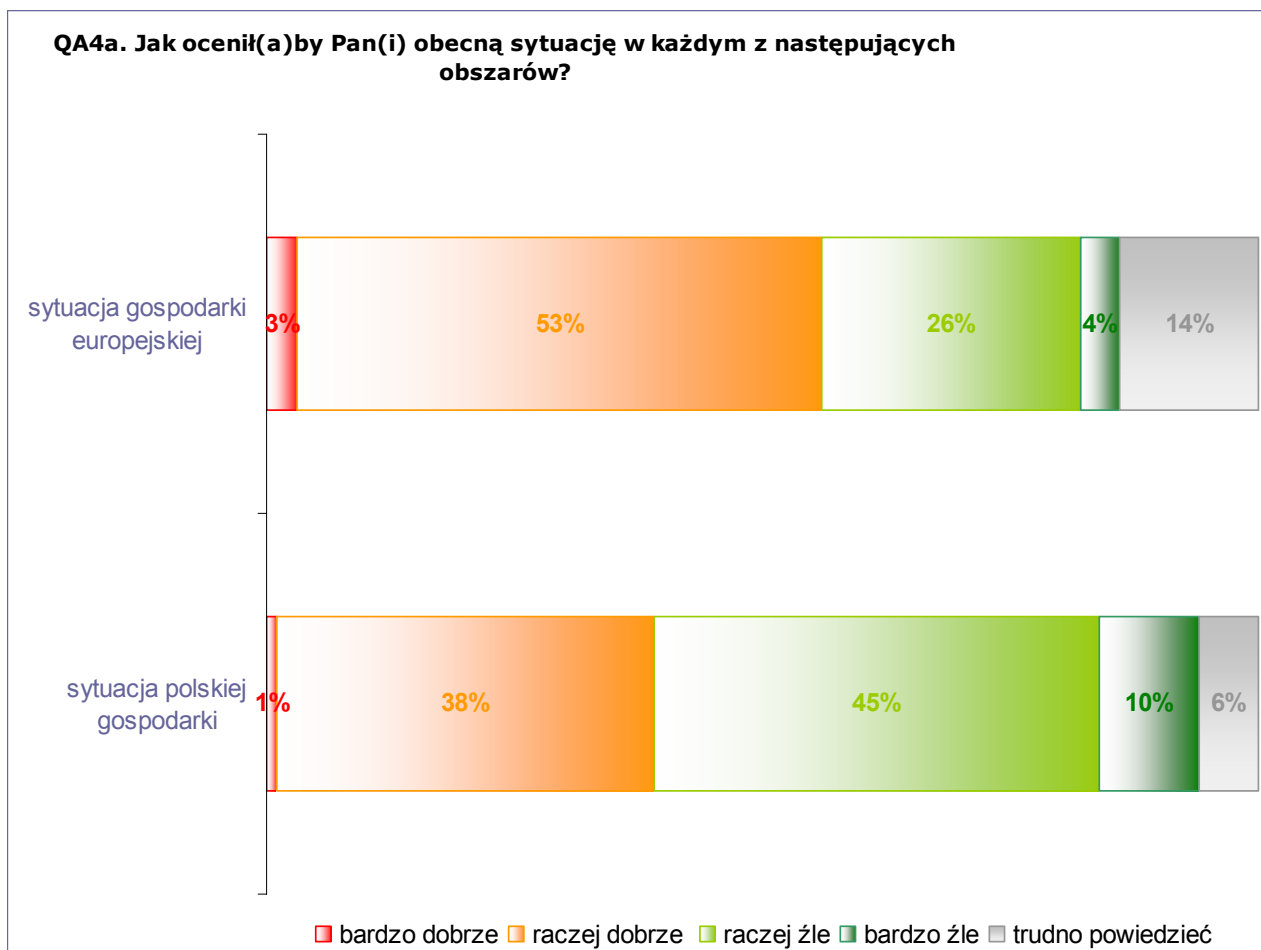
Częściej niż inni przychylnie o opiece zdrowotnej w Polsce wypowiadają się najmłodszy respondenci (38%) oraz uczniowie i studenci (37%), a także badani, którzy uważają, że sprawy w naszym kraju idą w dobrym kierunku (34%).

Na tle innych państw Unii Europejskiej polska ocena opieki zdrowotnej wypada źle. Średnio ponad dwa razy mniej Polaków niż mieszkańców UE (55%) dobrze ocenia ochronę zdrowia w naszym kraju. Najlepiej w Unii Europejskiej opiekę zdrowotną oceniają Belgowie (92%), Holendrzy (88%), Austriacy (87%), Luksemburczycy (82%), mieszkańcy Malty, Szwedzi i Finowie (po 80%) – w tych krajach zadowolenie z opieki zdrowotnej jest prawie powszechne. Tylko Bułgarzy (80%), Grecy (78%) i Rumunii (77%) częściej niż Polacy źle oceniają opiekę zdrowotną w swoim kraju.

1.4 Porównanie sytuacji gospodarczej w Polsce i Unii Europejskiej

- Polacy lepiej oceniają sytuację gospodarczą UE niż Polski

Ponad połowa Polaków (55%) źle ocenia sytuację gospodarczą w Polsce, z czego co dziesiąty badany (10%) bardzo źle, podczas gdy ten sam aspekt w Unii Europejskiej oceniany jest negatywnie znacznie rzadziej – tylko 30% badanych sądzi, że kondycja ekonomiczna w UE jest w złym stanie. Pozytywnie o sytuacji polskiej gospodarki mówi dwóch na pięciu Polaków (39%), jednak tylko 1% zdecydowanie dobrze, tymczasem w skali UE kondycja ekonomiczna postrzegana jest pozytywnie przez ponad połowę ankietowanych (56%).

Zadowolenie z sytuacji gospodarczej w kraju cechuje częściej ludzi młodych niż starych (od 32% dobrze oceniających stan polskiej gospodarki wśród respondentów w wieku 55 i więcej lat do 56% wśród badanych w wieku 15-24 lata), lepiej wykształconych niż słabo wykształconych (od 25% wśród respondentów, których edukacja zakończyła się na szkole podstawowej do 41% wśród ankietowanych z wykształceniem wyższym) oraz mieszkańców dużych miast niż wsi (od 34% wśród respondentów zamieszkujących obszary wiejskie do 50% wśród badanych żyjących w dużych aglomeracjach). Osoby zadowolone z sytuacji gospodarczej w kraju to najczęściej respondenci przekonani, że sprawy w naszym kraju idą w dobrym kierunku (61%), uczniowie i studenci (58%), kierownicy (54%), a także Polacy o poglądach prawicowych (46%).

Źle kondycję gospodarczą Polski oceniają głównie osoby przekonane, że sprawy w naszym kraju idą w złym kierunku, badani niezadowoleni ze swojego życia (po 78%), respondenci najślabiej wykształceni (69%), pracujący na własny rachunek (64%), emeryci i renciści (63%) oraz mieszkańcy wsi i obszarów wiejskich (60%), a także osoby zamieszkujące region wschodni – 60%.

Im młodszy są badani (od 48% wśród respondentów w wieku 55 i więcej lat do 63% wśród ankietowanych w wieku 15-24 lata), im dłużej trwała ich edukacja (od 47% wśród osób, które ukończyły tylko szkołę podstawową do 60% wśród absolwentów szkół wyższych) oraz im większe aglomeracje zamieszkują (od 48% wśród mieszkańców wsi do 70% wśród zamieszkujących duże miasta), tym częściej dobrze oceniają stan gospodarki europejskiej. Częściej niż przeciętnie pozytywnie oceniają sytuację ekonomiczną w UE osoby, które zajmują się domem (69%), respondenci pracujący na stanowiskach kierowniczych (67%), uczniowie i studenci (65%), robotnicy (61%), a także mieszkańcy regionu północnego (63%) oraz południowego (61%).

Z częściej niż przeciętnie wyrażaną pozytywną oceną sytuacji gospodarczej we Wspólnocie wiążą się również przekonanie, że sprawy w Unii Europejskiej idą w dobrym kierunku (74%), pozytywne wyobrażenie Unii Europejskiej (68%), zadowolenie z członkostwa w UE (66%), a także poczucie, że nasz kraj skorzystał na przystąpieniu do UE (64%).

Źle kondycję gospodarki europejskiej oceniają najczęściej osoby przekonane, że sprawy w UE idą w złym kierunku (58%), respondenci nie ufający UE (50%), badani niezadowoleni z członkostwa w UE (50%), osoby pracujące na własny rachunek (41%), mieszkańcy Polski południowo-zachodniej (40%) oraz badani o poglądach lewicowych i bezrobotni (po 35%).

W zestawieniu ze średnią ocen sytuacji gospodarczej w poszczególnych krajach UE (29%) Polacy częściej okazują się optymistami. Odsetek osób dobrze oceniających stan polskiej gospodarki jest wyższy od średniej europejskiej o 10 punktów proc. Daleko nam jednak do Finów (78%), Duńczyków (70%) i Holendrów (67%), wśród których ponad dwie trzecie obywateli dobrze postrzega sytuację gospodarczą w kraju. W ocenie stanu polskiej gospodarki jesteśmy jednocześnie zdecydowanie mniej pesymistyczni niż Węgrzy (94%), Portugalczycy (92%), Łotysze (91%) i Grecy (90%), którzy niemal powszechnie uważają, że sytuacja gospodarcza ich kraju jest zła.

W przypadku stanu gospodarki unijnej średnie oceny Polaków są odwrotnie proporcjonalne do średnich ocen Europejczyków. Polacy zdecydowanie częściej niż średnio w Europie (33%) pozytywnie oceniają sytuację gospodarczą Unii, jednocześnie istotnie rzadziej niż we Wspólnocie (58%) źle oceniają ten aspekt jej działania. Z większym optymizmem niż nasz naród kondycję gospodarki europejskiej oceniają tylko Słowacy (62%) i Holendrzy (57%), a równie dobrze jak Polacy oceniają ten aspekt Finowie (56%). Źle częściej niż średnio w Europie sytuację gospodarczą ewaluują Portugalczycy (83%) i Włosi (82%), Grecy (75%), Francuzi i Irlandczycy (po 71%), Belgowie (67%) i mieszkańcy Wielkiej Brytanii (66%).

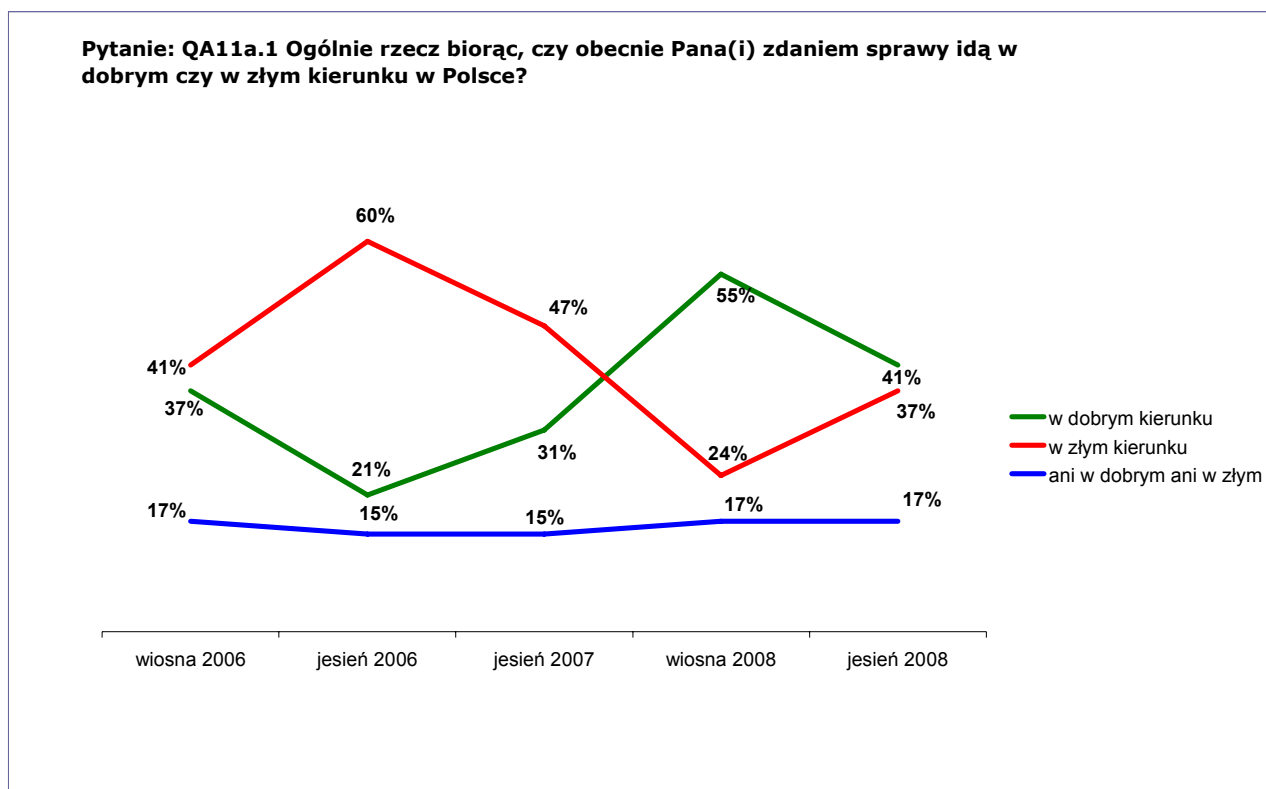
1.5 Ocena biegu spraw w Polsce i Unii Europejskiej

- Polacy lepiej oceniają kierunek biegu spraw w UE niż w Polsce

- Na tle innych krajów UE jesteśmy jednym z najbardziej optymistycznych narodów – zarówno jeżeli chodzi o ocenę kierunku biegu spraw w UE jak i w Polsce, w jednym jak i drugim przypadku odsetek optymistów spada w porównaniu z poprzednim pomiarem

Sprawy w naszym kraju idą w dobrym kierunku – twierdzi tak dwóch na pięciu Polaków (41%). Przeciwnego zdania jest niewiele mniejszy odsetek badanych – 37%. Blisko jedna piąta społeczeństwa (17%) jest zdania, że sprawy nie idą w dobrym ani w złym kierunku.

Od ostatniego pomiaru istotnie spadł (o 14 punktów proc.) odsetek badanych, którzy uważają, że sprawy w naszym kraju idą w dobrym kierunku, jednocześnie wzrósł o 13 punktów proc. udział badanych, którzy sądzą, że kierunek, w jakim zmierzają sprawy w Polsce jest zły.

Im lepiej wykształceni są badani (od 23% wśród respondentów, których edukacja zakończyła się na szkole podstawowej do 43% wśród ankietowanych z wykształceniem wyższym) oraz w im większej miejscowości mieszkają (od 32% wśród mieszkańców wsi do 54% wśród zamieszkujących duże miasta), tym częściej są przekonani, że sprawy w Polsce idą w dobrą stronę. Optymistami kierunku biegu spraw w naszym kraju są częściej niż przeciętnie badani zajmujący stanowiska kierownicze (58%), najmłodszy respondenci w wieku 15-24 lata (53%), uczniowie i studenci (48%), osoby zajmujące się domem (46%), a także respondenci zamieszkujący region północny (48%) oraz południowo-zachodni (47%).

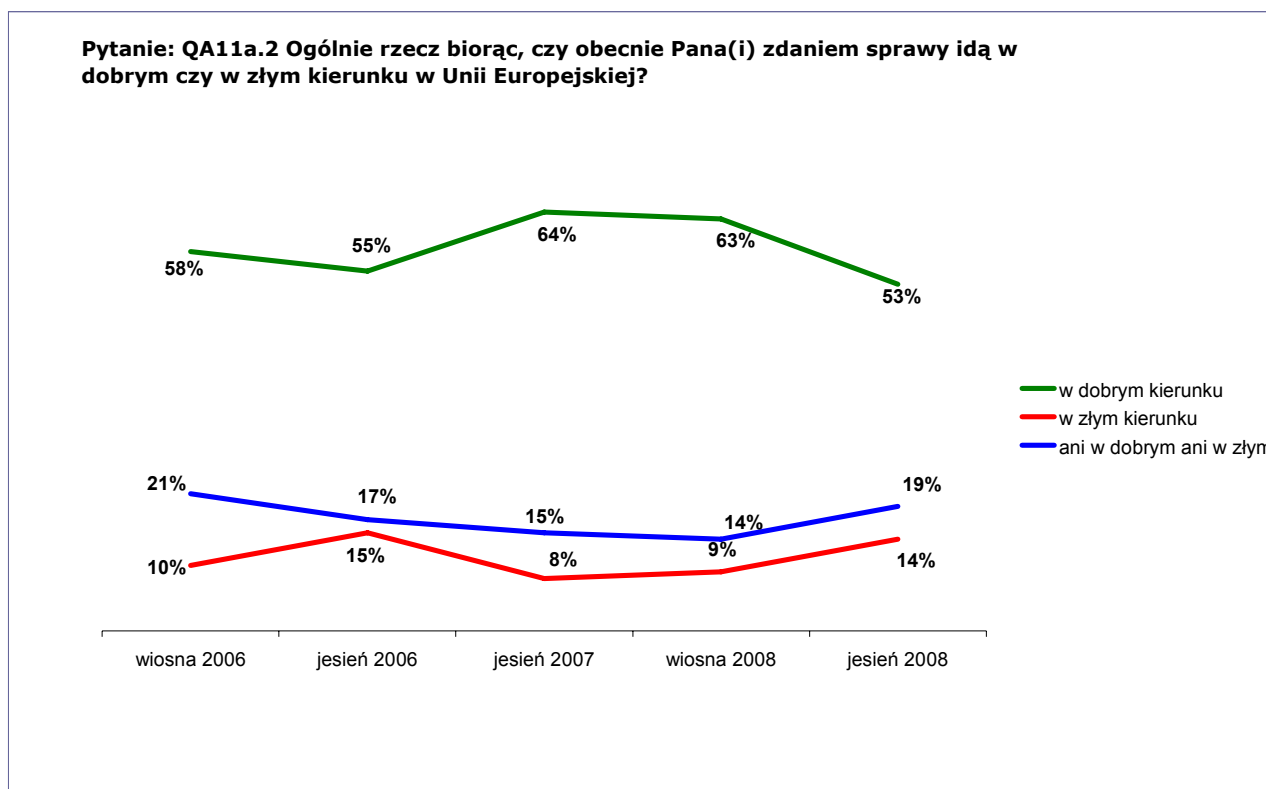
Pesymistycznie o kierunku biegu spraw w Polsce wypowiadają się najczęściej: osoby najslabiej wykształcone (51%), emeryci i renciści (45%), najstarsi badani (42%) oraz prywatni przedsiębiorcy (42%). O złym kierunku w jakim zmierza nasz kraj mówią również w większości badani posiadający zły wizerunek UE (79%) oraz respondenci niezadowoleni z polskiego w niej członkostwa (78%).

Kierunek biegu spraw w Polsce jako dobry jest oceniany znacznie częściej niż średnio w UE (28%), jednocześnie odsetek Polaków twierdzących, że sprawy w naszym kraju idą w złym

kierunku jest dużo niższy od średniej europejskiej (49%). Na tle innych krajów Wspólnoty jesteśmy na równi z Luksemburczykami (41%) jednym z najbardziej optymistycznych narodów – jeżeli chodzi o ocenę kierunku biegu spraw w kraju. Częściej od Polaków pozytywnie oceniają kierunek biegu spraw w kraju tylko Słoweńcy (49%), Szwedzi (47%), Duńczycy (44%) oraz Słowacy i Estończycy (po 42%).

O złym kierunku biegu spraw w kraju przekonani są najczęściej mieszkańcy Węgier (74%), Grecji (69%) oraz Francji i Litwy (65%).

Kierunek biegu spraw w Unii Europejskiej jest przez ponad połowę Polaków (53%) oceniany jako dobry, jednak w ciągu pół roku ubyło optymistów – jest ich obecnie o 10 punktów proc. mniej niż wiosną 2008 roku. Źle kierunek biegu spraw we Wspólnocie Europejskiej ocenia 14% badanych, czyli o 5 punktów proc. więcej niż w czasie poprzedniego pomiaru. Jedna piąta badanych (19%) sądzi, że sprawy w UE nie idą ani w dobrą ani w złą stronę.

Podobnie jak w przypadku kierunku biegu spraw w kraju, kierunek biegu spraw w UE pozytywnie częściej niż pozostali oceniają najmłodszy badani (69%), uczniowie i studenci (65%), mieszkańcy największych miast (64%), respondenci pracujący na stanowiskach kierowniczych (62%), Polacy zamieszkujący region północny (62%), osoby zajmujące się domem (64%), a także dodatkowo robotnicy (59%), bezrobotni (58%) oraz mieszkańcy z południa Polski (58%). Pozytywnie kierunek biegu spraw w Unii Europejskiej oceniają również częściej niż inne osoby, które ufają UE (75%), mają jej pozytywny wizerunek (71%) oraz badani, którzy uważają, że wstąpienie do jej struktur było dobrą decyzją (69%).

O złym kierunku biegu spraw w UE przekonani są częściej niż przeciętnie respondenci pracujący na własny rachunek (26%), Polacy, których edukacja trwała najkrócej (21%), pracownicy umysłowi (20%) oraz badani z centralnej Polski (19%). Z pesymizmem o kierunku biegu spraw w UE mówią także częściej niż inne osoby niezadowolone z wstąpienia Polski do UE (63%), posiadające negatywny wizerunek Unii (46%) oraz nieufające Wspólnocie (34%).

Polacy na równi z Estończykami (53%) należą do tych narodów Wspólnoty, które najczęściej postrzegają kierunek biegu spraw w UE jako dobry. Średnia pozytywnych ocen kierunku, w jakim

zmierzają sprawy w Unii dla państw członkowskich wynosi 35%, podczas gdy w Polsce jest o 18 punktów proc. wyższa. Optymistycznie kierunek biegu spraw w UE widzą tylko Rumunii (57%) i Bułgarzy (55%).

Z pesymizmem o kierunku biegu spraw w Unii Europejskiej wypowiadają się najczęściej Finowie (54%), Francuzi (51%), Duńczycy i Austriacy (po 44%), Belgowie oraz Grecy – odpowiednio 43% i 42%.

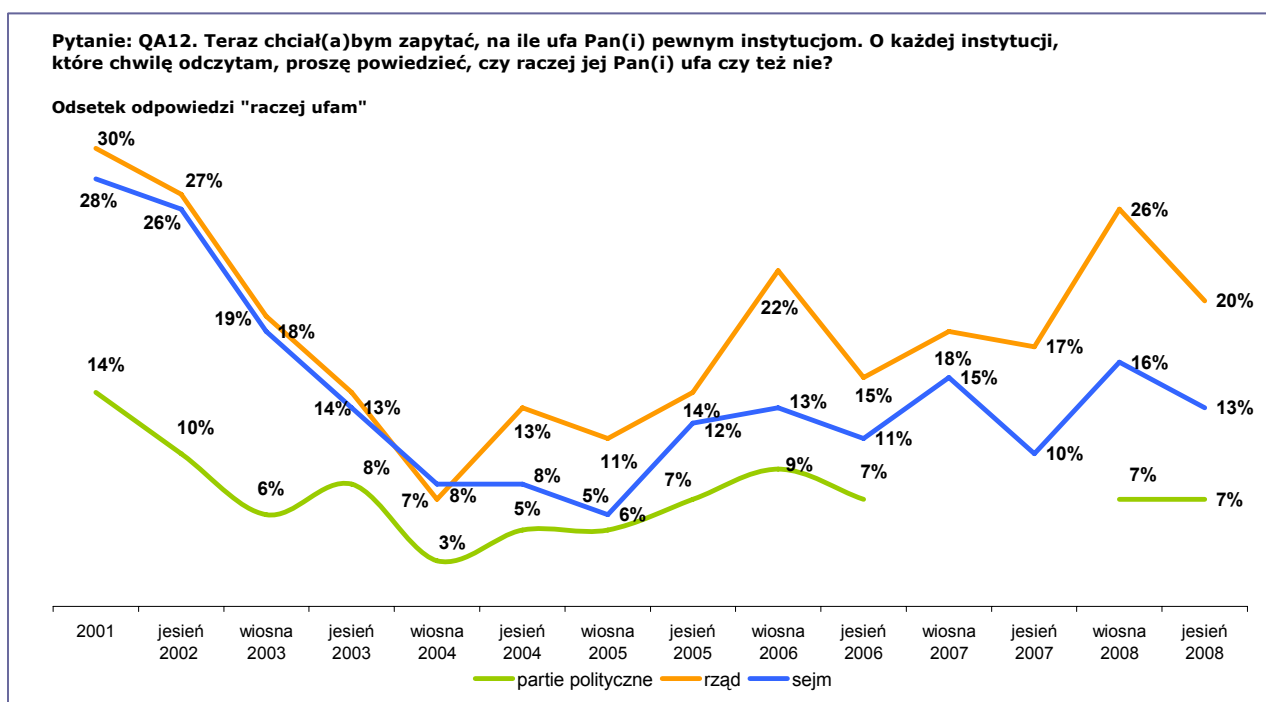
1.6 Zaufanie do instytucji krajowych

- Poziom zaufania do rządu, parlamentu i partii politycznych w kraju pozostaje niski

Zdecydowana większość Polaków (89%) nie ufa partiom politycznym, zaufaniem darzy je tylko 7% Polaków. Dwie trzecie badanych (74%) nie darzy zaufaniem rządu, a czterech na pięciu respondentów (81%) parlamentu. Rządowi ufa co piąty Polak (20%), natomiast parlamentowi co ósmy (13%) respondent.

Zaufanie do partii politycznych od wiosny 2003 roku pozostaje na bardzo niskim poziomie.

W porównaniu z wynikami ostatniego pomiaru odnotowano spadek zaufania do rządu i parlamentu – odpowiednio o 6 i 3 punkty proc. – przy jednoczesnym wzroście odsetka badanych nieufających tym instytucjom – odpowiednio o 9 i 6 punktów proc.

Żadne grupy społeczno-demograficzne nie wyróżniają się istotnie wyższym lub niższym od średniej poparciem dla partii politycznych, z wyjątkiem osób, które pracują na własny rachunek – częściej nie ufają one partiom politycznym (94%).

Rząd cieszy się większym niż przeciętnie zaufaniem wśród badanych, których zdaniem sprawy w kraju idą w dobrą stronę (34%), respondentów zajmujących stanowiska kierownicze (32%), mieszkańców regionu południowo-zachodniego (27%), badanych, którzy uważają, że przystąpienie do UE było czymś dobrym (26%), osób najlepiej wykształconych (25%) oraz respondentów optujących za wprowadzeniem euro (25%). Kierownicy oraz badani przekonani o dobrym kierunku biegu spraw w Polsce to również osoby, które częściej niż przeciętnie darzą zaufaniem parlament (odpowiednio 21% oraz 23%).

Brakiem zaufania darzą rząd częściej niż inne osoby postrzegające członkostwo w UE, jako coś złego (91%), badani, którzy uważają, że sprawy w kraju idą w złym kierunku (89%), respondenci niezadowoleni ze swojego życia (83%), osoby przeciwne wprowadzeniu euro (80%) oraz mieszkańcy regionu centralnego (82%) i wschodniego (79%). Brak zaufania do parlamentu okazują częściej niż średnio osoby niezadowolone z członkostwa w UE (94%), respondenci nie ufający UE (93%), badani przekonani, że sprawy w naszym kraju idą w złym kierunku (92%) oraz ankietowani niezadowoleni ze swojego życia (86%).

Polska na tle innych krajów Wspólnoty zaraz po Łotwie, na której panuje powszechny – wyrażany przez 91% społeczeństwa - brak zaufania do partii politycznych, posiada najwyższy odsetek osób,

które im nie ufają (89%), podczas gdy średnia w UE wynosi 75%. Wśród krajów charakteryzujących się wysokim zaufaniem do partii politycznych warto wymienić Danię (54%), Holandię (51%), Luksemburg (39%), Austrię (38%), Finlandię (36%) oraz Szwecję i Malte (po 34%), w których odsetek ten jest wyższy od średniej unijnej o co najmniej 14 punktów proc.

Zaufanie Polaków do rządu jest istotnie niższe (o 14 punktów proc.) niż średnio w innych krajach Europy (34%). Najwyższy odsetek badanych ufających rządowi występuje w Finlandii (68%), Holandii (66%), na Cyprze (65%), w Danii i Luksemburgu (po 60%). Brak zaufania do rządu cechuje najczęściej Łotyszy (79%), Czechów (78%), Litwinów i Greków (po 77%) oraz na równi z Polską Bułgarów i Węgrów (po 74%).

Polacy zdecydowanie rzadziej (różnica 21 punktów proc.) darzą zaufaniem parlament niż inne narody UE (34%). Największym zaufaniem parlament darzą Duńczycy (75%), Finowie (71%), Holendrzy i Szwedzi (po 64%). Większym brakiem zaufania niż Polacy parlament darzą tylko Łotysze (86%), Bułgarzy (83%), Litwini i Czesi (po 82%).

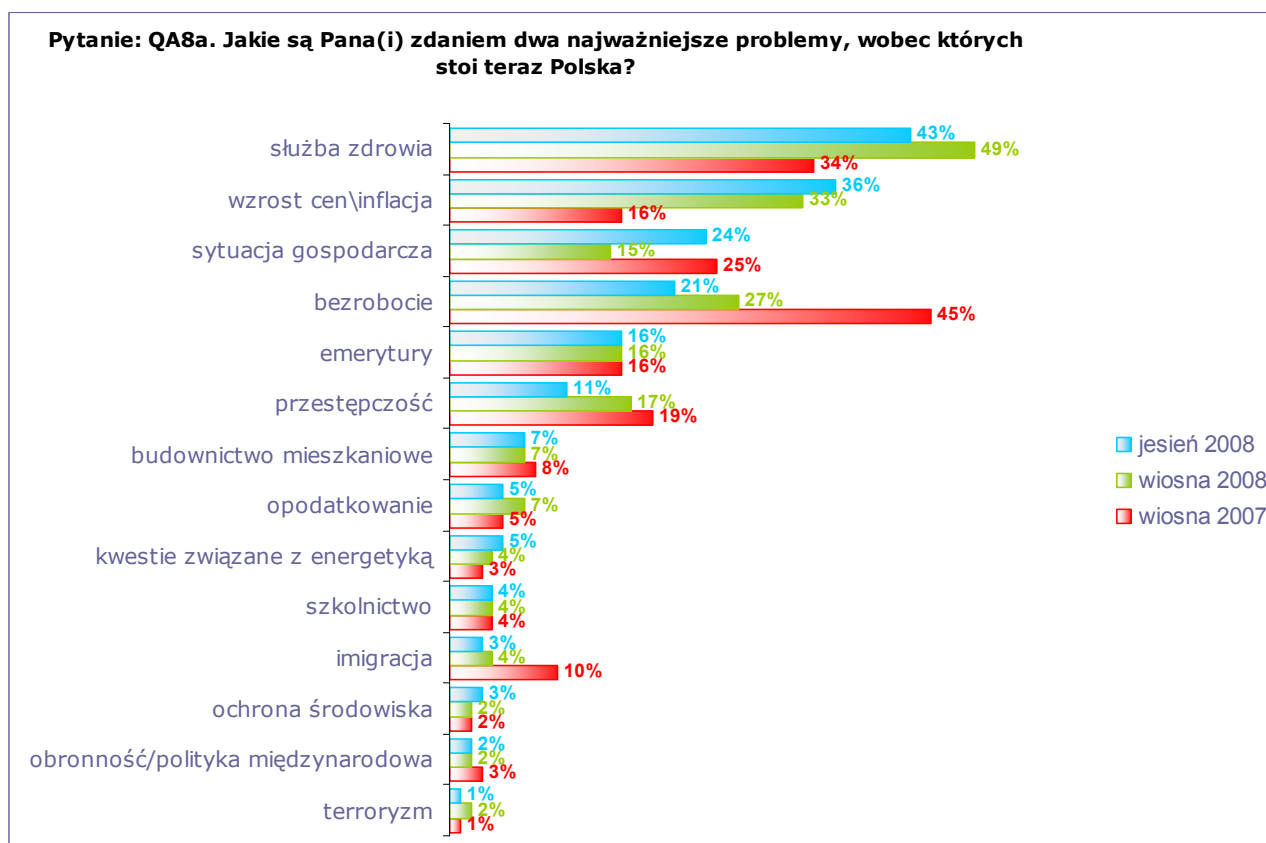
1.7 Problemy najważniejsze dla Polski

- Polacy niezmiennie uważają, że największym problemem, przed którym stoi Polska jest służba zdrowia
- Nieco częściej niż wcześniej wskazujemy na problem inflacji i pogorszenia sytuacji gospodarczej

Ponad dwie piąte Polaków (43%) sądzi, że poprawa opieki zdrowotnej to jeden z dwóch najważniejszych problemów przed którym stoi nasz kraj. Na drugim, co do częstości wskazań miejscu respondenci wymieniają wzrost cen/inflację (36%). Jedna czwarta badanych jest zdania, że Polska zmaga się obecnie z problemem gospodarczym (24%), a jedna piąta badanych (21%) uważa, że palącym problemem naszego kraju jest teraz bezrobocie. Problem emerytur oraz przestępczość są wymieniane przez znacznie mniej Polaków – odpowiednio 16% i 11%.

Najrzadziej respondenci mówią o takich problemach, jak budownictwo mieszkaniowe (7%), podatki oraz kwestie związane z energetyką (po 5%), szkolnictwo (4%), ochrona środowiska oraz problem imigracji (po 3%), obronność/polityka międzynarodowa (2%) oraz terroryzm (1%).

Od ostatniej fali badania (wiosna 2008) nieznacznie spadło w opinii publicznej znaczenie problemów służby zdrowia, bezrobocia oraz przestępczości - o 6 punktów proc. w przypadku każdej kategorii. Wzrósł natomiast udział badanych dostrzegających problem związany z sytuacją gospodarczą kraju (z 15% wiosną 2008 r. do 24% na jesieni 2008 r.), równocześnie częściej niż w ostatnim badaniu dostrzegany jest przez społeczeństwo problem inflacji – odsetek osób odczuwających wzrost cen jako najważniejszy problem wzrósł o 3 punkty proc. w stosunku do ostatniego pomiaru.

Problem służby zdrowia wymieniany jest tym częściej im lepsze wykształcenie mają badani (od 38% wśród osób z wykształceniem podstawowym do 53% wśród badanych z wyższym wykształceniem) oraz im większą miejscowość zamieszkują (od 37% wśród mieszkańców wsi do 50% wśród mieszkańców dużych miast). Mówią o nim częściej niż ogół respondenci w wieku 25-39 lat (50%), osoby pracujące na własny rachunek, pracownicy umysłowi oraz osoby zajmujące się

domem (po 48%). Problem inflacji najczęściej niepokoi robotników (48%), osoby zajmujące się domem (41%), najslabiej wykształconych badanych (41%), mieszkańców regionu wschodniego (43%) i północno-zachodniego (41%).

Sytuacja gospodarcza martwi głównie respondentów pracujących na własny rachunek (38%), bezrobotnych (35%), osoby pracujące na stanowiskach kierowniczych (32%) oraz respondentów z wyższym wykształceniem (29%).

Bezrobocie jest z większą niż średnio częstotliwością wskazywane przez osoby bezrobotne (44%), osoby z najmłodszych grup wiekowych (32%) i uczniów i studentów (31%). Problem braku pracy niepokoi znacznie częściej mieszkańców wsi i obszarów wiejskich (28%) niż respondentów z dużych miast (13%).

Emerytury to palący problem wskazywany ponadprzeciętnie często przez emerytów i rencistów (30%), osoby najstarsze, w wieku 55 i więcej lat (29%), osoby z wykształceniem podstawowym (28%), a także badanych którzy mieszkają w gospodarstwie domowym sami bądź we dwoje (po 21%).

Osoby najslabiej wykształcone (19%), najstarsi respondenci w wieku 55 i więcej lat (17%) oraz emeryci i renciści (16%) to grupy, które częściej niż przeciętnie wskazują na przestępczość, jako problem przed którym stoi teraz Polska. Częściej niż pozostali na problem szkolnictwa zwracają uwagę osoby pracujące na stanowiskach kierowniczych (11%) oraz uczniowie i studenci (10%). Natomiast osoby jeszcze się uczące częściej niż przeciętnie martwi problem imigracji (8%).

Najczęściej wymienianymi przez ogół Europejczyków problemami dotyczącymi obecnie ich kraje są sytuacja gospodarcza oraz inflacja (po 37%) – również w Polsce wskazywane najczęściej jako jedno z najważniejszych problemów. Na drugim miejscu w rankingu najpilniejszych problemów, wobec których stoją obecnie kraje Europy wymieniono bezrobocie (26%) – którego problem w Polsce dostrzega mniejszy o 5 punktów proc. od średniej europejskiej odsetek badanych. Znaczny jest udział Europejczyków wskazujących na takie problemy jak przestępczość (17%) – w Polsce wskazywana znacznie rzadziej i służba zdrowia (10%), której problem w naszym kraju uważany jest najczęściej za najważniejszy (43%). Polacy znacznie rzadziej niż w średnio w Europie dostrzegają problem imigracji – udział mieszkańców naszego kraju, który wskazał to zagadnienie jest o 6 punktów proc. niższy niż średnio w UE.

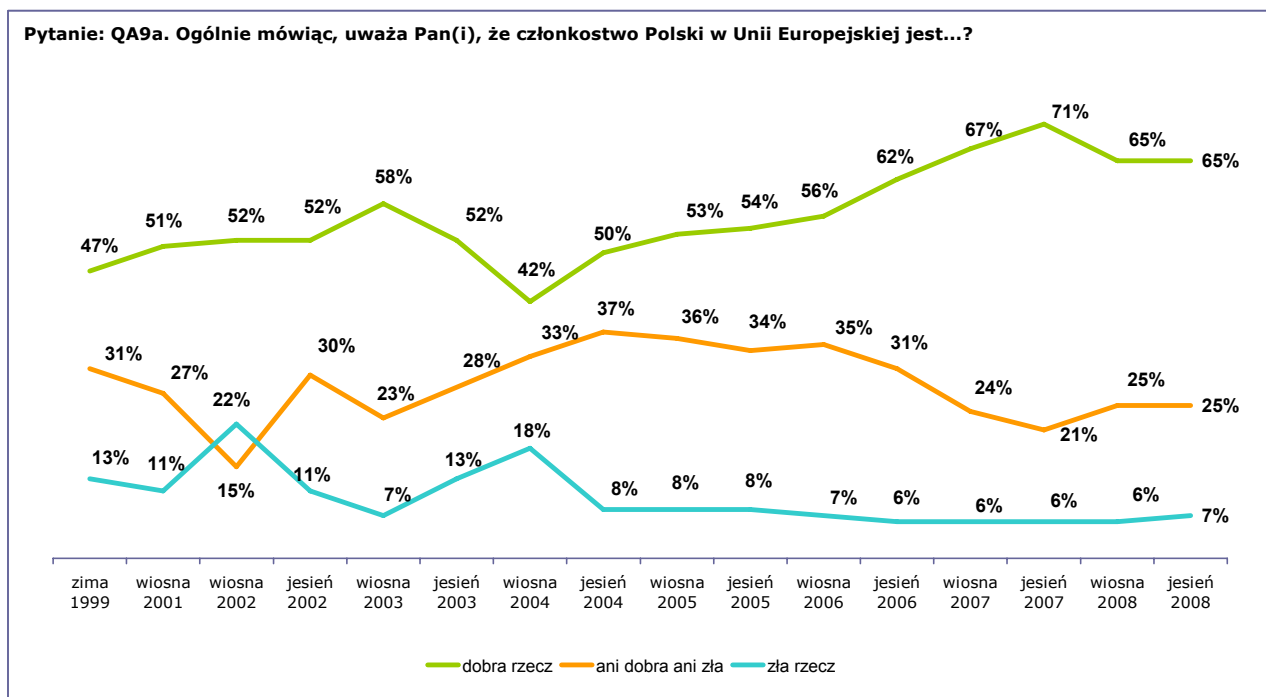
Kwestie związane podatkami, budownictwem mieszkaniowym, systemem edukacji, sprawami związanymi z energetyką, terroryzmem, ochroną środowiska i polityką międzynarodową podobnie jak w Polsce wymieniane są przez Europejczyków znacznie rzadziej (odpowiednio 8%, 8%, 7%, 5%, 5%, 4% i 1%).

2. POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

2.1 Poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej

- Poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej utrzymuje się na takim samym poziomie jak wiosną tego roku i jest znacznie wyższe niż średnio w innych krajach UE

Dwie trzecie Polaków (65%) uważa, że członkostwo Polski w UE jest czymś dobrym. Przeciwnego zdania jest 7% badanych, natomiast jeden na czterech ankietowanych (25%) ma ambiwalentny stosunek do członkostwa Polski w Unii i twierdzi, że nie jest ono ani czymś dobrym ani złym. Wyniki uzyskane jesienią tego roku nie różnią się od rezultatów z wiosny br.

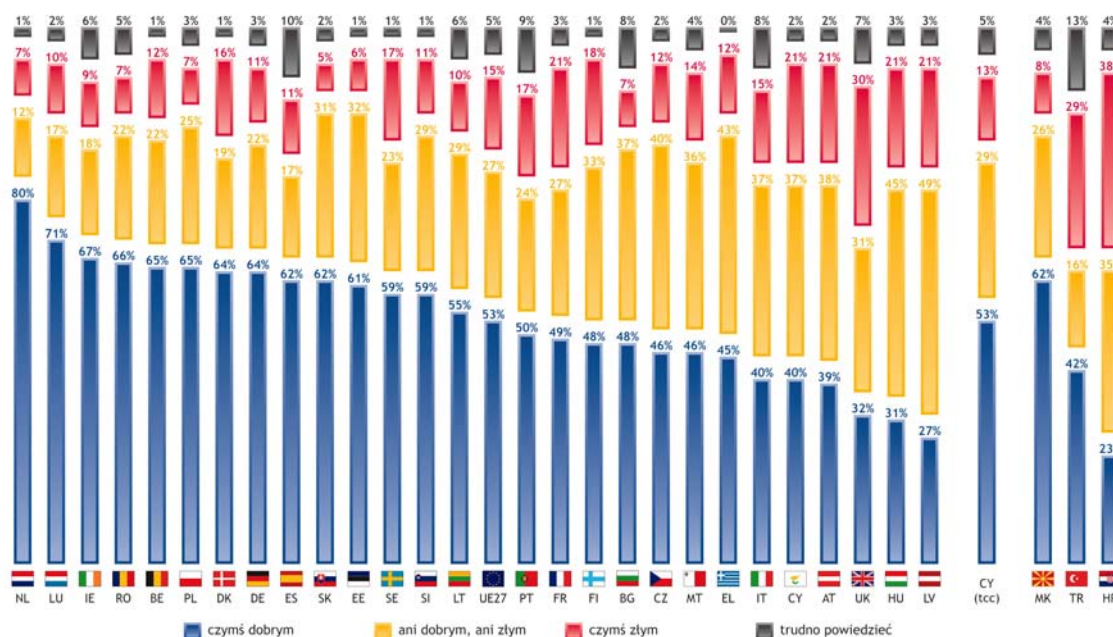

Im młodszy są Polacy (od 54% wśród najstarszych badanych w wieku 55 i więcej lat do 80% wśród respondentów w wieku 15-24 lata), im lepsze mają wykształcenie (od 45% wśród osób, które ukończyły tylko szkołę podstawową do 72% wśród ankietowanych z wykształceniem wyższym) oraz im większe aglomeracje zamieszkują (od 58% wśród mieszkańców wsi do 74% wśród zamieszkujących duże miasta), tym częściej wyrażają poparcie dla wstąpienia naszego kraju do struktur UE. Osoby, które częściej niż ogół deklarują zadowolenie z członkostwa Polski w UE to respondenci pracujący na stanowiskach kierowniczych (86%), uczniowie i studenci (81%), mieszkańcy regionów południowo-zachodniego (73%) oraz północnego (71%).

Poparcie dla członkostwa Polski w UE wiąże się z posiadaniem pozytywnego wizerunku Wspólnoty (89%), darzeniem jej zaufaniem (84%) oraz poczuciem, że Polska skorzystała z wejścia do struktur unijnych (80%) – przeciwne odczucia łączą się z częstszym niż przeciętnie postrzeganiem polskiego członkostwa w UE jako czegoś złego.

Brak aprobaty dla polskiego członkostwa w Unii wyrażają ponadto częściej niż ogół respondenci z wykształceniem podstawowym oraz badani pracujący na własny rachunek (po 14%).

Pytanie: QA9a. Ogólnie mówiąc, czy uważa Pan(i), że członkostwo (NASZEGO KRAJU) w Unii Europejskiej jest ...?

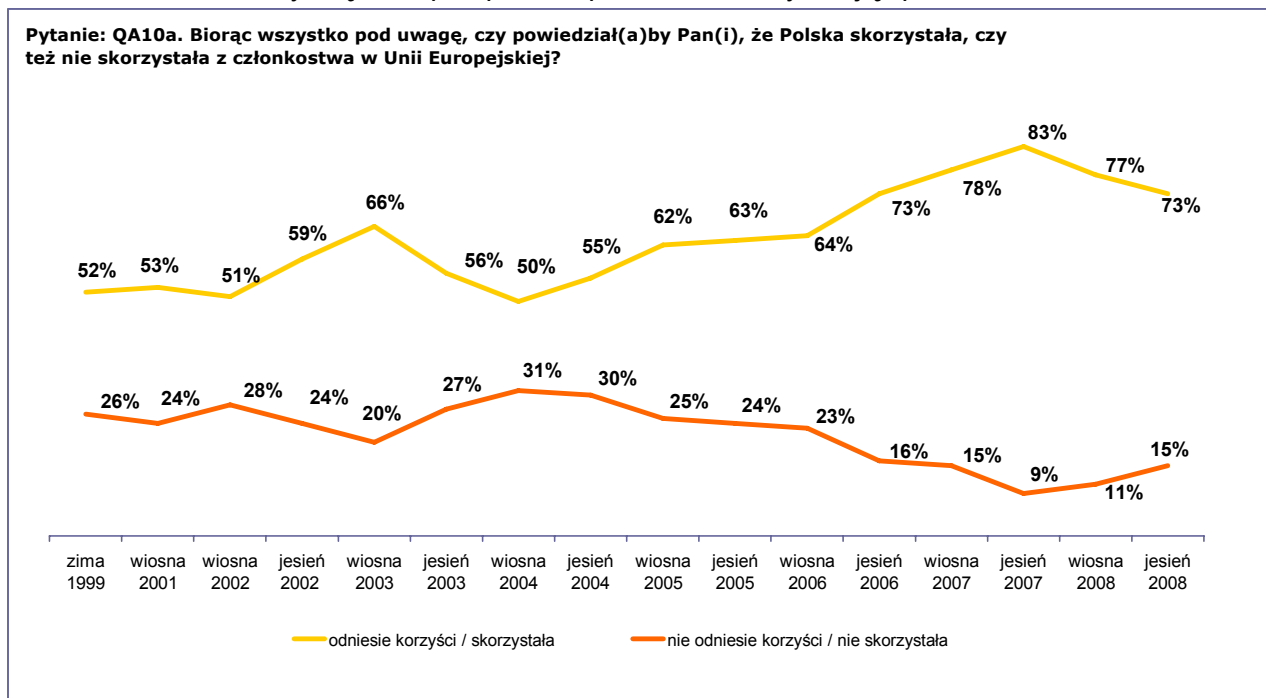
W stosunku do średniej krajów europejskich (53%) więcej jest w Polsce entuzjastów wstąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej. Częściej niż wśród ogółu Europejczyków i wśród Polaków zadowolonych z przystąpienia swojego kraju do Wspólnoty można znaleźć wśród Holendrów (80%), Luksemburczyków (71%), Irlandczyków (67%) oraz Rumunów (66%). Odsetek Polaków zadowolonych z członkostwa w Unii jest taki sam jak w Belgii (65%).

Mieszkańcy Wielkiej Brytanii (30%), Francuzi, Cypryjczycy, Łotysze, Węgrzy i Austriacy (po 21%) zdecydowanie częściej niż ogół Europejczyków (15%) postrzegają unijne członkostwo jako coś złego.

2.2 Ocena korzyści i wpływu członkostwa

- Przeszło 70% Polaków uważa, że nasz kraj skorzystał na członkostwie w UE

Polacy przekonani, że Polska skorzystała z członkostwa w Unii Europejskiej stanowią większość (73%) wobec 15% respondentów wyrażających odmienną opinię. 12% badanych nie ma wyrobionej opinii w tej sprawie. Odsetek respondentów przekonanych, że Polska skorzystała na obecności w UE obniżył się o 10 pkt. proc. w porównaniu z sytuacją sprzed roku.

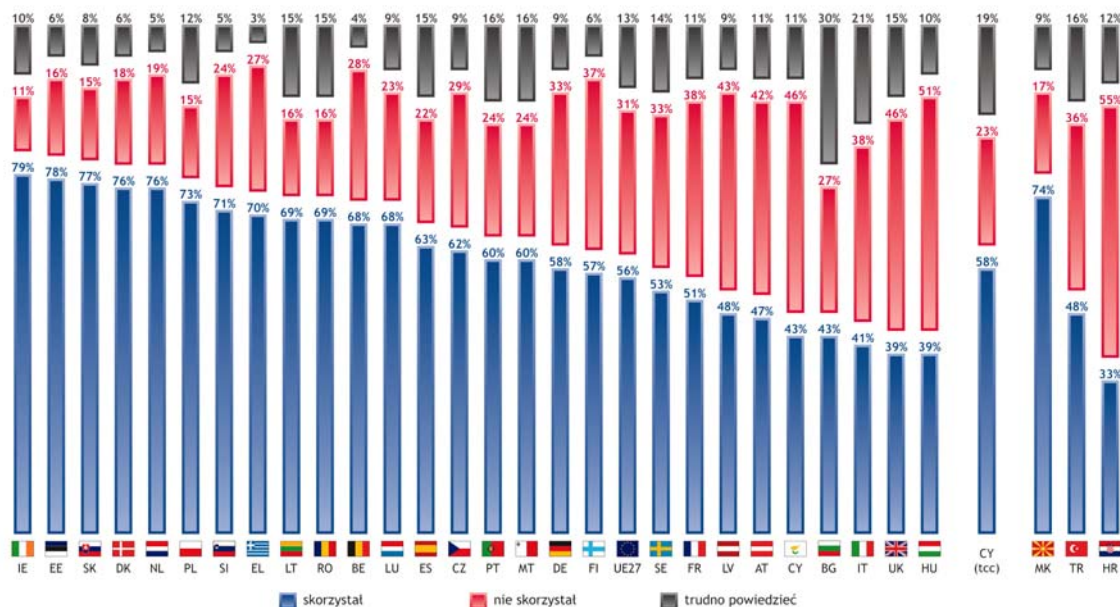

Im lepiej wykształceni są Polacy (od 50% wśród respondentów z wykształceniem podstawowym do 80% wśród badanych z wykształceniem wyższym) oraz im większe miejscowości zamieszkują (od 69% wśród badanych pochodzących ze wsi do 82% wśród respondentów żyjących w mieście), tym częściej sądzą, że nasz kraj skorzystał na członkostwie w UE. O tym, że Polska zyskała na wejściu do Unii przekonane są najczęściej osoby pracujące na stanowiskach kierowniczych (88%), uczniowie i studenci (81%), najmłodszy badani (81%), respondenci zamieszkujący północny region Polski (81%), a także robotnicy (79%) i mężczyźni (78%) częściej niż kobiety (69%).

Dostrzeganie korzyści dla Polski z członkostwa w UE wiąże się z opinią, że przystąpienie do struktur unijnych było czymś dobrym (91%), zaufaniem do Wspólnoty (90%) oraz przekonaniem, że sprawy w UE idą w dobrym kierunku (90%).

Natomiast częściej niż inne osoby najstłabiej wykształcone (27%), respondenci zajmujący się domem (21%), najstarsi badani (20%), a także mieszkańcy regionu północno-zachodniego (20%) są zdania, że nasz kraj nie skorzystał z wstąpienia do struktur unijnych.

Pytanie: QA10a. Biorąc wszystko pod uwagę, czy powiedział(a)by Pan(i), że (NASZ KRAJ) skorzystał czy też nie skorzystał z członkostwa w Unii Europejskiej?

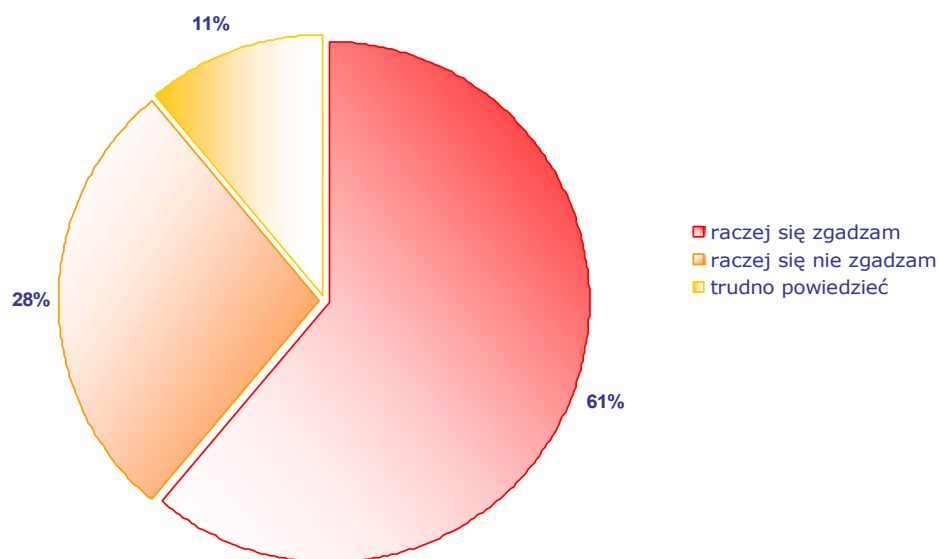

W porównaniu z innymi państwami należącymi do Unii Europejskiej Polska plasuje się w czołówce krajów, które zdaniem ich mieszkańców, skorzystały z wejścia do struktur unijnych. Odsetek Polaków uważających, że nasz kraj zyskał na wstąpieniu do UE jest wyższy od średniej unijnej o 17 punktów proc., a udział badanych niedostrzegających korzyści z członkostwa jest dwa razy niższy od średniej unijnej (31%). Korzyści z przystąpienia do UE częściej od mieszkańców naszego kraju dostrzegają tylko Irlandczycy (79%), Estończycy (78%), Słowacy (77%), Holendrzy i Duńczycy (po 76%). Natomiast częściej od ogółu Europejczyków Węgrzy (51%), mieszkańcy Wielkiej Brytanii i Cypryjczycy (po 46%), Austriacy (42%), Francuzi i Włosi (38%) oraz Finowie (37%) twierdzą, że ich kraje nie skorzystały z wejścia do Unii Europejskiej.

- Dzięki przynależności do UE ponad połowa Polaków czuje się bardziej stabilna gospodarczo

Dzięki członkostwu w Unii Europejskiej Polacy czują się w większości (61%) bardziej stabilni gospodarczo. 28% badanych wyraża przeciwną opinię. 11% respondentów nie ma zdania na ten temat.

Pytanie: Q15A1. Dla każdego z poniższych stwierdzeń proszę powiedzieć, czy raczej się Pan(i) z nim zgadza czy też nie. Czuję, że jesteśmy bardziej stabilni gospodarczo, ponieważ Polska jest członkiem Unii Europejskiej.

O większej stabilności gospodarczej naszego kraju wynikającej z przystąpienia do UE Polacy wypowiadają się tym częściej im lepsze mają wykształcenie (od 53% wśród respondentów, których edukacja zakończyła się na szkole podstawowej do 69% wśród badanych z wykształceniem wyższym) oraz im większą miejscowość zamieszkują (od 55% wśród mieszkańców wsi do 70% wśród osób zamieszkujących duże aglomeracje). Badani mieszkający w północnej części Polski (78%), respondenci pracujący na kierowniczych stanowiskach (75%), robotnicy (68%), a także pracownicy umysłowi (67%) częściej niż ogół Polaków są przekonani o wpływie członkostwa Polski w UE na stabilność ekonomiczną kraju. Przeciwną opinię wrażają częściej niż przeciętnie bezrobotni (43%) oraz mieszkańcy Polski centralnej (35%) i wschodniej (33%).

Poczucie, że jesteśmy bardziej stabilni gospodarczo za sprawą członkostwa w UE wiąże się z prawie powszechnym posiadaniem pozytywnego wizerunku UE (80%), zaufaniem do Unii Europejskiej (78%), przekonaniem, że sprawy w Unii i w naszym kraju idą w dobrym kierunku (odpowiednio 76% i 79%), postrzeganiem członkostwa naszego kraju w strukturach unijnych jako czegoś dobrego (77%) oraz przeświadczeniem, że skorzystaliśmy na wejściu do struktur unijnych (74%). Przeciwnie odczucia łączą się z częstszym niż przeciętnie przekonaniem, że nie jesteśmy bardziej stabilni gospodarczo dzięki członkostwu w Unii Europejskiej.

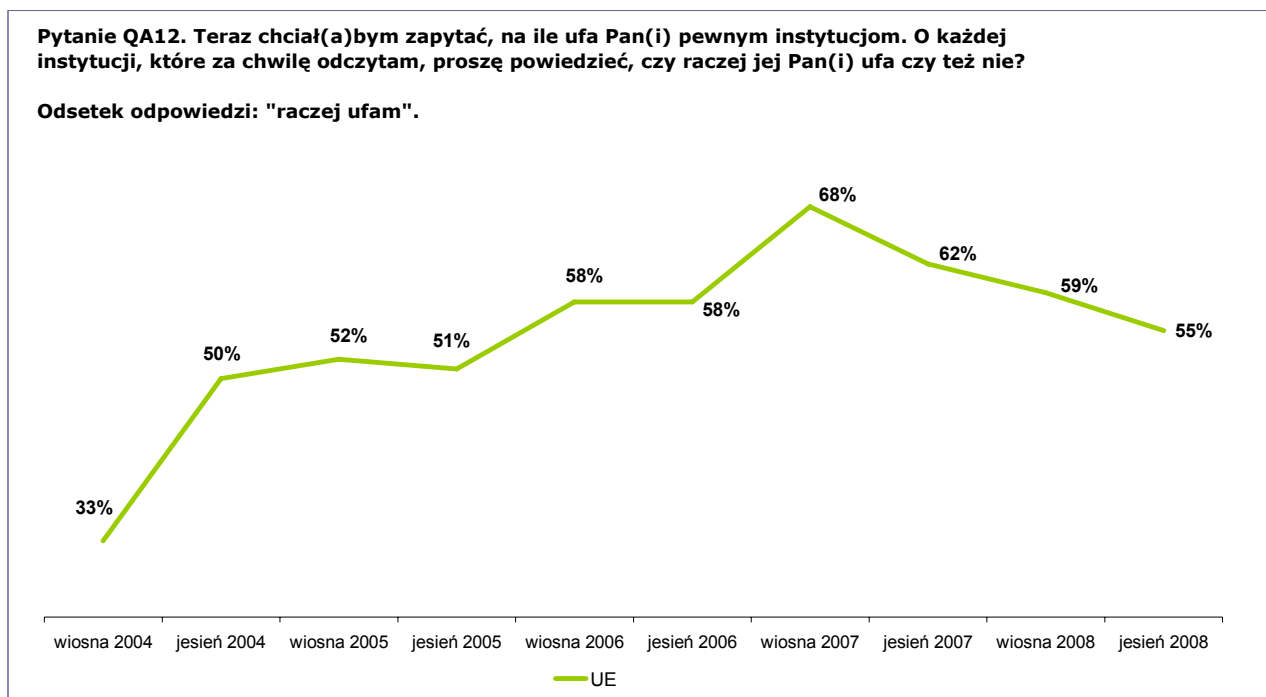
Na tle państw członkowskich nie należących do strefy euro Polska znajduje się w czołówce krajów, których mieszkańcy uważają, że dzięki wstąpieniu do UE ich państwa są bardziej stabilne gospodarczo – średnio uważa tak 45% mieszkańców należących do struktur unijnych lecz nie do strefy euro, natomiast w Polsce i w Danii po 61%. Częściej przekonani o większej stabilności gospodarczej swojego kraju po wstąpieniu do UE są tylko Słowacy (65%). Najniższy odsetek respondentów zgadzających się z tą opinią występuje na Węgrzech (29%) i na Łotwie (20%).

2.3 Zaufanie do Unii Europejskiej

Poziom zaufania do UE uległ nieznacznemu obniżeniu

55% Polaków ufa Unii Europejskiej, podczas gdy nie darzy jej zaufaniem 28% społeczeństwa. 17% badanych nie wypowiada jednoznacznej opinii w tej sprawie.

Odsetek badanych, którzy darzą UE zaufaniem spada od wiosny 2007, kiedy osiągnął szczytowy poziom 68%. W stosunku do ostatniego pomiaru jest niższy o 4 punkty proc., wzrósł natomiast o 5 punktów proc. udział badanych, którzy nie ufają Wspólnocie Europejskiej – jest ich obecnie 28%.

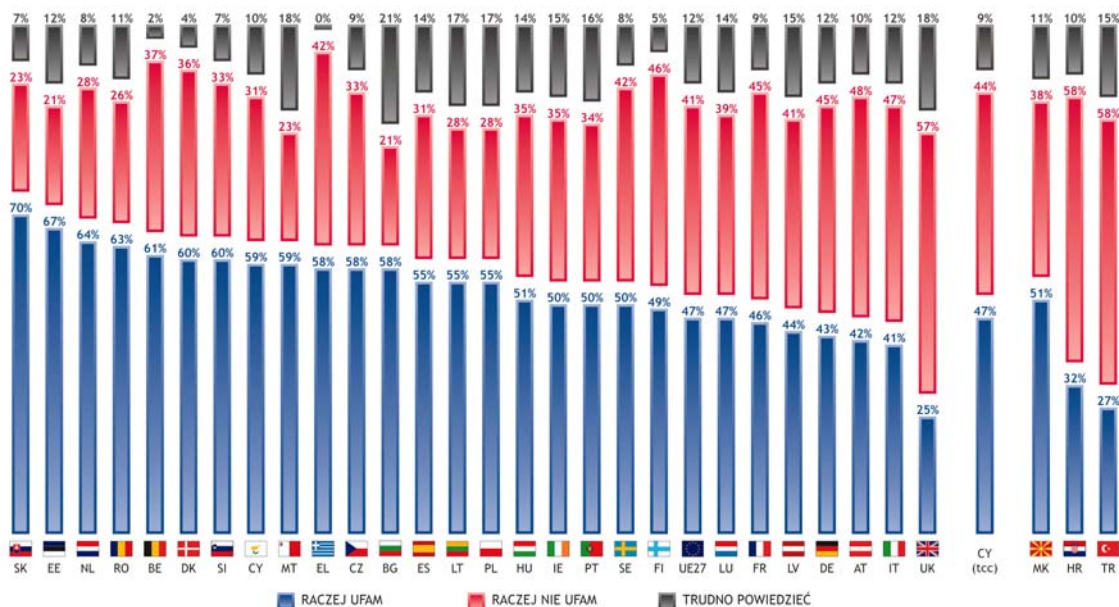
Zaufanie do Unii Europejskiej jest w Polsce tym wyższe im lepsze wykształcenie mają badani (od 38% wśród respondentów, którzy zakończyli edukację na szkole podstawowej do 61% wśród badanych z wykształceniem wyższym) oraz im większe jest ich miejsce zamieszkania (od 47% wśród mieszkańców wsi do 63% wśród zamieszkujących duże miasta). Częściej niż inni Unię Europejską darzą zaufaniem respondenci pracujący na stanowiskach kierowniczych (73%), uczniowie i studenci (69%), badani w wieku 15-24 lata (67%), a także mieszkańcy regionu południowo-zachodniego (65%) oraz północnego (63%), jak również badani o poglądach centrowych (60%).

Respondenci naj słabiej wykształceni (34%), osoby bezrobotne, emeryci i renciści oraz mieszkańcy obszarów wiejskich (po 32%) częściej niż ogół badanych raczej nie ufają UE.

Zaufanie do Unii Europejskiej cechuje większość osób, które mają pozytywny wizerunek Wspólnoty (77%), są za wprowadzeniem euro (74%), wyrażają przekonanie, że w kraju jak i w UE sprawy idą w dobrym kierunku (odpowiednio 78% i 77%), postrzegają członkostwo w UE jako coś dobrego (72%) oraz uważają, że Polska skorzystała z wejścia do Unii (68%).

Pytanie: QA12.6. Teraz chciał(a)bym zapytać, na ile ufa Pan(i) pewnym instytucjom. O każdej z instytucji, które za chwilę odczytam, proszę powiedzieć, czy raczej jej Pan(i) ufa czy też nie?

Opcja: Unia Europejska

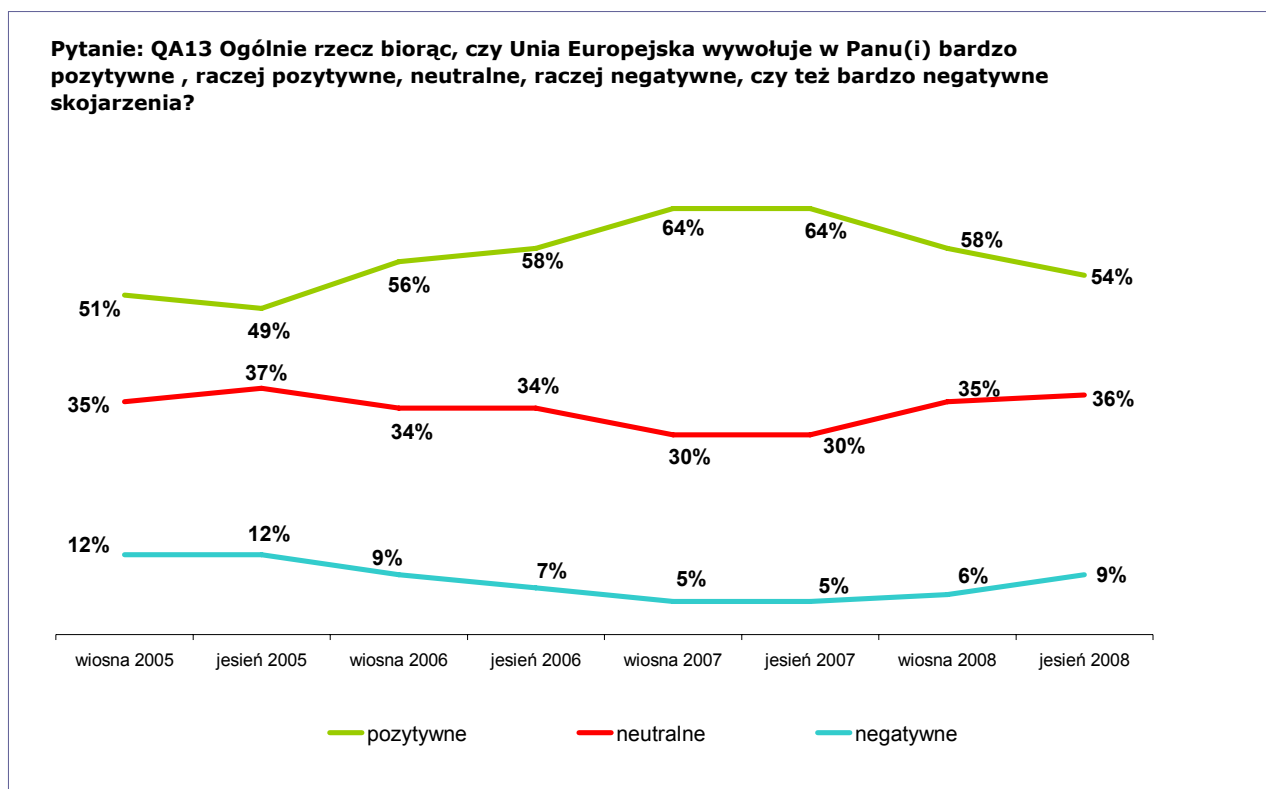

Zaufanie Polski do Unii Europejskiej jest znacznie - o 8 punktów proc. - wyższe niż średnia unijna (47%). Najbardziej wśród krajów europejskich ufają jej Słowacja (70%), Estonia (67%), Holandia (64%), Rumunia (63%), Belgia (61%) i Dania (60%), najmniej Wielka Brytania (25%), Włochy (41%) i Austria (42%).

2.4 Wizerunek Unii Europejskiej

- Wizerunek UE jest w Polsce bardziej pozytywny niż w innych krajach europejskich

Ponad połowa Polaków (54%) ma pozytywne skojarzenia z UE, z czego 8% badanych bardzo pozytywne. Źle Unia Europejska kojarzy się 9% respondentów, przy czym bardzo źle 2% Polaków. W oczach jednej trzeciej społeczeństwa (36%) Unia Europejska ma neutralny wizerunek. W stosunku do ostatniego pomiaru pozytywny wizerunek UE osłabł – o 4 punkty proc. spadł odsetek badanych pozytywnie postrzegających Unię Europejską, jednocześnie o 3 punkty proc. wzrósł udział respondentów, którym na myśl o UE przychodzą negatywne skojarzenia.

Im młodszy są badani (od 45% wśród respondentów w wieku 55 i więcej lat do 66% wśród ankietowanych w wieku 15-24 lat), im lepsze posiadają wykształcenie (od 35% wśród osób, których edukacja zakończyła się na szkole podstawowej do 59% wśród respondentów z wyższym wykształceniem) oraz im większą miejscowość zamieszkują (od 46% wśród mieszkańców wsi do 63% wśród respondentów z dużych miast), tym częściej mają pozytywne skojarzenia z Unią. Osób wśród których UE wywołuje pozytywne odczucia jest więcej niż przeciętnie wśród badanych, którzy ufają Unii (75%), respondentów, których zdaniem członkostwo w strukturach unijnych jest czymś dobrym (74%), ankietowanych zajmujących stanowiska kierownicze (73%), uczniów i studentów (70%), a także mieszkańców regionów południowo-zachodniego (61%), północnego i południowego (po 59%).

Neutralne odczucia wywołuje Unia Europejska częściej niż przeciętnie wśród mieszkańców regionu wschodniego (49%), osób zajmujących się domem (46%), a także respondentów z wykształceniem podstawowym (41%). Natomiast Wspólnota Europejska kojarzy się częściej niż innym respondentom, którzy uważają członkostwo Polski w UE za coś złego (59%), badanych nieufających UE (26%), respondentom z wykształceniem podstawowym (21%), ankietowanym o słabej znajomości UE (20%) oraz osobom bezrobotnym (14%).

Polacy mają znacznie częściej niż średnio w Europie (45%) pozytywny wizerunek Unii Europejskiej i rzadziej niż ogółowi Europejczyków (17%) na myśl o Wspólnocie Europejskiej przychodzą im złe

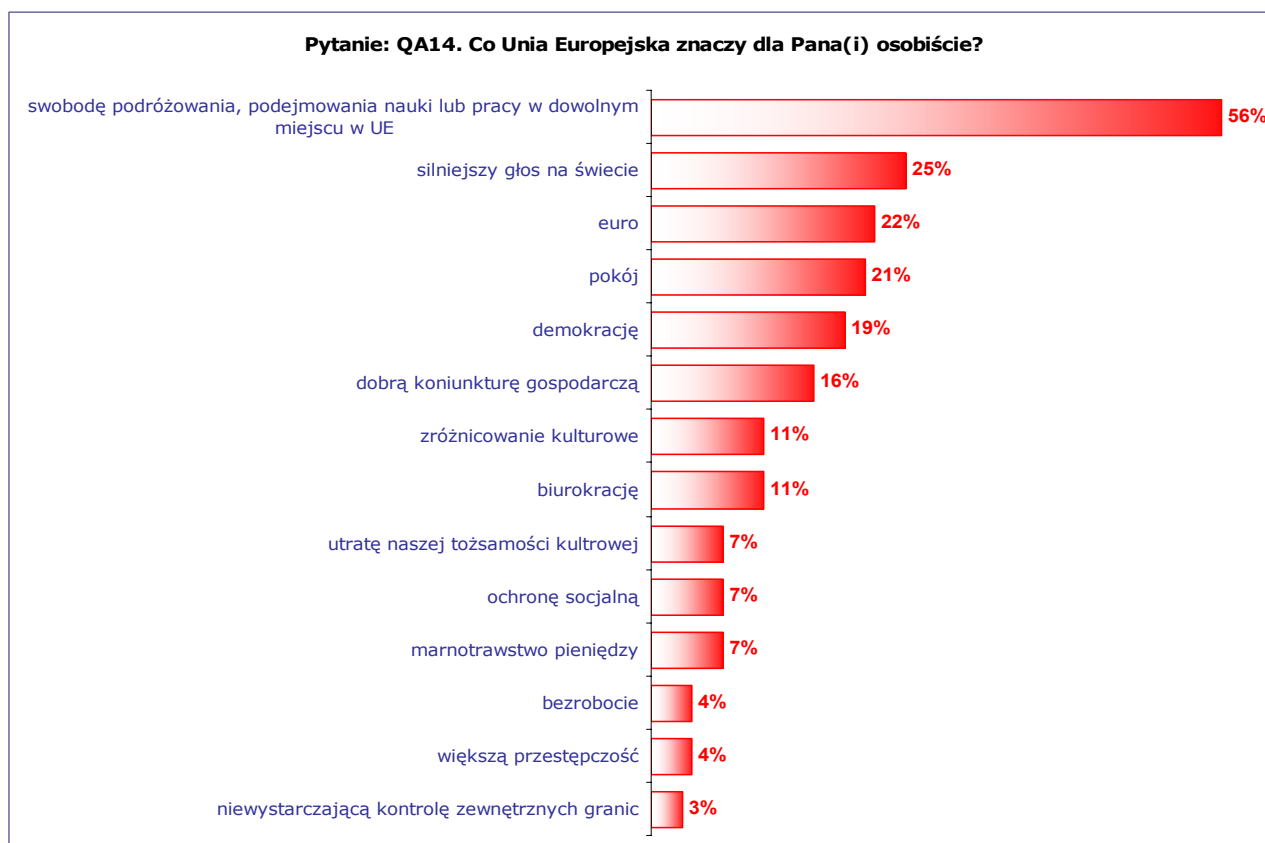
skojarzenia. Niższy jest w Polsce niż średnio w państwach UE (36%) odsetek badanych posiadających neutralne asocjacje z Unią.

Pozytywne skojarzenia ze Wspólnotą Europejską mają najczęściej w Europie Rumunii (63%), Irlandczycy (59%), Bułgarzy oraz Słowacy (po 58%).

Źle Unia Europejska kojarzy się najczęściej mieszkańcom Wielkiej Brytanii (32%) oraz Austriakom (31%).

- Unia Europejska oznacza najczęściej dla Polaków swobodę podróżowania oraz podejmowania nauki lub pracy w dowolnym miejscu w Unii Europejskiej

Dla ponad połowy Polaków (56%) Unia Europejska oznacza możliwość swobodnego podróżowania, podejmowania nauki lub pracy w dowolnym miejscu w UE. Podczas poprzedniego pomiaru – wiosną 2008 – podobne skojarzenia deklarowało 63% respondentów. Dla jednej czwartej badanych (25%) Wspólnota Unijna to silniejszy głos w świecie. Niewiele niższy odsetek respondentów (22%) identyfikuje Unię Europejską z euro (należy zauważyć, że skojarzenie to stało się w ciągu ostatniego pół roku silniejsze), z pokojem (21%) oraz demokracją (19%). Niższy odsetek badanych osobiście łączy UE z dobrą koniunkturą gospodarczą (16%), zróżnicowaniem kulturowym oraz biurokracją (po 11%). Wśród osobistych znaczeń Unii Europejskiej najrzadziej wymieniono: ochronę socjalną (7%), utratę naszej tożsamości kulturowej (7%), marnowanie pieniędzy (7%), a także bezrobocie (4%), większą przestępczość (4%) oraz niewystarczającą kontrolę zewnętrzną granic (3%).

Znaczenie **swobody podróżowania, podejmowania nauki lub pracy w dowolnym miejscu w UE** podnoszone jest tym częściej im młodszy są badani (od 47% wśród ankietowanych w wieku 55 i więcej lat do 67% wśród respondentów w wieku 15-24 lata), im lepiej są wykształceni (od 37% wśród badanych, którzy zakończyli swoją edukację na szkole podstawowej do 63% wśród osób z wykształceniem wyższym). Częściej niż pozostali o tym aspekcie życia w Unii mówią uczniowie i studenci (75%), osoby pracujące na stanowiskach kierowniczych (72%), respondenci zajmujący

się domem (66%), a także mieszkańcy Polski wschodniej (63%) oraz południowo-zachodniej (61%).

Wartość Unii Europejskiej jako organizacji sprawiającej, że mamy **silniejszy głos w świecie** dostrzegają częściej niż pozostałe osoby zajmujące się domem (34%), mieszkańcy regionu północno-zachodniego (33%), badani o poglądach lewicowych (32%), osoby pracujące na stanowiskach kierowniczych (31%) oraz respondenci z wyższym wykształceniem (31%).

Unię Europejską z **euro** kojarzą najczęściej osoby pracujące na własny rachunek (32%), pracownicy umysłowi (28%), uczniowie i studenci (27%) oraz mieszkańcy regionu południowego (28%).

Znaczenie **pokoju** dostrzegają natomiast częściej niż pozostali mieszkańcy regionu północno-zachodniego (33%), badani zajmujący się domem (26%) oraz respondenci o poglądach lewicowych (26%). Na skojarzenie Unii Europejskiej z **demokracją** wskazują częściej niż ogół badani posiadający dużą wiedzę o UE (27%), respondenci w wieku 40-54 lata (26%), mieszkańcy regionu południowo-zachodniego (26%), a także respondenci o poglądach prawicowych (25%), robotnicy (25%), pracownicy umysłowi oraz respondenci pracujący na własny rachunek (po 24%).

Natomiast o znaczeniu **dobrej koniunktury gospodarczej** w kontekście Unii Europejskiej mówią częściej niż inni badani pracujący na stanowiskach kierowniczych (32%), respondenci zamieszkujący północny region kraju (22%) oraz pracownicy umysłowi (21%).

Ze **zróźnicowaniem kulturowym** Unię Europejską kojarzą głównie badani pracujący na stanowiskach kierowniczych (19%) oraz uczniowie i studenci (17%), a z **biurokracją** częściej niż ogół osoby posiadające zły wizerunek UE (36%), badani niezadowoleni z członkostwa Polski w UE (35%), respondenci nie ufający Unii (21%), osoby pracujące na własny rachunek (24%), a także mieszkańcy regionu centralnego (17%). Częściej niż ogół społeczeństwa z **ochroną socjalną** kojarzą Unię badani o poglądach lewicowych (15%), natomiast z **bezrobociem** osoby bezrobotne (12%). Unia Europejska oznacza **większą przestępczość** głównie dla osób najslabiej wykształconych oraz emerytów i rencistów (po 10%). Z **utrata tożsamości kulturowej** kojarzą ją głównie osoby, które uważają, że członkostwo w strukturach unijnych to coś złego (30%), a także badani mający negatywny wizerunek UE (25%).

Unia Europejska oznacza **marnotrawstwo pieniędzy** przede wszystkim dla osób, które mają zły wizerunek UE (35%), uważają członkostwo w UE za coś złego (32%), badanych, którzy nie ufają Unii Europejskiej (19%), najslabiej wykształconych respondentów (12%) oraz emerytów i rencistów (12%).

Dla ogółu Europejczyków, podobnie jak dla Polaków, Unia Europejska najczęściej oznacza swobodę podróżowania, podejmowania nauki lub pracy w dowolnym miejscu w UE (44%). Polacy rzadziej niż ogół narodów UE kojarzą Wspólnotę z euro (22% w Polsce wobec średnio 34% w UE), pokojem (21% w Polsce wobec 27% w UE), ze zróźnicowaniem kulturowym (11% wobec 21%), z biurokracją (11% wobec 17%), marnotrawstwem pieniędzy (7% wobec 19%), utratą naszej tożsamości kulturowej (7% wobec 11%), większą przestępczością (4% wobec 14%) i niewystarczającą kontrolą zewnętrznych granic (3% wobec 16%).

Swoboda podróżowania jest osobistym skojarzeniem z UE wyrażanym najczęściej przez Słowaków, Finów i Szwedów (po 63%), Cypryjczyków (61%) oraz Litwinów (60%).

Austriacy, Belgowie oraz Finowie zdecydowanie częściej niż ogół mieszkańców Europy kojarzą UE z **euro** (odpowiednio 58%, 57% i 55%). Unia Europejska oznacza **pokój** przede wszystkim dla Niemców (45%), Greków (44%), Cypryjczyków (42%) oraz Duńczyków (40%), natomiast najczęściej Rumunom (42%) i Cypryjczykom (36%) myśląc o Unii przychodzi do głowy **demokracja**. Wspólnota unijna jest synonimem **zróźnicowania kulturowego** przede wszystkim dla Francuzów (32%), Cypryjczyków, Szwedów i Greków (po 27%). Najczęściej Austriacy i Niemcy łączą Unię Europejską z **marnowaniem pieniędzy** (odpowiednio 45% i 36%). **Dobłą koniunkturą gospodarczą** oznacza UE szczególnie dla Rumunów (36%), Słowaków (32%) oraz Holendrów (30%). Dla jednej trzeciej i więcej Finów (39%), Szwedów (34%) i Duńczyków (33%) Unia Europejska kojarzy się z **biurokracją**. Z **niewystarczającą kontrolą zewnętrzną granic** łączą UE zdecydowanie częściej niż ogół narodów zjednoczonej Europy Duńczycy (31%) i Austriacy (30%).

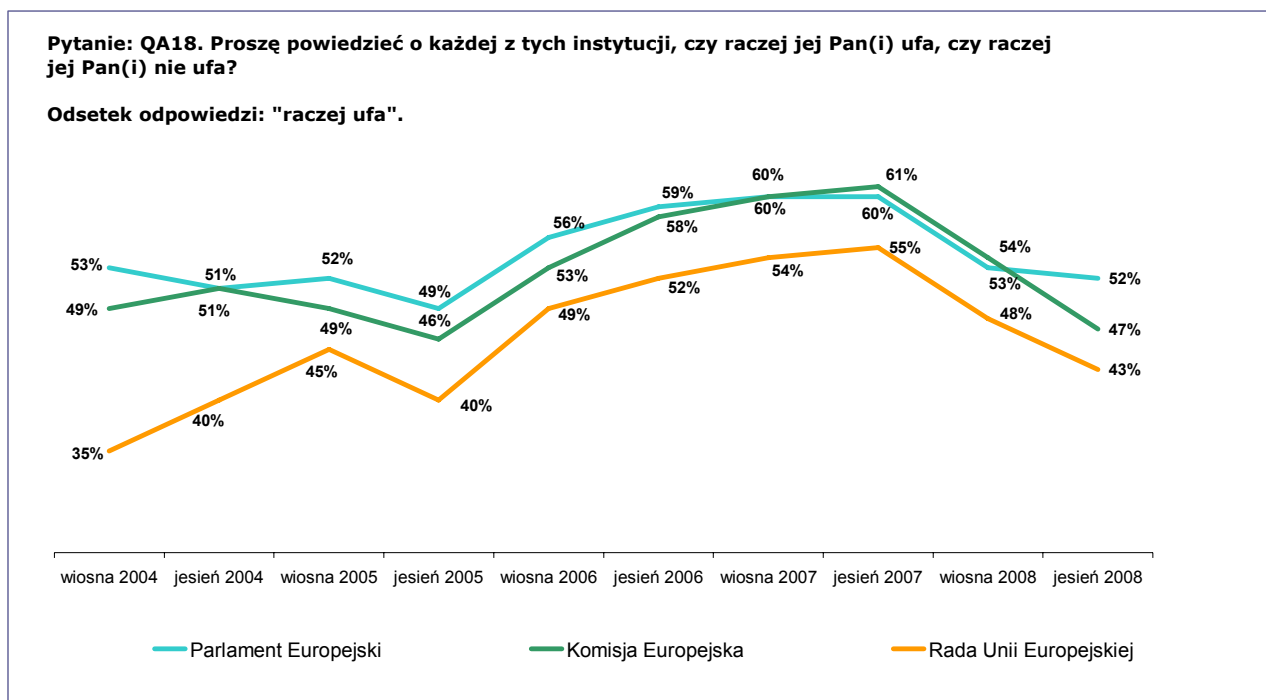
Większą przestępczość UE oznacza głównie dla Austriaków (45%), Luksemburczyków (29%) i Niemców (26%). Częściej niż dla innych dla Cypryjczyków (24%), Austriaków (22%),

mieszkańców Wielkiej Brytanii (21%) oraz Greków (17%) Unia Europejska oznacza **utratę tożsamości kulturowej**.

2.5 Zaufanie do instytucji europejskich

- Poziom zaufania do Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej i Banku Centralnego uległ niewielkiemu obniżeniu

Spośród czterech instytucji europejskich Polacy darzą największym zaufaniem Parlament Europejski – ufa mu połowa naszego społeczeństwa (52%). Komisji Europejskiej ufa 47% mieszkańców Polski, czyli mniej (o 7 punktów proc.) niż podczas ostatniego badania. Radę Unii Europejskiej darzy zaufaniem przeszło dwóch na pięciu Polaków (43%) – czyli o 5 punktów proc. mniej niż w poprzedniej fali Eurobarometru.

Relatywnie najniższym zaufaniem cieszy się Europejski Bank Centralny, któremu ufa dwóch na pięciu Polaków (40%). W stosunku do każdej z wymienionych instytucji brak zaufania wyraża jedna piąta społeczeństwa (19-20%).

Im młodszy są badani (od 43% wśród respondentów w wieku 55 i więcej lat do 62% wśród badanych w wieku 15-24 lata), im lepsze wykształcenie zdobyli (od 30% wśród respondentów, których edukacja zakończyła się na szkole podstawowej do 60% wśród badanych z wykształceniem wyższym) oraz w im większej aglomeracji mieszkają (od 42% wśród żyjących na wsi do 67% wśród mieszkańców dużych miast), tym częściej darzą Parlament Europejski zaufaniem. Częściej niż pozostali ufają Parlamentowi Europejskiemu osoby na stanowiskach kierowniczych (63%), uczniowie i studenci (62%) oraz pracownicy umysłowi (58%), a także mieszkańcy regionu północnego (58%).

Komisję Europejską darzą zaufaniem głównie osoby pracujące na stanowiskach kierowniczych (63%), mieszkańcy dużych miast (63%), uczniowie i studenci (60%), osoby najmłodsze (59%) oraz najlepiej wykształceni badani (56%).

Większe niż przeciętnie zaufanie do Rady Unii Europejskiej cechuje badanych pracujących na stanowiskach kierowniczych (59%), mieszkańców dużych miast (57%), uczniów i studentów (53%), najmłodszych badanych (53%), respondentów z wykształceniem wyższym (52%) oraz mieszkańców regionu północno-zachodniego (52%).

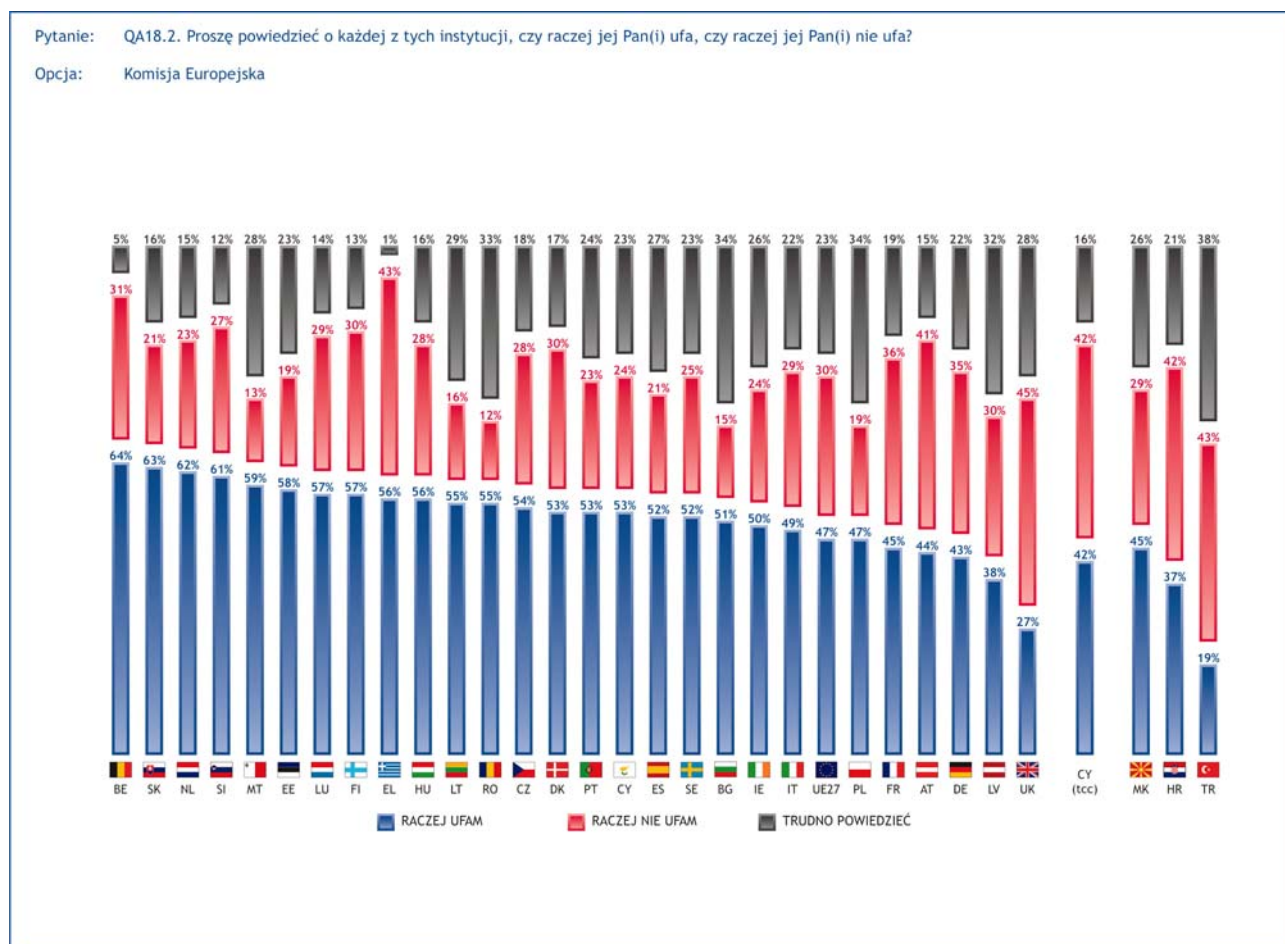
Europejski Bank Centralny jest darzony zaufaniem głównie przez te same grupy społeczno-zawodowe, które częściej niż inni ufają pozostałym instytucjom europejskim, w szczególności Polaków pracujących na stanowiskach kierowniczych (55%), uczniów i studentów (49%),

najmłodszych respondentów (48%), badanych z wykształceniem wyższym (47%), ale także badanych o poglądach lewicowych (49%), robotników (46%) oraz respondentów zamieszkujących w regionie północno oraz południowo-zachodnim (odpowiednio 51% i 46%).

Wyższe niż przeciętnie zaufanie do czterech instytucji europejskich odnotowano również wśród badanych, którzy dobrze rozumieją działanie Unii Europejskiej, częściej niż inni są przekonani, że sprawy w UE idą w dobrym kierunku, opowiadają się za wprowadzeniem euro, mają pozytywny wizerunek Unii Europejskiej oraz są zadowoleni z członkostwa Polski w UE.

Na tle innych krajów należących do Unii zaufanie Polaków do trzech instytucji europejskich: Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej i Rady Unii Europejskiej plasuje się na podobnym poziomie co średnia europejska (odpowiednio 51%, 47% i 42%). Istotnie niższym (o 8 punktów proc.) zaufaniem niż ogół Europejczyków (48%) Polacy darzą Europejski Bank Centralny.

Parlament Europejski najczęściej darzą zaufaniem Słowacy (70%), Belgowie (65%), Luksemburczycy i mieszkańcy Malty (po 64%), Duńczycy i Rumuni (po 63%) oraz Słoweńcy (62%) i Estończycy (61%), najrzadziej natomiast mieszkańcy Wielkiej Brytanii (27%), Austriacy i Niemcy (47%).

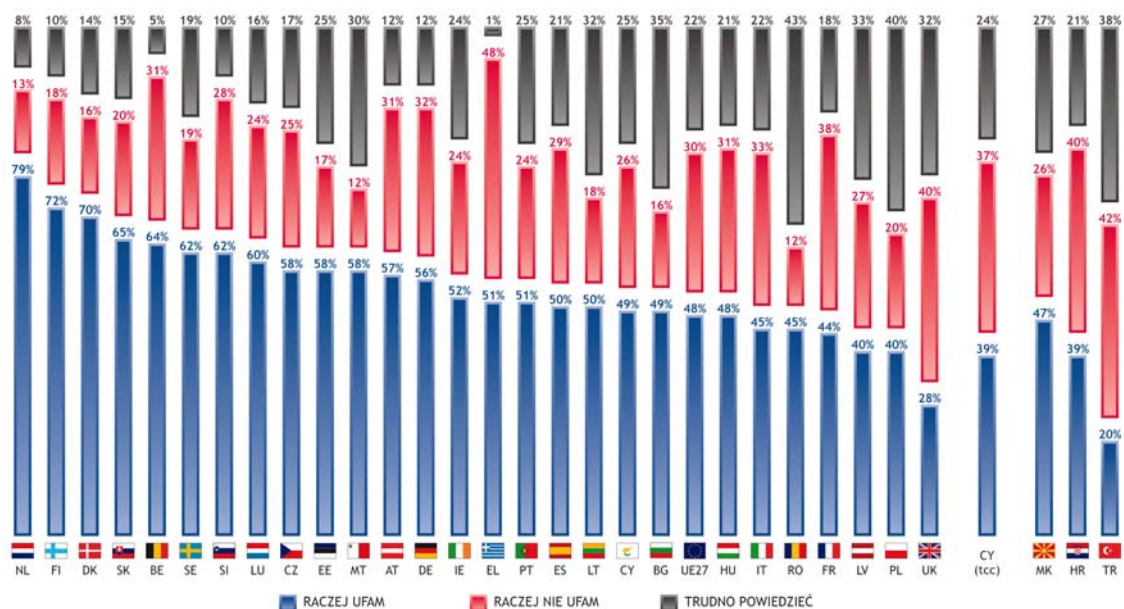

Komisji Europejskiej ufają znacznie częściej niż ogół Europejczyków Belgowie (64%), Słowacy (63%), Holendrzy (62%) i Słoweńcy (61%), natomiast znacznie rzadziej mieszkańcy Wielkiej Brytanii (27%) i Niemiec (43%).

W przypadku Rady Unii Europejskiej zdecydowanie częściej niż inni ufają jej mieszkańcy Słowacji (62%) i Słowenii (60%), a rzadziej mieszkańcy Wielkiej Brytanii (21%) oraz Szwecji (36%).

Pytanie: QA18.4. Proszę powiedzieć o każdej z tych instytucji, czy raczej jej Pan(i) ufa, czy raczej jej Pan(i) nie ufa?

Opcja: Europejski Bank Centralny

Europejskiemu Bankowi Centralnemu ufają natomiast znacznie częściej niż średnia Europejczyków Holendrzy (79%), Finowie (72%) i Duńczycy (70%), znacznie rzadziej natomiast oprócz Polaków (40%), mieszkańcy Wielkiej Brytanii (29%).

3. EUROPEJCZYCY I UNIA EUROPEJSKA

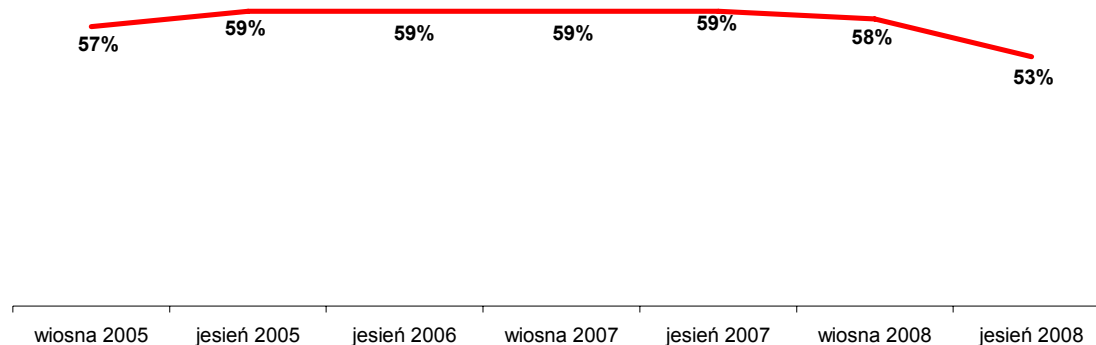
3.1 Zrozumienie zasad działania Unii Europejskiej

- Polacy częściej niż ogół Europejczyków deklarują znajomość działania Unii Europejskiej

Połowa Polaków (53%) deklaruje, że rozumie, jak działa Unia Europejska, natomiast przeszło jedna trzecia ankietyowanych (36%) nie ma takiej wiedzy. 11% badanych nie odpowiedziało jednoznacznie na to pytanie. W porównaniu z poprzednim badaniem niższy jest (o 5 punktów proc.) odsetek badanych, którzy rozumieją działanie Unii Europejskiej, jednocześnie wzrósł o 5 punktów proc. udział osób, które nie rozumieją, na jakiej zasadzie funkcjonuje UE.

Q15a5. Dla każdego z poniższych stwierdzeń proszę powiedzieć, czy raczej się Pan(i) z nim zgadza czy też nie. Rozumiem jak działa Unia Europejska.

Odsetek odpowiedzi: "raczej się zgadzam"

Działanie Unii Europejskiej jest tym częściej rozumiane im młodszy są badani (od 38% wśród respondentów w wieku 55 i więcej lat do 65% wśród respondentów w wieku 15-24 lata), im lepiej są wykształceni (od 16% wśród ankietyowanych, których edukacja zakończyła się na szkole podstawowej do 71% wśród badanych z wykształceniem wyższym) oraz w im większej miejscowości żyją (od 47% wśród mieszkańców wsi do 65% wśród żyjących w dużych miastach). W zdecydowanej większości funkcjonowanie struktur unijnych rozumieją osoby pracujące na stanowiskach kierowniczych (80%) oraz pracownicy umysłowi (70%). Częściej niż pozostali pojmowanie działania UE deklarują osoby pracujące na własny rachunek (64%), mieszkańcy regionu południowo-zachodniego (62%) oraz północnego (61%), uczniowie i studenci (60%) oraz robotnicy (58%). Zrozumienie działania Unii Europejskiej deklarują również znacznie częściej mężczyźni (61%) niż kobiety (47%).

Do braku zrozumienia zasad funkcjonowania Unii Europejskiej przyznają się częściej niż ogół Polaków respondenci najślabiej wykształceni (69%), emeryci i renciści (51%), najstarsi badani (48%), osoby zajmujące się domem (45%), bezrobotni (43%), a także mieszkańcy regionu południowego (42%).

Polacy istotnie częściej niż średnio w krajach Unii Europejskiej (41%) i na takim samym poziomie jak Belgowie (53%) deklarują rozumienie działania Unii Europejskiej. Oprócz Polski wysoki odsetek

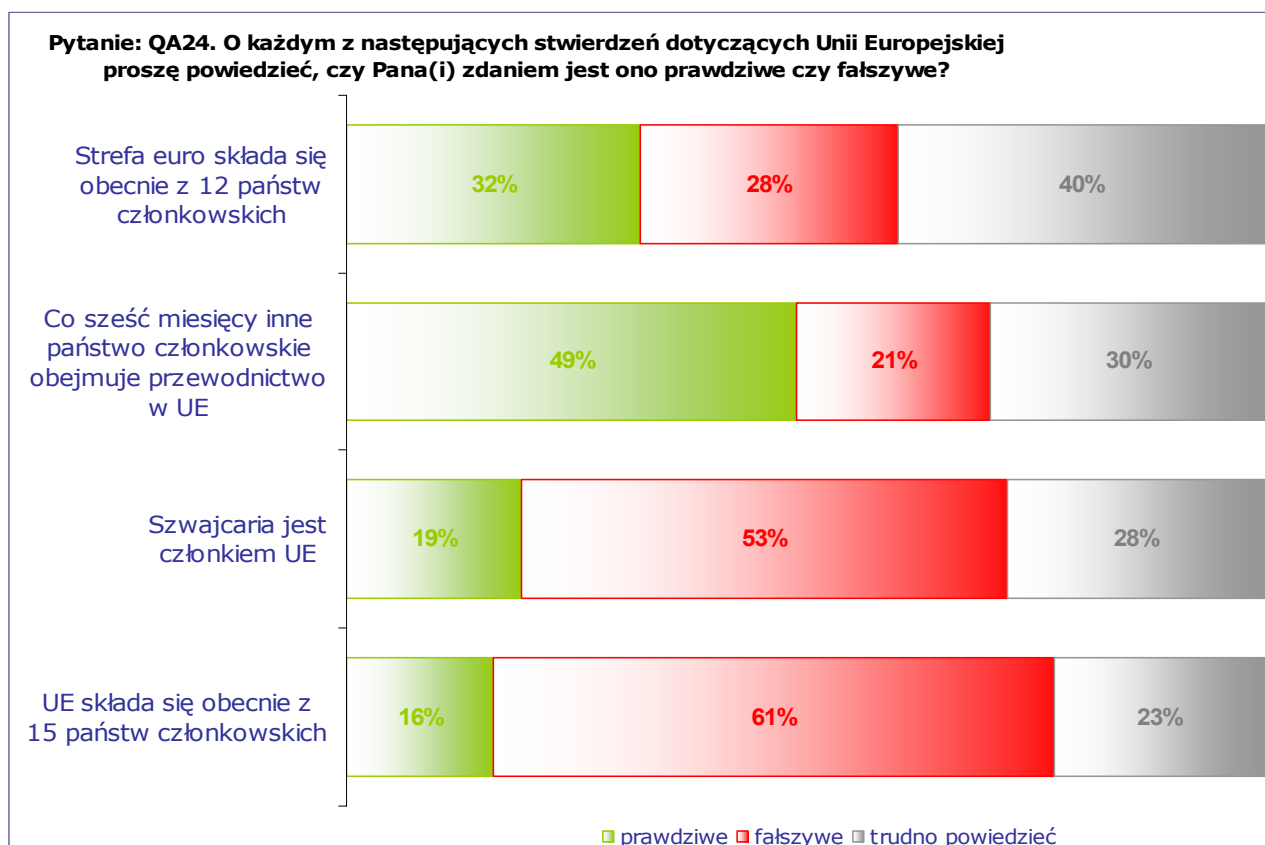
badanych rozumiejących funkcjonowanie UE odnotowano wśród mieszkańców Słowenii (65%), Cypru (59%), Luksemburga (57%), Holandii (56%) i Estonii (54%). Do nierozumienia zasad funkcjonowania UE przyznają się częściej niż ogół Europejczyków Włosi (66%) i Hiszpanie (61%), a także Węgrzy i Portugalczycy (po 59%) oraz mieszkańcy Wielkiej Brytanii (58%).

3.2 Wiedza o Unii Europejskiej

- Większość Polaków wie, że UE nie składa się obecnie z 15 państw członkowskich oraz, że Szwajcaria nie należy do Unii Europejskiej, połowa badanych poprawnie sądzi, że co sześć miesięcy inne państwo członkowskie obejmuje przewodnictwo w UE
- Polacy słabo orientują się w składzie krajów wchodzących do strefy euro

Badanym zadano cztery pytania mające na celu sprawdzenie faktycznej wiedzy na temat Unii Europejskiej. Przynajmniej jednej poprawnej odpowiedzi udzieliła zdecydowana większość Polaków (82%), natomiast przynajmniej jednej niepoprawnej ponad połowa naszego społeczeństwa (56%). Podobny odsetek badanych nie znał odpowiedzi na przynajmniej jedno pytanie (57%).

Poprawną odpowiedź na pytanie o skład Unii Europejskiej udzieliło trzy piąte (61%) badanych – osoby te wskazały, że **UE nie składa się obecnie z 15 państw członkowskich**. Połowa (53%) respondentów słusznie przyznaje, że **Szwajcaria nie jest członkiem Unii Europejskiej**. O tym, że **co sześć miesięcy inne państwo członkowskie obejmuje przewodnictwo w UE** wie również połowa (49%) Polaków, a z tego, że **strefa euro nie składa się obecnie z 12 państw członkowskich** zdaje sobie sprawę 28% badanych. Nieprawidłowych odpowiedzi udzieliło odpowiednio 16%, 19%, 21% i 32% badanych, natomiast nieznamość odpowiedzi na pytania zadeklarowało odpowiednio: 23%, 28%, 30% i 40% respondentów.

W stosunku do poprzedniej fali badania odnotowano wzrost odsetka prawidłowych odpowiedzi na pytanie o liczbę członków UE. Wiosną 2008 roku właściwą odpowiedź podało 57% a obecnie o 4 punkty proc. więcej respondentów. Więcej jest również w Polsce w stosunku do poprzedniego pomiaru osób, które podają niewłaściwą odpowiedź na pytanie o strefę euro. Ich odsetek jest obecnie wyższy o 8 punktów proc., przy jednoczesnym spadku o 13 punktów proc. udziału badanych znających faktyczny skład strefy euro. Mniejszy jest również (o 6 punktów proc.) w stosunku do poprzedniego badania odsetek respondentów, którzy słusznie twierdzą, że Szwajcaria nie jest członkiem UE.

Im młodszy są respondenci (od 56% wśród osób w wieku 55 i więcej lat do 68% wśród badanych w wieku 15-24 lata), im dłużej trwała ich edukacja (od 43% wśród badanych z wykształceniem podstawowym do 67% wśród osób z wykształceniem wyższym) oraz im większą miejscowość zamieszkuje (od 57% wśród mieszkańców wsi do 66% wśród mieszkańców dużych miast), tym częściej udzielają właściwej odpowiedzi na pytanie o **liczbę państw wchodzących w skład Unii Europejskiej**. Częściej niż inni prawidłową odpowiedź na to pytanie znają również uczniowie i studenci, respondenci pracujący na stanowiskach kierowniczych (po 73%), mieszkańcy południowej Polski (71%) oraz pracownicy umysłowi (69%).

Wiedza o **kadencji przewodnictwa w UE** rośnie wraz z wykształceniem respondentów (od 35% wśród badanych, którzy jako ostatnią ukończyli szkołę podstawową do 61% wśród respondentów z wykształceniem wyższym) oraz wraz z wielkością miejsca zamieszkania (od 42% wśród mieszkańców wsi do 56% wśród osób zamieszkujących duże miasta). Najwyższy odsetek prawidłowych odpowiedzi na pytanie o przewodnictwo w UE odnotowano wśród pracowników umysłowych (66%), badanych pracujących na stanowiskach kierowniczych (58%) oraz osób pracujących na własny rachunek (56%).

Poprawnej odpowiedzi na pytanie o **znajomość składu państw należących do strefy euro** udzielają częściej niż inni pracownicy umysłowi (34%), którzy jednocześnie częściej niż pozostali udzielają nieprawidłowej odpowiedzi na to pytanie (47%) oraz uczniowie i studenci (33%). Nieprawidłowo na to pytanie odpowiadają częściej niż ogół osoby na stanowiskach kierowniczych (37%).

Szwajcaria nie jest członkiem Unii Europejskiej – najczęściej zgadzają się z tym prawdziwym stwierdzeniem osoby pracujące na stanowiskach kierowniczych (71%), pracownicy umysłowi (65%), osoby pracujące na własny rachunek (64%), respondenci z wyższym wykształceniem (64%), badani w wieku 40-54 lata (61%) oraz mieszkańcy dużych miast (60%).

Polacy częściej niż średnio w krajach unijnych (55%) słusznie twierdzą, że UE nie składa się obecnie z 15 państw członkowskich. Wśród narodów, które najlepiej orientują się w składzie UE należy wymienić Luksemburczyków (78%) Słoweńców (75%), Słowaków (73%), Cypryjczyków (72%) oraz mieszkańców Malty (71%).

Mieszkańcy Polski rzadziej niż średnio w innych krajach UE (54%) wiedzą, że co sześć miesięcy inne państwo członkowskie obejmuje przewodnictwo w Unii Europejskiej. Daleko nam do stanu wiedzy na ten temat, jaki posiadają mieszkańcy Austrii (84% właściwych wskazań), Słowenii (83%), Słowacji (75%), Grecji (75%) oraz Czech (73%).

Polska plasuje się na znacznie niższym niż ogół Europy (38%) poziomie, jeśli chodzi o poprawną znajomość liczby krajów wchodzących w skład strefy euro. Lepiej niż ogół Europejczyków poinformowani są w tej kwestii Portugalczycy (53%), Belgowie, Luksemburczycy i Słoweńcy (po 50%), Francuzi (49%), Austriacy (46%), Niemcy (44%) i Hiszpanie (43%).

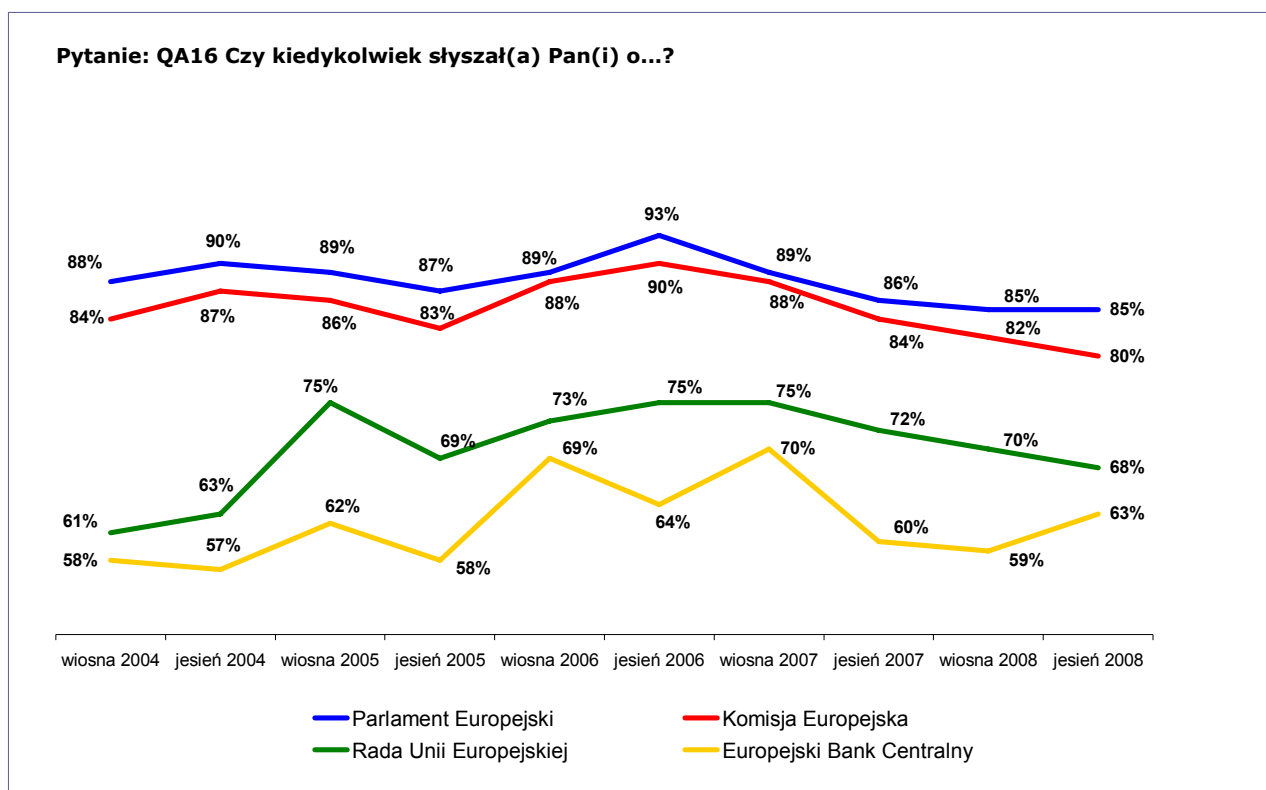
Wiedza Polaków na temat przynależności Szwajcarii do UE jest znacznie niższa niż średnio w Europie, gdzie 64% badanych wie, że państwo to nie należy do struktur unijnych, podczas gdy w Polsce odsetek ten jest o 11 punktów proc. niższy.

W Austrii, Niemczech, Słowenii, Holandii i Francji świadomość, że Szwajcaria nie należy do Unii Europejskiej jest niemal powszechna – poprawnie na to pytanie odpowiedziało odpowiednio: 92%, 84%, 83%, 81% i 80% mieszkańców tych krajów.

3.3 Znajomość instytucji europejskich

- Odsetek Polaków, deklarujących znajomość Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej nie odbiega istotnie od europejskiej średniej
- Nasz kraj należy do grupy państw najslabiej poinformowanych o Europejskim Banku Centralnym, choć w Polsce rośnie odsetek badanych, którzy deklarują jego znajomość

Przeważająca większość Polaków słyszała o Parlamencie Europejskim (85%) i Komisji Europejskiej (80%). Ponad dwie trzecie społeczeństwa zetknęło się z informacją o Radzie Unii Europejskiej (68%), a przeszło trzy piąte badanych słyszało o Europejskim Banku Centralnym (63%). Znajomość wymienionych instytucji europejskich utrzymuje się na poziomie identycznym bądź bardzo zbliżonym do tego, notowanego jesienią 2008, podczas poprzedniej edycji badania. Nieznajomość wyżej wymienionych instytucji deklaruje odpowiednio: 14%, 18%, 30% i 35% badanych.

Wiedza o instytucjach unijnych rośnie wraz z wykształceniem oraz wielkością miejsca zamieszkania.

Znajomość Parlamentu Europejskiego jest największa wśród badanych pracujących na stanowiskach kierowniczych (97%), ankietowanych z wykształceniem wyższym (92%), badanych zamieszkujących duże miasta (92%), respondentów pracujących na własny rachunek, robotników, uczniów i studentów (po 91%) oraz respondentów w wieku 25-39 lat (90%). Najrzadziej słyszały o nim osoby najstarsze – w wieku 50 i więcej lat (77%) oraz emeryci i renciści (77%).

O Komisji Europejskiej słyszały częściej niż inne osoby pracujące na stanowiskach kierowniczych (93%), respondenci najlepiej wykształceni (90%), badani pracujący na własny rachunek (90%), mieszkańcy największych miast (88%), badani w wieku 25-39 lat (86%), a także pracownicy umysłowi (86%) oraz mieszkańcy północnej Polski (85%). Częściej niż inni nie zetknęli się z informacją o Komisji Europejskiej respondenci, których edukacja trwała najkrócej (37%), osoby

zajmujące się domem (30%), emeryci i renciści (27%), najstarsi badani (26%), respondenci z Polski centralnej oraz południowo-zachodniej (po 25%).

Wśród grup, które słyszały o Radzie Unii Europejskiej przeważają ankietowani pracujący na stanowiskach kierowniczych (89%), badani najlepiej wykształceni (83%), respondenci żyjący w dużych miastach (77%), a także mieszkańcy regionu północnego (77%), respondenci pracujący na własny rachunek (74%), badani w wieku 25-39 lat oraz pracownicy umysłowi (po 73%). Mniej niż przeciętnie osób, które spotkały się z informacją o tej instytucji jest wśród respondentów najslabiej wykształconych (46%), emerytów i rencistów (58%), najstarszych badanych (59%), osób zajmujących się domem (61%) oraz mieszkańców regionu centralnego (62%).

Europejski Bank Centralny cieszy się większą niż przeciętnie znajomością wśród osób pracujących na stanowiskach kierowniczych (89%), respondentów najlepiej wykształconych (75%), mieszkańców dużych miast (71%), badanych pracujących na własny rachunek (70%), pracowników umysłowych (68%) oraz badanych w wieku 25-39 lat (69%), natomiast rzadziej niż ogół słyszeli o nim respondenci najslabiej wykształceni (42%), osoby zajmujące się domem (45%), emeryci i renciści (54%), badani w wieku 55 i więcej lat (56%) oraz bezrobotni (57%).

W przypadku wszystkich wymienionych instytucji znacznie wyższy jest odsetek mężczyzn niż kobiet, które o nich słyszały. Osoby znające te instytucje częściej niż inne deklarują zaufanie do Unii Europejskiej, są zadowolone z członkostwa Polski w UE i mają jej dobry wizerunek.

Polacy nieco rzadziej słyszeli o Parlamencie Europejskim w porównaniu z innymi narodami UE, gdzie średnio 87% badanych deklaruje jego znajomość. Powszechnie o tej instytucji słyszeli Słowacy, Finowie, Luksemburczycy (po 97%), Duńczycy (96%), Szwedzi oraz Holendrzy (po 95%), natomiast aż co piąty mieszkaniec Wielkiej Brytanii nie słyszał o Parlamencie Europejskim (21%). Częściej niż średnio w krajach członkowskich (77%) Polacy słyszeli natomiast o Komisji Europejskiej. W czołówce państw najlepiej poinformowanych o tej instytucji znajdują się Luksemburg (94%), Słowenia (90%), Irlandia (88%), Szwecja i Belgia (po 87%), natomiast na samym końcu mieszkańcy Wielkiej Brytanii (31%).

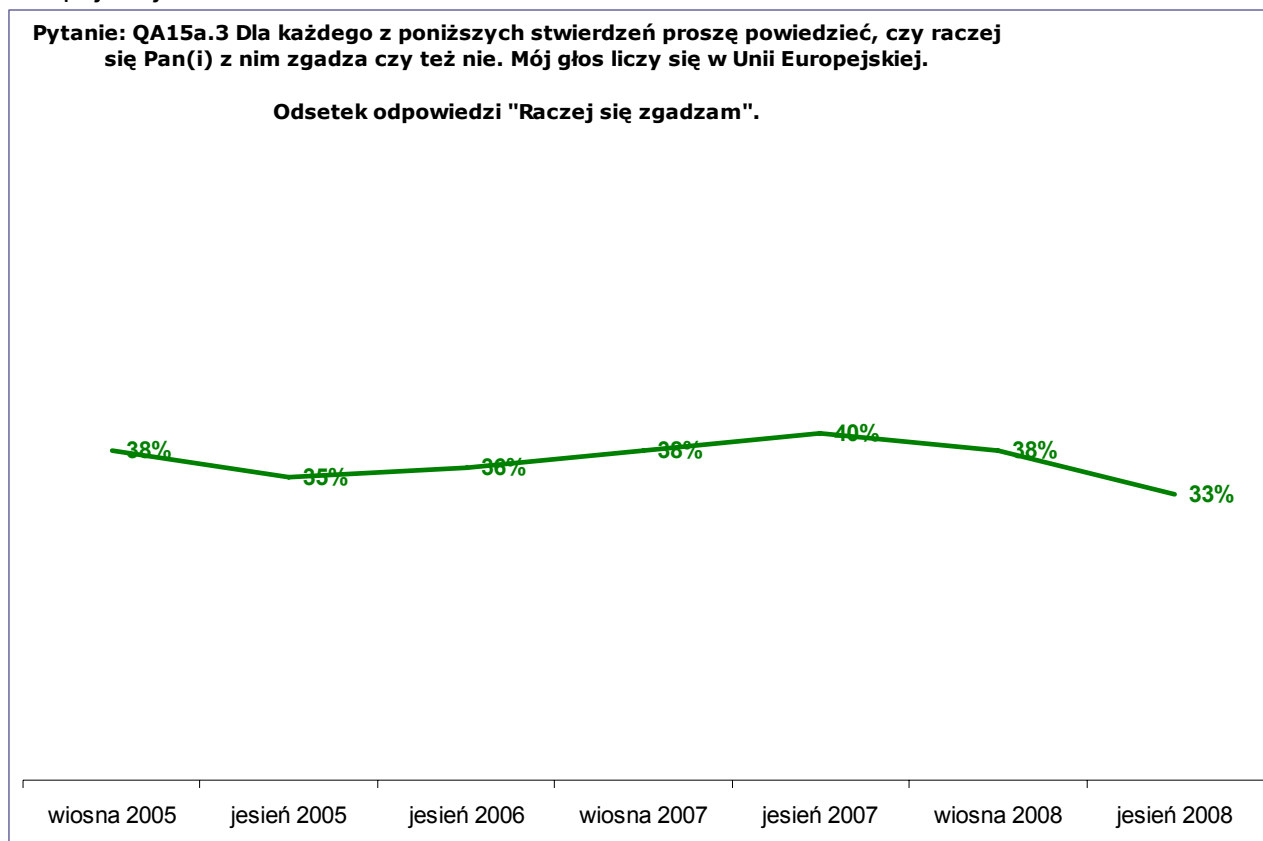
Częściej niż ogół mieszkańców Europy (64%) Polacy słyszeli również o Radzie Unii Europejskiej. Znajomość tej instytucji jest jednak w Polsce znacznie niższa niż na Słowenii (88%), Słowacji (83%), Cyprze (82%), Grecji, Estonii, Finlandii (po 79%) czy Bułgarii (78%). Najrzadziej w całej Unii Europejskiej o Radzie Unii Europejskiej słyszeli mieszkańcy Wielkiej Brytanii (40%) i Szwecji (52%).

Mieszkańcy Polski zaraz po Brytyjczykach (59%) i na równi z Węgrami (63%) należą do grupy krajów, które najrzadziej słyszały o Europejskim Banku Centralnym – średnio w UE słyszało o nim 77% badanych. Powszechną znajomość tej instytucji odnotowano w Finlandii (96%), Irlandii (92%), Słowenii, Holandii (po 91%) oraz w Niemczech (90%).

3.4 Poczucie wpływu na sprawy Polski i UE

- Większe jest wśród Polaków poczucie wpływu na sprawy Polski niż na sprawy europejskie
- Większość Polaków nie czuje, że ich głos liczy się w Europie, a zdania na temat ich wpływu na sprawy w Polsce są prawie po równo podzielne.

Jedna trzecia Polaków (33%) uważa, że ich głos liczy się w Unii Europejskiej. 54% badanych ma na ten temat przeciwne zdanie. W ciągu ostatnich 6 miesięcy wśród Polaków spadło (o 5 punktów proc.) poczucie, że ich głos liczy się w Unii Europejskiej przy jednoczesnym wzroście (o 9 punktów proc.) odsetka ankietowanych, którzy twierdzą, że ich głos nie liczy się we Wspólnocie Europejskiej.

Poczucie wpływu na sprawy w Europie rośnie wraz z lepszym wykształceniem (od 19% wśród badanych, których edukacja zakończyła się na szkole podstawowej do 38% wśród respondentów z wykształceniem wyższym) oraz wraz z wielkością miejsca zamieszkania (od 31% wśród mieszkańców wsi do 36% wśród respondentów żyjących w dużych miastach).

Częściej niż przeciętnie wpływ na sprawy w Unii Europejskiej odczuwają osoby pracujące na stanowiskach kierowniczych (45%), mieszkańcy regionu północno-zachodniego (45%), najmłodsi badani w wieku 15-24 lata (39%), ale także osoby w wieku 40-54 lata (38%), a także robotnicy (38%).

Odsetek badanych, którzy czują, że mają wpływ na sprawy w UE jest również wyższy wśród Polaków, którzy ufają Unii Europejskiej (46%), rozumieją jej działanie (46%) oraz uważają, że członkostwo w UE jest czymś dobrym (42%).

Częściej niż inni deklarują poczucie braku wpływu na sprawy w UE respondenci, których edukacja zakończyła się na szkole podstawowej (68%), mieszkańcy regionu centralnego (64%), najstarsi badani oraz emeryci i renciści (po 61%).

Odsetek Polaków, którzy twierdzą, że ich głos liczy się w UE nie odbiega od średniej państw europejskich (30%). Mieszkańcy Polski istotnie rzadziej niż ogół Europejczyków wyrażają jednak pogląd przeciwny (54% w Polsce w stosunku do 61% w UE). Największe poczucie wpływu na

sprawy w UE mają Słoweńcy (51%), Holendrzy, mieszkańcy Malty oraz Duńczycy (po 49%). Zdecydowanie częściej od Polaków czują, że ich głos nie liczy się w UE mieszkańcy Łotwy (79%), Wielkiej Brytanii i Czech (po 76%) oraz Grecy (73%) i Włosi (71%).

Poglądy Polaków na temat wpływu ich głosu na sprawy w Polsce są prawie po równo podzielone. Prawie połowa ankietowanych (44%) zgada się ze stwierdzeniem, że ich głos liczy się w Polsce, niewiele wyższy odsetek badanych (49%) wyraża przeciwnie zdanie.

Istotnie spadł od ostatniego pomiaru odsetek badanych, którzy uważają, że ich głos liczy się w kraju (z 51% do 44%). Jednocześnie wzrósł o 11 punktów proc. udział badanych przekonanych, że nie mają wpływu na sprawy w kraju.

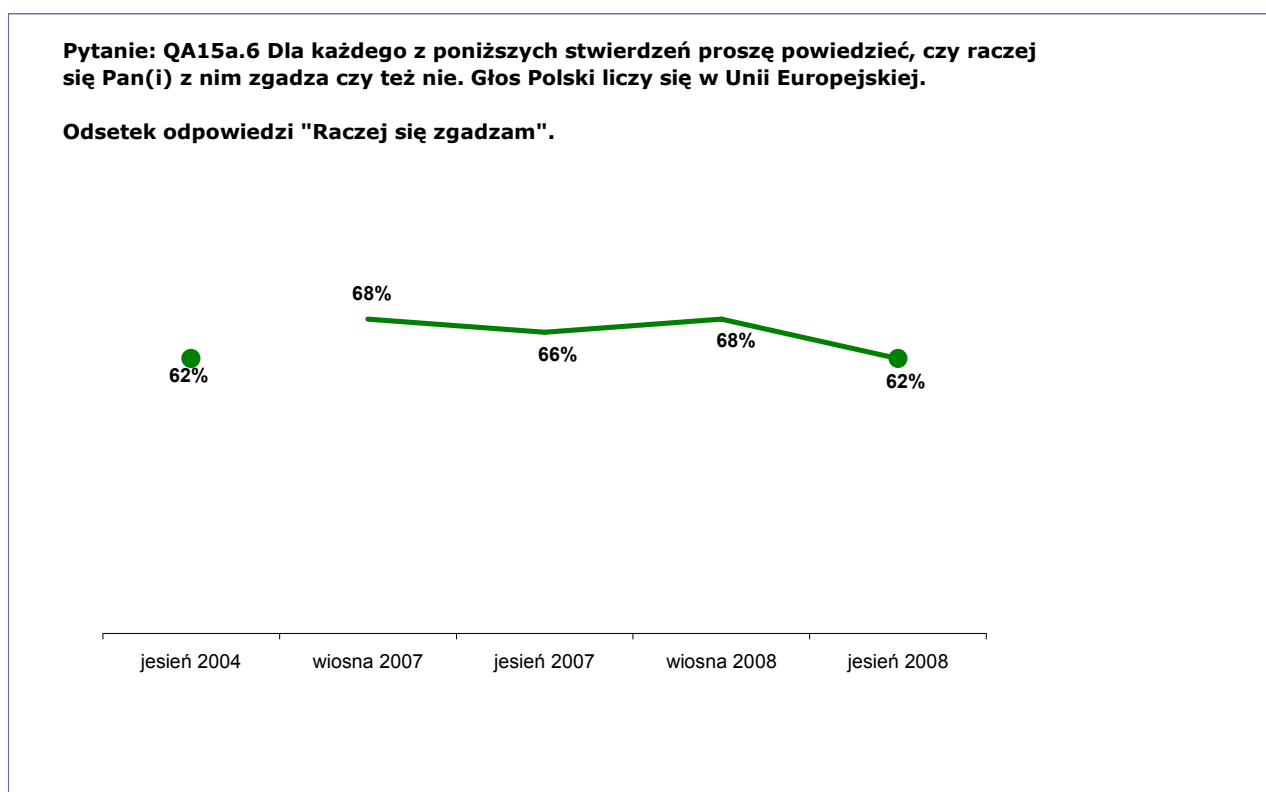
Poczucie wpływu na sprawy w Polsce rośnie wraz z lepszym wykształceniem (od 39% wśród osób, które jako ostatnią ukończyły szkołę podstawową do 49% wśród badanych z wykształceniem wyższym). Wśród osób, które częściej niż ogół uważają, że ich głos liczy się w Polsce należy wymienić mieszkańców regionu północno-zachodniego (62%), osoby zajmujące stanowiska kierownicze (54%), robotników (51%) oraz respondentów w wieku 25-39 lat (49%). Mieszkańcy regionu centralnego (59%), bezrobotni (56%) oraz badani najslabiej wykształceni (55%) częściej niż przeciętnie twierdzą, że nie mają wpływu na sprawy w Polsce.

Odsetek badanych, którzy czują, że ich głos liczy się w Polsce zbliżony jest do średniej unijnej (46%). Wśród narodów, które powszechnie odczuwają wpływ na sprawy w kraju znajdują się Duńczycy (90%) i Szwedzi (90%). Znacznie częściej niż ogół Europejczyków o sile swojego głosu w kraju przekonani są Holendrzy (79%), Finowie (77%), a także Słoweńcy (74%) oraz Francuzi (71%). Znaczenie częściej niż inne narody Greków (79%), Łotyszy (78%), Włochów (71%) i Litwinów (70%) charakteryzuje poczucie, że ich głos się nie liczy.

3.5 Ocena wpływu Polski na sprawy Unii Europejskiej

- Odsetek osób przekonanych o wpływie Polski na sprawy Unii Europejskiej jest dwukrotnie wyższy niż udział badanych sądzących, że głos naszego kraju nie liczy się w UE

Dwa razy więcej jest w naszym kraju osób, które uważają, że Polska ma wpływ na sprawy w Unii Europejskiej (62%) niż przeciwników tej opinii (29%). W stosunku do pomiaru sprzed 6 miesięcy spadł – o 6 punktów proc. - odsetek osób, które sądzą, że głos Polski liczy się w UE, przy jednoczesnym wzroście o 7 punktów proc. udziału badanych wyrażających przeciwną opinię.

Wraz z lepszym wykształceniem (od 47% wśród badanych, których edukacja zakończyła się na szkole podstawowej do 72% wśród ankietowanych z wykształceniem wyższym) oraz wraz z wielkością zamieszkiwanej miejscowości (od 57% wśród mieszkańców wsi do 70% wśród zamieszkujących duże miasta) rośnie odsetek Polaków, którzy są przekonani, że Polska ma wpływ na sprawy w Unii Europejskiej. Dostrzeganie znaczenia głosu naszego kraju w UE jest tym częstsze im młodszy są respondenci (od 55% w najstarszych grupach wiekowych do 74% wśród badanych w wieku 15-24 lat).

Częściej niż przeciętnie przekonani o liczeniu się głosu Polski we Wspólnocie Europejskiej są badani pracujący na stanowiskach kierowniczych (74%), uczniowie i studenci (73%) oraz mieszkańcy regionu północno-zachodniego (68%). Istotnie rzadziej niż ogół respondentów dostrzegają ten wpływ badani najślabiej wykształceni (47%), najstarsi respondenci (55%) oraz mieszkańcy centralnej Polski (53%).

Przekonanie Polaków, że głos naszego kraju liczy się w UE nie różni się istotnie od średniej unijnej (60%). Daleko nam do tak powszechnego myślenia o wpływie naszego kraju na sprawy w UE, jakie panuje w Szwecji czy Francji, gdzie ponad cztery piąte badanych (po 83%) jest przekonanych, że głos ich kraju liczy się we Wspólnocie, jesteśmy jednak tego znacznie bardziej pewni niż mieszkańcy Bułgarii (35%), Rumunii (36%) i Łotwy (39%).

Narody, które najczęściej są przekonane, że ich głos nie liczy się w UE to Grecy (59%), Łotysze (52%) oraz Czesi (49%).

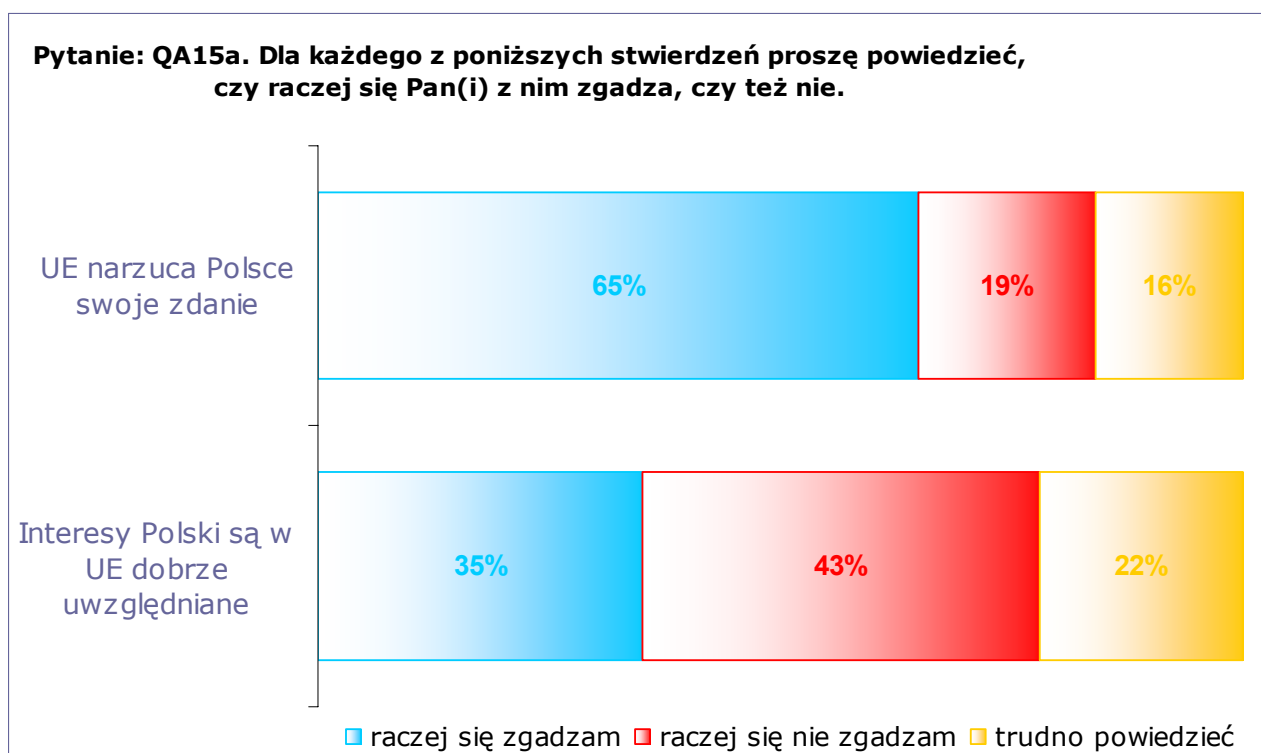
3.6 Opinie na temat uwzględnienia w UE interesów Polski

- Spada odsetek respondentów przekonanych, że interesy Polski są w UE dobrze uwzględniane

- Wzrasta odsetek badanych przekonanych, że Unia Europejska narzuca Polsce swoje zdanie

Jedna trzecia Polaków (35%) uważa, że interesy Polski są w UE dobrze uwzględniane. Przeciwnego zdania jest dwóch na pięciu (43%) Polaków. Jedna piąta ankietowanych (22%) nie ma na ten temat wyrobionej opinii. W porównaniu z ostatnią falą badania istotnie spadł – o 9 punktów proc. - odsetek Polaków przekonanych, że interesy Polski są w UE dobrze uwzględniane, jednocześnie odnotowano wzrost – o 10 punktów proc. - udziału badanych, wyrażających przeciwną opinię. Na tym samym poziomie pozostaje odsetek osób, które wstrzymują się od jednoznacznego określenia swojego stanowiska w tej sprawie.

Dwie trzecie (65%) Polaków uważa, że Unia Europejska narzuca Polsce swoje zdanie. Odsetek badanych postrzegających działania UE w ten sposób wzrósł o 5 punktów proc. w stosunku do ostatniego pomiaru. Przeciwną opinię wyraża jedna piąta badanych (19%) – czyli mniej o 6 punktów proc. w stosunku do wiosny 2008 roku. 16% respondentów nie ma zdania na ten temat.

Przekonanie, że interesy Polski są dobrze uwzględniane w UE jest tym częściej wyrażane im lepiej wykształceni są respondenci oraz im większą miejscowość zamieszkują.

Osoby z wykształceniem wyższym (43%), badani pracujący na stanowiskach kierowniczych (43%), mieszkańcy dużych miast (42%), pracownicy umysłowi oraz uczniowie i studenci (po 41%), jak również mieszkańcy regionu północnego (41%) częściej niż przeciętnie sądzą, że interesy Polski są w UE dobrze uwzględniane. Stanowisko to podzielają również częściej niż ogół Polaków badani ufający UE (47%), osoby posiadające dobry wizerunek Wspólnoty (47%), respondenci, którzy uważają, że wstąpienie Polski do struktur unijnych było czymś dobrym (44%), a także badani przekonani, że Polska skorzystała z członkostwa w UE (43%).

Częściej niż inni nie zgadzają się z tym twierdzeniem osoby zamieszkujące region południowo-zachodni (50%), respondenci w wieku 40-54 lata, osoby pracujące na własny rachunek oraz bezrobotni (po 48%).

Przekonanie, że Unia Europejska narzuca Polsce swoje zdanie jest najczęściej spotykane wśród Polaków pracujących na własny rachunek (77%), osób w wieku 40-54 lata (70%), a także mieszkańców południowej Polski (70%). Nie zgadzają się z tym stwierdzeniem częściej niż pozostali mieszkańcy Polski południowo-zachodniej (34%), respondenci pracujący na stanowiskach kierowniczych (32%) oraz osoby zajmujące się domem (24%).

Krytyczna opinia na temat narzucania Polsce swojego zdania przez UE towarzyszy częściej niż innym osobom, które mają negatywny wizerunek UE (75%), nie ufają Unii Europejskiej (71%), sądzą, że Polska nie skorzystała na przystąpieniu do struktur unijnych (70%) oraz są przeciwne wprowadzeniu euro (70%).

Polacy znacznie rzadziej niż ogół Europejczyków (43%) są przekonani o dobrym uwzględnianiu interesów naszego kraju przez UE. Rzadziej zgadzają się z tym stwierdzeniem tylko Łotysze (22%), Austriacy (30%), Bułgarzy (31%), Grecy (33%) i mieszkańcy Wielkiej Brytanii (34%). O dobrym uwzględnianiu interesów swojego kraju przez Wspólnotę Unijną są najczęściej przekonani Szwedzi (62%), Belgowie (59%), Luksemburczycy (58%) i Słowacy (57%).

Częściej niż średnio w Europie (60%) w Polsce uważa się, że UE narzuca naszemu krajowi swoje zdanie. Najczęściej krytycznie postrzegają ten aspekt działania Unii Grecy i Cypryjczycy (po 76%), Łotysze (75%) oraz Belgowie (72%). Przeciwnie zdanie wyrażają natomiast częściej niż inne narody Niemcy, Holendrzy (po 38%), Luksemburczycy (37%), Słoweńcy (36%), Słowacy (35%), Włosi (34%) oraz Duńczycy (32%).

4. DALSZĄ INTEGRACJĄ EUROPEJSKĄ

4.1 Właściwy szczebel do podejmowania decyzji w wybranych obszarach

- Większość Polaków chciałaby pozostawić w gestii polskiego rządu system szkolnictwa i system podatkowy

Zdecydowana większość Polaków uważa, iż wspólnie w ramach Unii Europejskiej powinno podejmować się decyzje dotyczące: zwalczania terroryzmu (85%), badań naukowych i badań nad technologiami (76%), wsparcia regionów, w których występują problemy gospodarcze (67%), zwalczania przestępczości (66%), ochrony środowiska naturalnego (65%), energetyki (65%), obronności i polityki zagranicznej (65%), imigracji (64%) i transportu (63%).

Również w odniesieniu do ochrony konsumentów (55%), gospodarki (53%), konkurencji (53%) oraz rolnictwa i rybołówstwa (51%) zaznacza się przewaga osób, które wołałyby, aby decyzje w tych sprawach podejmowane były wspólnie w Unii Europejskiej. O tym, że w sprawach tych powinien decydować tylko polski rząd przekonanych jest od 34% (konkurencja) do 41% (gospodarka oraz rolnictwo i rybołówstwo) osób.

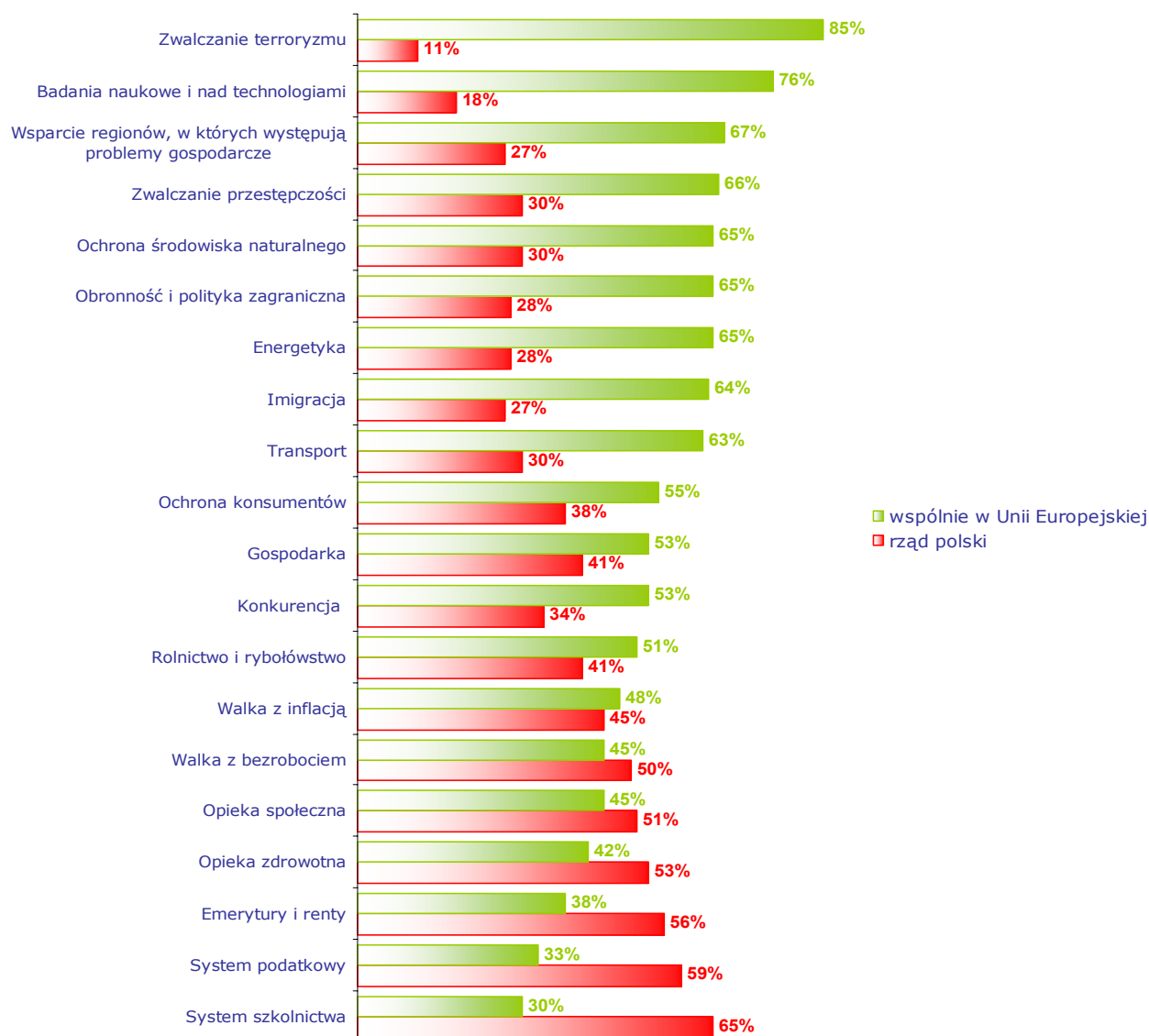
Opinia publiczna w Polsce jest niemal równo podzielona w kwestii podejmowania decyzji w sprawach walki z inflacją (48% wskazuje UE, a 45% polskie władze), walki z bezrobociem (45% wskazuje UE, a 50% rząd Polski) i opieki społecznej (45% wskazuje UE, a 51% rząd krajowy).

Większość naszego społeczeństwa wskazuje na rząd Polski jako samodzielny ośrodek decyzyjny w sprawach systemu szkolnictwa (65%), systemu podatkowego (59%), emerytur i rent (56%) czy opieki zdrowotnej (53%).

W porównaniu z wynikami badania zrealizowanego wiosną 2008 r. obecnie nieznacznie więcej Polaków chciałoby, aby ochrona środowiska znalazła się raczej w kompetencjach polskiego rządu (wzrost o 5 punktów proc., z 25% do 30%) niż wśród spraw, o których decyduje się wspólnie na szczeblu UE (spadek o 7 punktów proc., z 72% do 65%).

Opinie o kompetencjach w pozostałych sprawach nie różnią się istotnie w zestawieniu z poprzednimi pomiarami.

Pytanie: QA25. Proszę powiedzieć, czy Pana(i) zdaniem decyzje dotyczące każdej z niżej wymienionych dziedzin, powinny być podejmowane przez rząd Polski, czy też wspólnie w ramach Unii Europejskiej?

Polacy chętniej niż ogół Europejczyków powierzyliby Unii Europejskiej podejmowanie decyzji w takich sprawach jak: transport, opieka społeczna, emerytury i renty, opieka zdrowotna, zwalczanie przestępczości, ochrona konsumentów, zwalczanie terroryzmu, walka z bezrobociem, wsparcie regionów doświadczających problemów gospodarczych, system podatkowy, imigracja oraz badania naukowe. Jeżeli chodzi natomiast o decyzje w sprawach walki z inflacją czy konkurencji mniejszy udział Polaków niż ogółu Europejczyków powierzyłby je kompetencjom UE. W pozostałych kwestiach opinie naszego społeczeństwa nie odbiegają znacząco od średniej europejskiej.

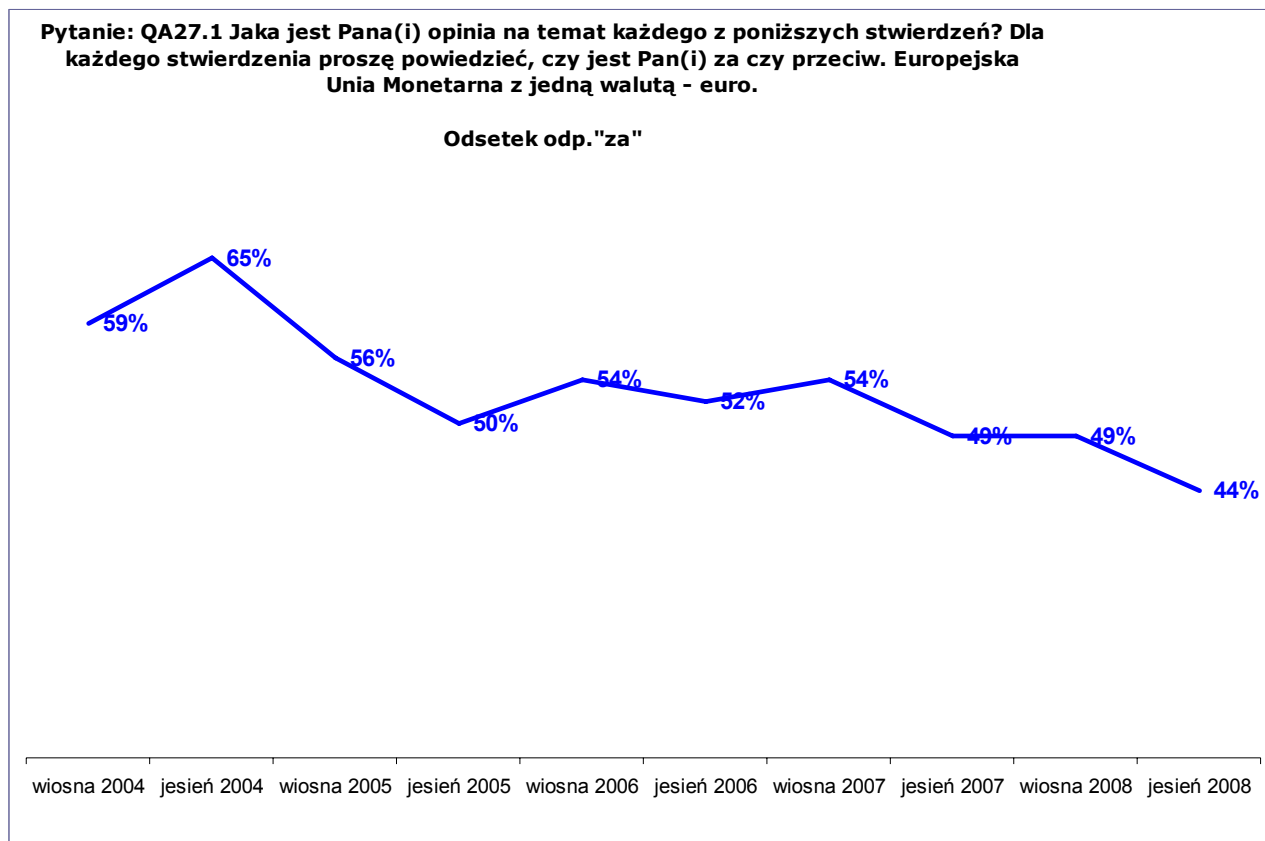
Europejczycy chcą, aby Unia Europejska podejmowała decyzje przede wszystkim w obszarze zwalczania terroryzmu (79%), badań naukowych i nad technologiami (72%) oraz ochrony środowiska naturalnego (67%). Większość obywateli Unii Europejskiej wolałaby jednak, aby to rządy poszczególnych państw podejmowały decyzje w sprawach emerytur i rent (70%), systemu podatkowego (66%), opieki społecznej (65%), opieki zdrowotnej i systemu szkolnictwa (po 64%).

4.2 Poparcie dla Europejskiej Unii Monetarnej

- Obniżyło się poparcie Polaków dla Europejskiej Unii Monetarnej

Europejską Unię Monetarną wraz ze wspólną walutą popiera 44% Polaków. Tyle samo (43%) jest jej przeciwnych. Brak zdania w tej sprawie jest udziałem 13% osób.

W porównaniu z wiosną 2008 r. poparcie dla wspólnej waluty jest obecnie o 5 punktów procentowych niższe i osiągnęło najniższy poziom na przestrzeni ostatnich prawie 5 lat.

Zwolennikami Europejskiej Unii Monetarnej są przede wszystkim osoby na stanowiskach kierowniczych (70%), pracownicy umysłowi (52%) oraz uczniowie i studenci (52%), Polacy z wykształceniem wyższym (57%), badani w wieku 15-24 lata oraz 40-54 lat (odpowiednio 55% i 50%), a także mieszkańcy największych miast (52%).

Przeciwnikami EUM i wspólnej waluty są natomiast częściej od pozostałych osoby z wykształceniem podstawowym (56%), Polacy w wieku 55 i więcej lat (51%), emeryci i renciści (54%) i gospodynie domowe (52%) oraz mieszkańcy wsi (50%).

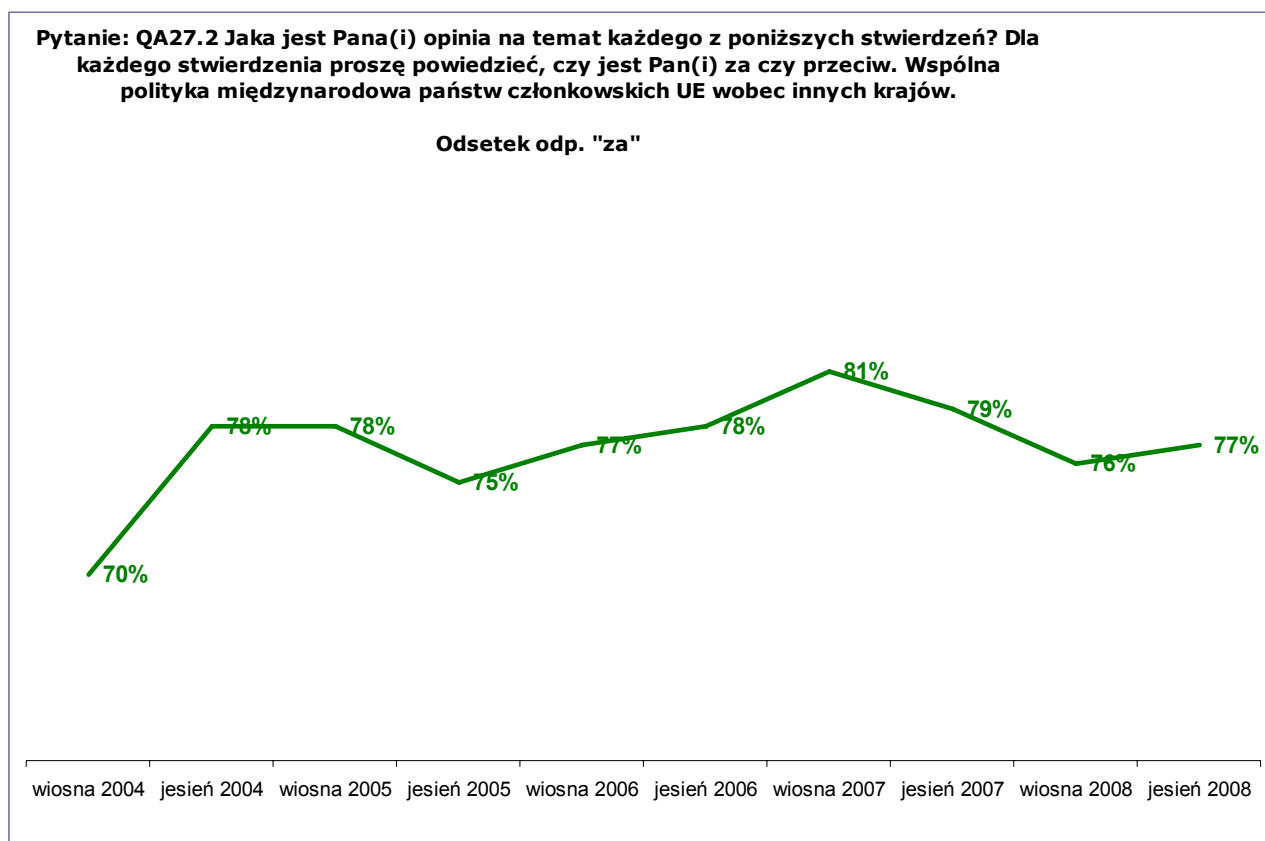
Poparcie dla EUM i wspólnej waluty jest w Polsce znacząco niższe niż ogółem w Unii Europejskiej (61%). Najwyższe poparcie dla euro występuje w Słowenii (90%), Irlandii (87%), Luksemburgu i Holandii (po 83%), Belgii i Finlandii (po 82%). Relatywnie najmniej zwolenników wspólnej waluty jest – oprócz Polski - wśród mieszkańców Wielkiej Brytanii (28%), Łotwy (47%), Litwy i Szwecji (po 48%).

4.3 Poparcie dla wspólnej polityki zagranicznej

- Trzy czwarte Polaków popiera wspólną politykę zagraniczną państw członkowskich UE

Trzech na czterech (77%) Polaków opowiada się za wspólną polityką międzynarodową państw członkowskich UE wobec innych krajów. Przeciwnicy takiej polityki stanowią 12% społeczeństwa. 11% osób trudno było wypowiedzieć się w tej sprawie.

Poparcie dla wspólnej polityki zagranicznej UE kształtuje się obecnie na poziomie porównywalnym z wiosną 2008 r.

Poparcie dla wspólnej polityki zagranicznej Unii Europejskiej jest najwyższe wśród 15-24-latków (83%), mieszkańców największych miast (84%), osób z wykształceniem wyższym (83%), uczniów i studentów (81%) oraz pracowników fizycznych (85%), jak również badanych deklarujących lewicowe przekonania polityczne (83%).

Relatywnie najmniej osób opowiadających się za wspólną polityką zagraniczną UE jest wśród Polaków z wykształceniem podstawowym (62%), badanych w wieku 55 i więcej lat (69%), emerytów i rencistów (71%).

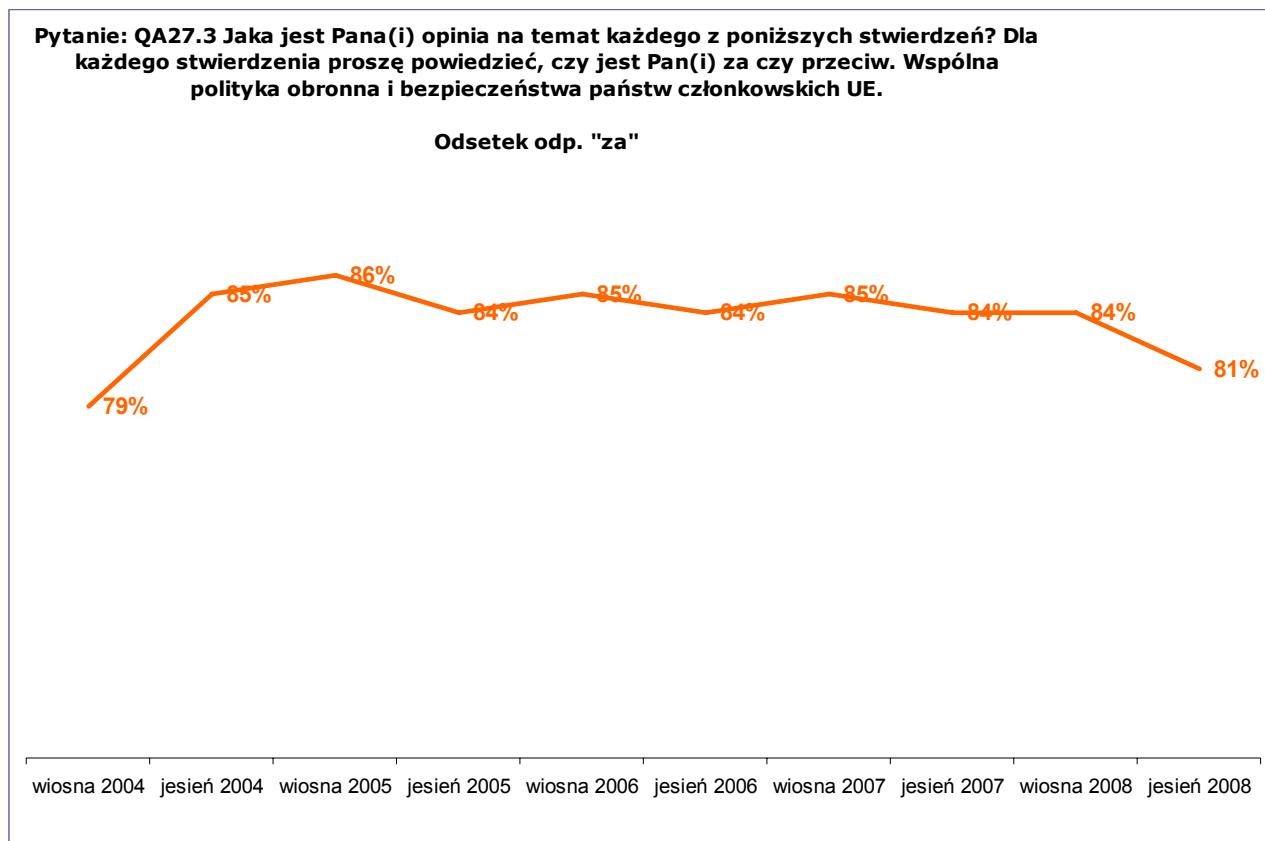
Polacy są większymi zwolennikami wspólnej polityki międzynarodowej UE niż ogół Europejczyków (68%). Wspólną unijną politykę zagraniczną popierają w największym stopniu Słowacy (85%), Niemcy, Grecy i Słowacy (po 79%), a w najmniejszym – Brytyjczycy (49%), Portugalczycy (51%), Maltańczycy (54%), Irlandczycy i Szwedzi (po 56%).

4.4 Poparcie dla wspólnej polityki obronnej i bezpieczeństwa

- Zdecydowana większość polskiego społeczeństwa popiera wspólną politykę obronną i bezpieczeństwa UE

Poparcie dla wspólnej polityki obronnej i bezpieczeństwa deklaruje obecnie 81% Polaków. Co dziesiąty mieszkaniec naszego kraju (10%) jest takiej polityce przeciwny. 9% badanych nie ma wyrobionej opinii na ten temat.

Poziom poparcia dla wspólnej polityki obronnej i bezpieczeństwa jest obecnie nieznacznie (o 3 punkty proc.) niższy od notowanego wiosną 2008 r., jednak dopiero kolejne sondaże pokażą, czy jest to trwała zmiana.

Wspólną politykę obronności popierają częściej od pozostałych badani z wykształceniem wyższym (89%), Polacy deklarujący lewicowe lub centrowe poglądy polityczne (odpowiednio 88% i 87%), mieszkańcy największych miast (87%), osoby w wieku 40-54 lata (86%), prywatni przedsiębiorcy, pracownicy umysłowi oraz uczniowie i studenci (po 86%).

Akceptacja wspólnych działań UE w zakresie bezpieczeństwa i obrony jest relatywnie najniższa wśród osób z wykształceniem podstawowym (68%), ankietowanych w wieku 55 lub więcej lat (76%), emerytów i rencistów oraz gospodyń domowych (po 77%), a także mieszkańców wsi (77%).

Poziom poparcia dla wspólnej polityki bezpieczeństwa UE jest w Polsce wyższy od średniej dla UE27 (75%). O potrzebie wspólnych działań UE w tym zakresie przekonani są głównie mieszkańcy Słowacji (91%), Cypru (89%), Belgii i Czech (po 87%) oraz Słowenii (86%). Najmniej osób popierających taką wspólną politykę Unii jest w Irlandii (48%), Wielkiej Brytanii (57%) i Szwecji (59%).

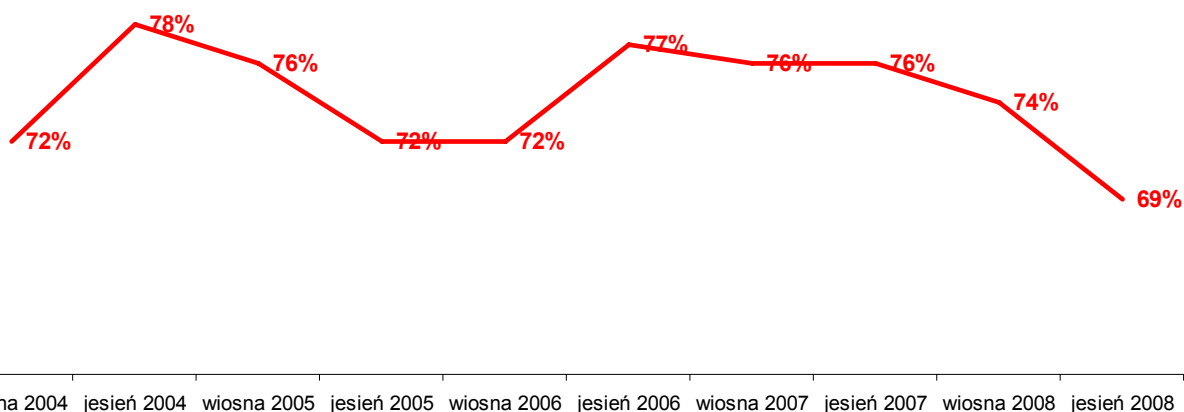
4.5 Poparcie dla dalszego rozszerzenia Unii Europejskiej

- Polacy w zdecydowanej większości opowiadają się za dalszym rozszerzeniem UE

69% polskiego społeczeństwa opowiada się za dalszym rozszerzaniem UE poprzez przyłączenie w przyszłych latach innych krajów. Sprzeciw wobec dalszego rozszerzania Unii deklaruje 15% Polaków. 16% badanych nie ma na ten temat zdania.

Jesienią 2008 r. po raz pierwszy od wejścia Polski do Unii Europejskiej poparcie dla jej dalszego rozszerzenia spadło poniżej 70%, w odniesieniu do wyników badania z wiosny br. jest to spadek o 5 punktów procentowych.

Pytanie: QA27.4 Jaka jest Pana(i) opinia na temat każdego z poniższych stwierdzeń? Dla każdego stwierdzenia proszę powiedzieć, czy jest Pan(i) za czy przeciw. Dalsze rozszerzenie UE poprzez przyłączenie innych krajów w przyszłych latach.

O potrzebie dalszego rozszerzania UE przekonani są w największym stopniu najmłodszy badani – w wieku 15-24 lata (83%) lub nieco starsi, między 25. a 39. rokiem życia (75%), a im starsi są Polacy, tym rzadziej opowiadają się za przyłączaniem do Unii innych krajów w następnym latach (wśród osób powyżej 55 roku życia odsetek ten wynosi już tylko 53%). Poparcie dla dalszego rozszerzenia UE wzrasta również wraz z lepszym wykształceniem: od 57% wśród badanych z wykształceniem podstawowym do 76% wśród absolwentów wyższych uczelni.

Zwolennikami dalszego rozszerzenia Unii są ponadto przede wszystkim uczniowie i studenci (84%), kierownicy (83%), mieszkańcy największych miast (78%) oraz osoby o centrowych przekonaniach politycznych (75%).

Poza wspomnianymi już najstarszymi czy najslabiej wykształconymi Polakami, dalsze rozszerzenie Unii Europejskiej cieszy się niższym poparciem także wśród emerytów i rencistów (54%) oraz mieszkańców wsi (63%).

Wraz ze Słowenią (70%) Polska jest liderem w UE pod względem poziomu poparcia dla dalszego rozszerzania Unii Europejskiej, średnio w Unii idea ta cieszy się akceptacją 44% obywateli. Ponadprzeciętną aprobatą przyłączanie w przyszłości do UE kolejnych krajów cieszy się ponadto na Litwie i Słowacji (po 63%). W najmniejszym stopniu zwolennikami dalszego rozszerzania Unii

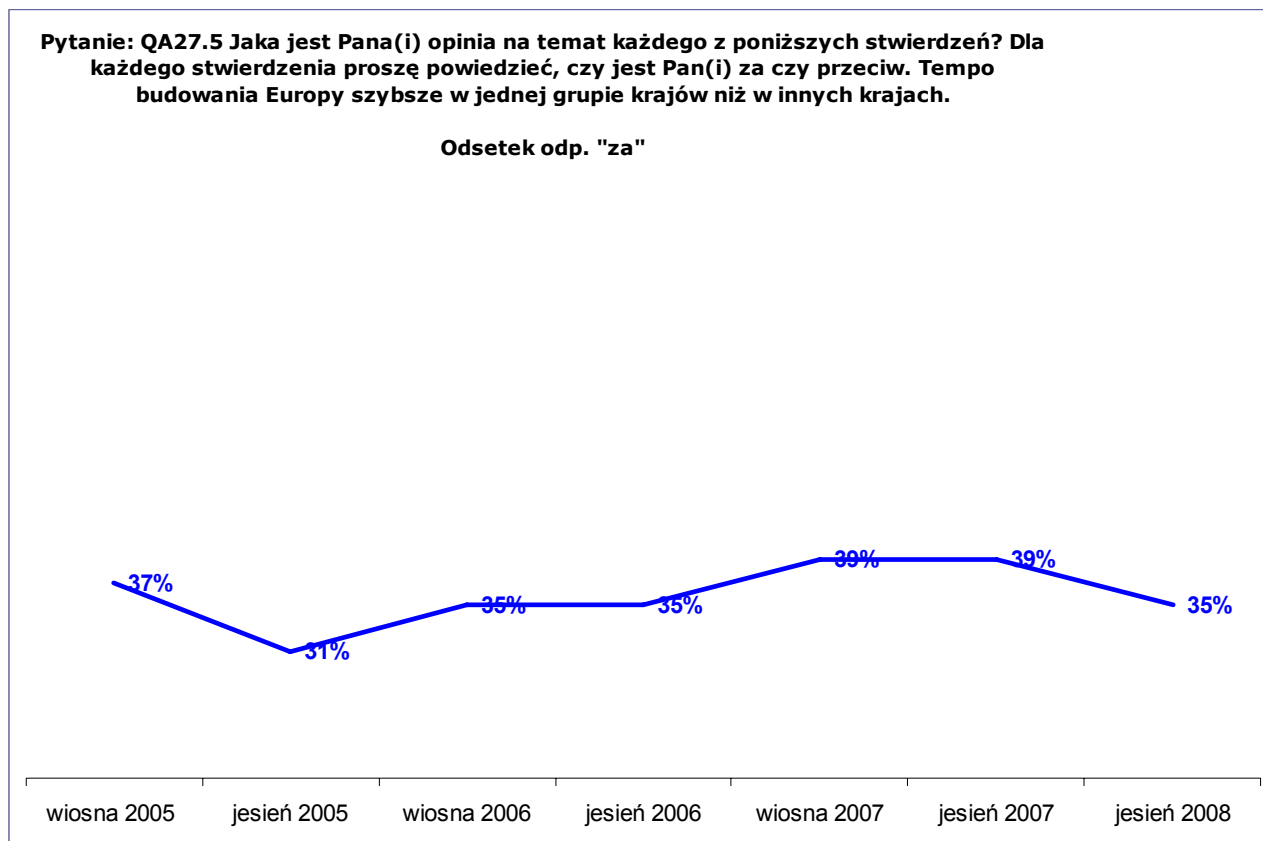
są Austriacy i Luksemburczycy (po 25%), Niemcy (26%), Francuzi (31%), Irlandczycy (36%) i Włosi (39%).

4.6 Poparcie dla idei zróżnicowanego tempa integracji europejskiej

- W Polsce jest więcej przeciwników niż zwolenników zróżnicowanego tempa integracji europejskiej

Idea budowania Europy w szybszym tempie w wybranej grupie krajów ma w Polsce więcej przeciwników (46%) niż zwolenników (35%). Znaczny, bo sięgający jednej piątej (19%) społeczeństwa jest odsetek osób, którym trudno jest wypowiedzieć się w tej kwestii.

Obecne stanowisko polskiej opinii publicznej w sprawie zróżnicowanego tempa integracji europejskiej jest takie samo jak w 2006 roku, w porównaniu z 2007 r. poparcie dla tej idei jest nieco niższe.

Wyższym od pozostałych poparciem dla zróżnicowanego tempa integracji wyróżniają się osoby deklarujące poglądy lewicowe (49%), pracownicy umysłowi (48%) oraz uczniowie i studenci (41%). Przeciwnikami budowania Europy w szybszym tempie w wybranej grupie krajów są przede wszystkim ankietowani o centrowych przekonaniach politycznych (56%), osoby na stanowiskach kierowniczych (53%), pracownicy fizyczni (52%), jak również badani w wieku 15-24 lata (51%).

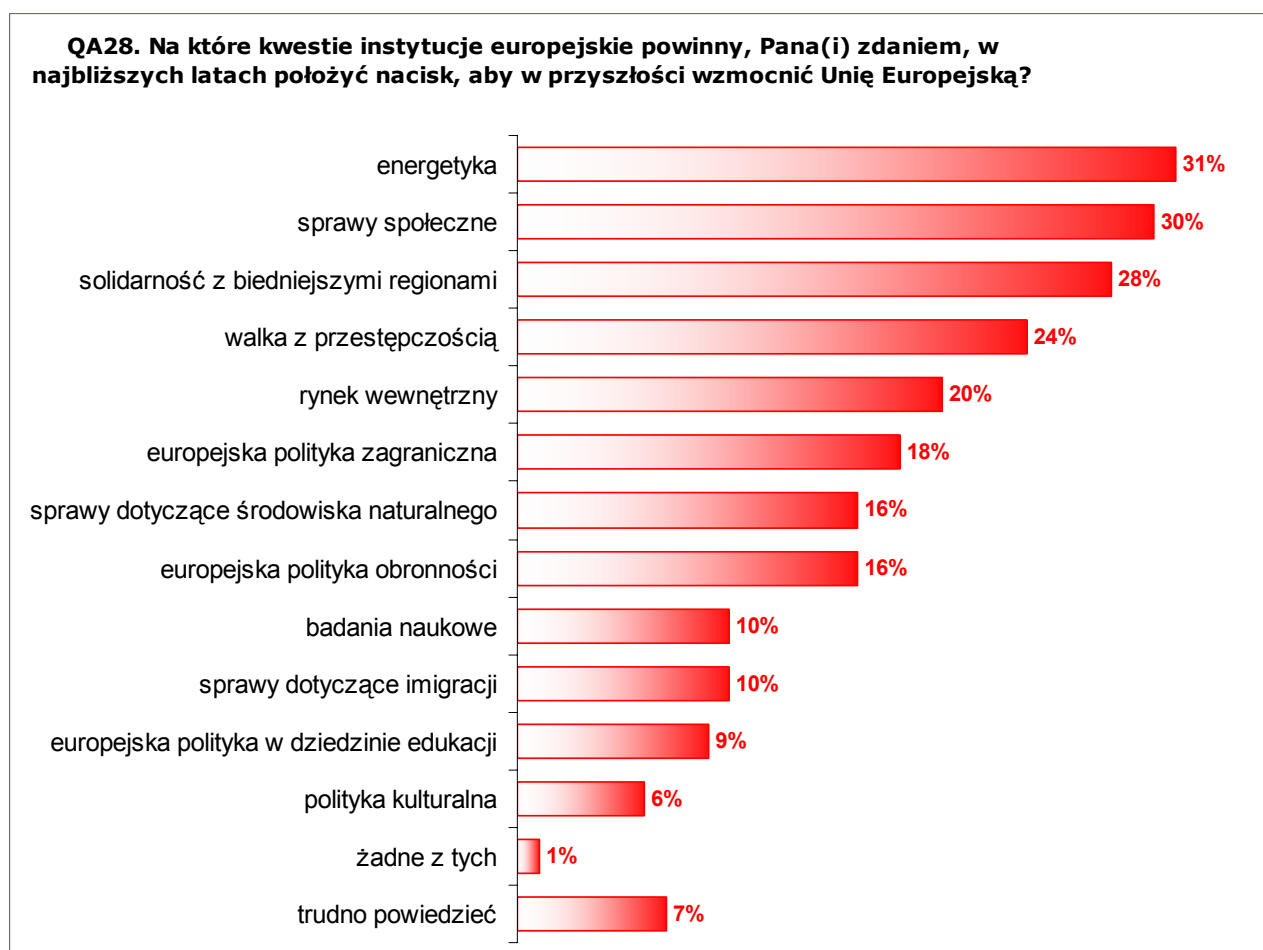
Odsetek Polaków popierających ideę zróżnicowanego tempa integracji europejskiej jest nieznacznie niższy od średniej europejskiej (39%). Budowanie Europy w szybszym tempie w wybranej grupie krajów cieszy się największym poparciem w Grecji (62%), Danii (54%) i na Słowacji (50%). Najmniejszą akceptację tej idei wyrażają mieszkańcy Irlandii (26%), Finlandii (28%), Portugalii i Bułgarii (po 30%) oraz Francji i Wielkiej Brytanii (po 31%).

4.7 Oczekiwania wobec integracji europejskiej w najbliższych latach

- Energetyka i sprawy społeczne to zdaniem Polaków najważniejsze kwestie, którymi w najbliższych latach powinna się zająć Unia Europejska

W opinii Polaków, Unia Europejska powinna w najbliższych latach położyć nacisk na energetykę (31%) i sprawy społeczne (30%). Ważnymi zdaniem naszego społeczeństwa kwestiami są również: solidarność z biedniejszymi regionami (28%), walka z przestępczością (24%) oraz rynek wewnętrzny (20%).

Mniej osób zwraca uwagę na inne sprawy, którymi powinny zająć się instytucje europejskie: europejską politykę zagraniczną (18%), europejską politykę obronności czy sprawy dotyczące środowiska naturalnego (po 16%). Rzadziej wymieniane są: badania naukowe (10%), sprawy związane z imigracją (10%), europejska polityka w dziedzinie edukacji (9%) czy polityka kulturalna (6%).

W porównaniu z wcześniejszymi wynikami badań bardzo w opinii Polaków straciła na znaczeniu walka z przestępczością jako jeden z priorytetów działań instytucji europejskich – w porównaniu z wiosną 2008 kwestię tę wskazuje o 10 punktów proc. mniej badanych. Również na potrzebę zajęcia się sprawami dotyczącymi środowiska naturalnego zwraca uwagę mniej osób niż wiosną br. (o 8 punktów proc.), jednak jest to odsetek porównywalny z danymi uzyskanymi w 2007 roku. Zmiany te sprawiają, że na pierwszych miejscach w hierarchii ważnych zdaniem Polaków kwestii jest teraz energetyka i sprawy społeczne, podczas gdy walka z przestępczością spadła z pierwszego na czwarte miejsce w rankingu.

Poziom wskaźnik pozostałych spraw nie różni się istotnie w porównaniu z poprzednim badaniem.

Na potrzebę zajęcia się przez instytucje europejskie kwestiami energetyki zwracają uwagę głównie pracownicy umysłowi (42%), Polacy deklarujący lewicowe lub prawicowe przekonania polityczne (odpowiednio 39% i 38%), badani z wykształceniem wyższym (38%), mężczyźni (37%), a także osoby powyżej 55. roku życia (35%).

Konieczność podejmowania przez unijne instytucje działań w sprawach społecznych jest wymieniana przede wszystkim przez gospodynie domowe (41%) i bezrobotnych (35%), osoby o poglądach centrowych (37%), mieszkańców największych miast (36%) oraz przez najmłodszych – osoby w wieku 15-24 lata (35%).

Solidarność z biedniejszymi regionami jest ważna głównie w przekonaniu uczniów i studentów (37%), kierowników (36%), pracowników fizycznych (33%) oraz osób między 15. a 24. rokiem życia (33%).

Walkę z przestępczością do najważniejszych zadań instytucji europejskich zaliczają częściej od pozostałych badani z wykształceniem podstawowym (32%) lub średnim (28%), gospodynie domowe (31%), emeryci i renciści (30%) oraz prywatni przedsiębiorcy (28%), ankietowani powyżej 55. roku życia (29%), a także osoby o przekonaniach lewicowych (28%).

Dla ogółu Europejczyków najważniejszą sprawą, którą powinny się zająć instytucje europejskie jest również energetyka (30%), ale na drugim miejscu są walka z przestępczością i sprawy imigracji (po 29%), a dopiero na trzecim – sprawy społeczne i te dotyczące środowiska naturalnego (po 27%). Polacy częściej niż ogół Europejczyków do priorytetowych dla przyszłości Unii zadań zaliczają solidarność z biedniejszymi regionami (28% w porównaniu do 20% średnio w UE), rzadziej natomiast wskazują w tym kontekście imigrację (10% w porównaniu do 29% w UE), kwestie środowiska naturalnego (16% w zestawieniu z 27% dla UE), walkę z przestępczością (24% w porównaniu z 29% dla UE) oraz badania naukowe (10% w odniesieniu do 15% w UE).

4.8 Opinie na temat unijnego budżetu

- Zdaniem Polaków najwięcej pieniędzy z budżetu UE przeznaczonych jest na rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich, ale priorytetowymi celami tych wydatków powinny być zdrowie publiczne i wzrost gospodarczy

Zdaniem Polaków pieniądze z budżetu Unii Europejskiej przeznaczane są głównie na rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich – ten cel wskazuje 29% ankietowanych.

Mniej osób przekonanych jest, że europejski budżet przeznaczony jest na: wzrost gospodarczy (wskazany przez 19% Polaków), koszty administracji, personelu i budynków (17%), obronność i bezpieczeństwo (16%) czy inwestycje regionalne (14%).

W jeszcze mniejszym stopniu w opinii Polaków ze środków unijnych finansowane są takie działania jak pomoc dla sąsiadów UE, w tym krajów kandydujących (12%), edukacja i szkolenia, energetyka, zmiany klimatyczne i ochrona środowiska naturalnego (po 11%) czy zatrudnienie i sprawy społeczne (10%).

Mniej niż co dziesiąty Polak sądzi, iż budżet Unii służy takim celom jak zdrowie publiczne (9%), badania naukowe czy transport (po 8%), pomoc rozwojowa i humanitarna dla krajów spoza Unii (7%), sprawy imigracji (3%) bądź kultury i mediów (2%).

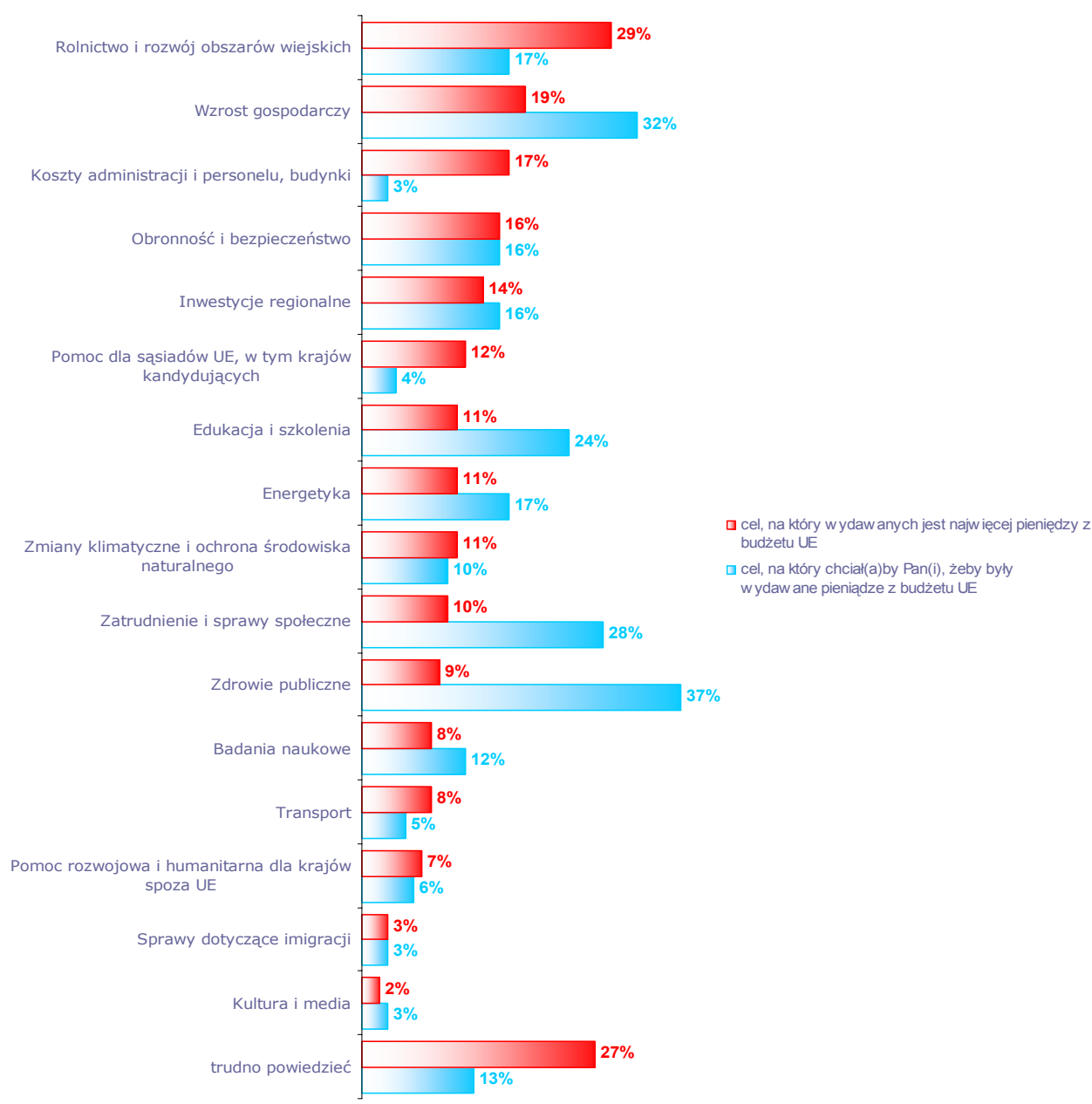
Znaczny, bo stanowiący jedną czwartą społeczeństwa (27%), jest udział osób, które nie wiedzą, jakie cele finansowane są z unijnego budżetu.

Oczekiwania Polaków dotyczące wydatków z unijnego budżetu znacznie różnią się od celów, na które – zdaniem badanych – pieniądze te są przeznaczane.

Polacy chcieliby, aby z unijnego budżetu finansowane były przede wszystkim sprawy związane ze zdrowiem publicznym (cel ten wskazuje 37% społeczeństwa) czy wzrostem gospodarczym (32%).

Mieszkańcy Polski uważają również, że fundusze unijne powinno się wydawać na zatrudnienie i sprawy społeczne (28%) oraz edukację i szkolenia (24%). W mniejszym stopniu badani chcieliby finansowania z budżetu UE rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich czy energetyki (po 17%), inwestycji regionalnych bądź obronności i bezpieczeństwa (po 16%), a także badań naukowych (12%). Najniższym poparciem jako cele wydatków z unijnego budżetu cieszą się takie dziedziny jak: zmiany klimatyczne i ochrona środowiska naturalnego (10%), pomoc rozwojowa i humanitarna dla krajów spoza UE (6%), transport (5%), pomoc dla krajów sąsiadujących z Unią (4%), sprawy imigracji, kultury i mediów czy koszty administracyjne (po 3%). 12% Polaków nie ma w tej sprawie zdania.

Pytanie: QG2a i QG3a. Na jaki cel spośród następujących wydawanych jest Pana(i) zdaniem najwięcej pieniędzy z budżetu Unii Europejskiej, a na które z następujących celów chciał(a)by Pan(i), żeby były wydawane pieniądze z budżetu Unii Europejskiej?

Celami, które – zdaniem Polaków – bardziej zasługują na otrzymywanie pieniędzy z budżetu UE niż obecnie to się - w ich opinii – dzieje to: zdrowie publiczne, wzrost gospodarczy, zatrudnienie i sprawy społeczne oraz edukacja i szkolenia. Mniej natomiast osób – w stosunku do opinii o aktualnej strukturze wydatków z unijnego budżetu - chciałoby finansowania rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, kosztów administracji i personelu oraz pomocy sąsiadom Unii, w tym krajom kandydującym.

Polacy częściej niż ogół Europejczyków przekonani są, iż najwięcej pieniędzy z unijnego budżetu przeznaczanych jest na rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich (29% w stosunku do 24% w UE27). W mniejszym stopniu natomiast twierdzą, że środki unijne pokrywają przede wszystkim koszty administracji, personelu i budynków (17% w porównaniu do 26% dla UE27) oraz iż służą wzrostowi

gospodarczemu (19% w odniesieniu do 24% w UE), pomocy sąsiadom UE (12% w zestawieniu z 18%), badaniom naukowym (8% w stosunku do 13% w UE) czy pomocy rozwojowej i humanitarnej dla krajów spoza Unii (7% w porównaniu do 12% w UE).

Pod względem pożądanego wydatkowania pieniędzy z budżetu UE, Polacy częściej niż ogół Europejczyków wskazują na potrzebę przeznaczenia finansów na zdrowie publiczne (37% w porównaniu do 32% dla całej UE), a rzadziej skłonni byłiby finansować działania w zakresie wzrostu gospodarczego (32% w porównaniu do 38% w całej UE), zatrudnienia i spraw społecznych (28% w porównaniu do 36%), edukacji i szkoleń (24% w odniesieniu do 30% na poziomie UE27), energetyki (17% w porównaniu z 22%), badań naukowych (12% w zestawieniu z 19% na poziomie całej Unii), zmian klimatycznych i ochrony środowiska naturalnego (10% w odniesieniu do 23% na poziomie UE27) czy imigracji (3% w porównaniu do 12%).

PODSUMOWANIE

Najnowsze wyniki badania Eurobarometr pozwalają stwierdzić **stale wysoki poziom optymizmu polskiego społeczeństwa w odniesieniu do obecnego życia**. Jednocześnie daje się zauważyć pewne pogorszenie oczekiwań w zakresie poprawy sytuacji życiowej na przestrzeni najbliższych dwunastu miesięcy.

Trzy czwarte Polaków (76%) jest zadowolone ze swojego życia. Nieco mniejszy odsetek – 60% – pozytywnie ocenia finanse domowe i własną sytuację zawodową (56%). Spada zarazem odsetek respondentów, którzy spodziewają się poprawy sytuacji życiowej w ciągu najbliższego roku (26% w stosunku do 35% wiosną 2008) i rośnie liczba pesymistów (z 16% wiosną 2008 do 19% obecnie).

Służba zdrowia to niezmiennie od lat najważniejszy – zdaniem badanych – problem, przed którym stoi Polska. Mówi o nim 42% ankietowanych. Wyzwaniem pozostaje inflacja (36%) oraz sytuacja gospodarcza, na którą respondenci wskazują coraz częściej (15% wiosną 2008 wobec 24% obecnie).

Zwraca uwagę pogorszenie oceny rozwoju sytuacji w Polsce. Spadkowi ocen pozytywnych (z 55% wiosną 2008 do 41% obecnie) towarzyszy jednoczesny istotny wzrost ocen negatywnych (z 24% wiosną 2008 do 37% obecnie). Negatywnie respondenci oceniają koszty energii (78%) i koszty życia w kraju (85%).

Poparcie dla członkostwa Polski w UE utrzymuje się na niezmiennym od poprzedniego pomiaru, wysokim poziomie (65%) i jest znacznie wyższe od europejskiej średniej w tym zakresie (53%). Przeważająca większość respondentów uważa, że Polska zyskała na członkostwie w Unii Europejskiej (73%), jednakże odsetek ten obniżył się o 10 pkt. proc. na przestrzeni minionego roku. Pozytywnie oceniany jest także wpływ UE na stabilność gospodarczą kraju (61%). Wizerunek UE jest wśród większości Polaków (54%) jednoznacznie pozytywny. Niezmiennie dla większości Polaków (56%) Unia Europejska oznacza przede wszystkim swobodę podróżowania, podejmowania nauki lub pracy w dowolnym miejscu w UE.

Najnowsza edycja badania Eurobarometr potwierdza wcześniejszy trend, zgodnie z którym Polacy należą do największych w UE zwolenników dalszego rozwoju integracji europejskiej w określonych obszarach. Jedynym wyjątkiem jest poparcie dla wspólnej waluty euro – 44% wobec 61% przeciętnie w krajach UE.

77% popiera wspólną politykę zagraniczną UE, 81% – wspólną politykę obronną i bezpieczeństwa, a 69% – dalsze rozszerzenie. Polacy opowiadają się także za podejmowaniem na szczeblu unijnym decyzji w wielu istotnych obszarach, m.in. zwalczanie terroryzmu (85%) i przestępczości (66%), badania i rozwój (76%), środowisko, obronność, polityka zagraniczna, energetyka (po 65%), emigracja (64%), transport (63%) itd. W rękach rządu krajowego ankietowani pozostawiliby kompetencje w zakresie szkolnictwa (65%), podatków (59%), rent i emerytur (56%) oraz opieki zdrowotnej (53%), społecznej (51%) i walki z bezrobociem (50%).

Mimo nieznacznego obniżenia, wskaźniki zaufania do Unii Europejskiej oraz trójkąta instytucjonalnego – Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej – przewyższają lub są równe z europejską średnią. UE ufa 55% ankietowanych (59% wiosną 2008), Parlamentowi Europejskiemu – 52% (53% wiosną 2008), Komisji Europejskiej – 47% (54% wiosną 2008), zaś Radzie Unii Europejskiej – 43% (48% wiosną 2008).

Zaufanie do UE i instytucji unijnych pozostaje wysokie, chociaż tylko **co trzeci respondent (33%) uważa, że jego głos liczy się w UE. Nieco wyższy odsetek – 44% – uważa, że wpływa na sprawy Polski.** Obydwa wskaźniki uległy obniżeniu, odpowiednio o 5 pkt. proc. i 7 pkt. proc. Podobne zjawisko – większe poczucie wpływu na sprawy krajowe niż unijne – daje się zauważyć w

całej Wspólnocie. Warto odnotować w tym kontekście **wysoki (62%)**, choć niższy o 4 pkt. proc. niż przed rokiem, **odsetek ankietowanych przekonanych, że Polska wpływa na sprawy w Unii Europejskiej. Jednocześnie co trzeci respondent (35%) uważa, że interesy Polski są w UE dobrze uwzględniane, zaś 65% badanych – przeciwnie – sądzi, że UE narzuca Polsce swoje zdanie.**

Oczekiwania Polaków dotyczące wydatków z unijnego budżetu znacznie różnią się od celów, na które – zdaniem badanych – pieniądze te są przeznaczane. Zdaniem Polaków pieniądze z Unii Europejskiej przeznaczane są głównie na rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich. Polacy uważają, że priorytetowym celem unijnego finansowania powinny być działania związane ze zdrowiem publicznym (37%), wzrostem gospodarczym (32%) oraz zatrudnieniem i sprawami społecznymi (28%).

METODOLOGIA

Między 6 października a 6 listopada 2008 r., TNS Opinion & Social, konsorcjum utworzone pomiędzy Taylor Nelson Sofres i EOS Gallup Europe, przeprowadziło na zlecenie Dyrekcji Generalnej Komunikacji Komisji Europejskiej, badanie opinii publicznej Eurobarometr 70.1.

Standardowe badanie Eurobarometr jest częścią fali 70.1, obejmuje obywateli poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej w wieku 15 lat i więcej. Sondażem objęto również trzy państwa kandydujące (Chorwacja, Turcja i Była Jugosłowiańska Republika Macedonii) oraz północną część Cypru. W przypadku tych państw sondaż objął ludność narodową oraz obywateli Unii Europejskiej mieszkających tam i posługujących się jednym z języków narodowych tych krajów w stopniu umożliwiającym udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu. Podstawowa konstrukcja próby zastosowana we wszystkich krajach oparta jest na warstwowej próbie losowej. W każdym państwie unijnym ustalono liczbę punktów startowych losowania, proporcjonalną do liczby ludności danego kraju i do gęstości zaludnienia.

Punkty startowe wyznaczono systematycznie w każdej jednostce administracyjnej, po przeprowadzeniu warstwowania ze względu na typ jednostki i typ obszaru. W ten sposób zapewniono reprezentację całego terytorium przebadanych krajów zgodnie z EUROSTAT NUTS 2 (lub ekwiwalentnych) i zgodnie z rozmieszczeniem ludności na obszarach wielkomiejskich, miejskich i wiejskich. W każdym z wybranych punktów startowych wylosowano adres startowy. Kolejne adresy były wybierane jako n-ty adres od startowego z zastosowaniem standardowej metody random route. W każdym gospodarstwie domowym respondent był wybierany według wieku. Wszystkie wywiady były wywiadami bezpośrednimi (face-to-face). Przeprowadzono je w mieszkaniach respondentów w odpowiednim języku narodowym. Przy gromadzeniu danych korzystano z pomocy CAPI (Computer Assisted Personal Interview) w tych krajach, gdzie użycie tej techniki było możliwe.

SKRÓT	KRAJ	AGENCJA BADAWCZA	LICZBA WYWIADÓW	DATY REALIZACJI		POPULACJA 15+
BE	Belgia	TNS Dimarso	1.002	10/10/2008	06/11/2008	8.786.805
BG	Bułgaria	TNS BBSS	1.006	09/10/2008	20/10/2008	6.647.375
CZ	Czechy	TNS Aisa	1.026	06/10/2008	22/10/2008	8.571.710
DK	Dania	TNS Gallup DK	1.029	06/10/2008	02/11/2008	4.432.931
DE	Niemcy	TNS Infratest	1.526	10/10/2008	02/11/2008	64.546.096
EE	Estonia	Emor	1.000	10/10/2008	03/11/2008	887.094
EL	Grecja	TNS ICAP	1.000	10/10/2008	02/11/2008	8.691.304
ES	Hiszpania	TNS Demoscopia	1.000	09/10/2008	06/11/2008	38.536.844
FR	Francja	TNS Sofres	1.027	06/10/2008	31/10/2008	46.425.653
IE	Irlandia	TNS MRBI	1.000	06/10/2008	31/10/2008	3.375.399
IT	Włochy	TNS Infratest	1.061	08/10/2008	24/10/2008	48.892.559
CY	Cypr	Synovate	503	08/10/2008	02/11/2008	638.900
	terytorium Cypru					
CY(tcc)	Północnego	KADEM	500	07/10/2008	27/10/2008	143.226
LV	Łotwa	TNS Latvia	1.002	10/10/2008	04/11/2008	1.444.884
LT	Litwa	TNS Gallup Lithuania	1.011	09/10/2008	28/10/2008	2.846.756
LU	Luksemburg	TNS ILReS	500	06/10/2008	03/11/2008	388.914
HU	Węgry	TNS Hungary	1.002	10/10/2008	02/11/2008	8.320.614
MT	Malta	MISCO	500	09/10/2008	03/11/2008	335.476
NL	Holandia	TNS NIPO	1.041	09/10/2008	05/11/2008	13.017.690
		Österreichisches				
AT	Austria	Gallup-Institut	1.003	06/10/2008	28/10/2008	7.004.205
PL	Polska	TNS OBOP	1.000	11/10/2008	31/10/2008	32.155.805
PT	Portugalia	TNS EUROTESTE	1.000	11/10/2008	03/11/2008	8.080.915
RO	Rumunia	TNS CSOP	1.053	07/10/2008	03/11/2008	18.246.731
SI	Słowenia	RM PLUS	1.006	07/10/2008	04/11/2008	1.729.298
SK	Słowacja	TNS AISA SK	1.006	09/10/2008	26/11/2008	4.316.438
FI	Finlandia	TNS Gallup Oy	1.004	15/10/2008	06/11/2008	4.353.495
SE	Szwecja	TNS GALLUP	1.002	13/10/2008	03/11/2008	7.562.263
UK	Zjednoczone Królestwo	TNS UK	1.308	07/10/2008	02/11/2008	50.519.877
HR	Chorwacja	Puls	1.000	08/10/2008	29/10/2008	3.734.300
TR	Turcja	TNS PIAR	1.003	08/10/2008	05/11/2008	47.583.830
	Była Jugosłowiańska					
MK	Republika Macedonii	TNS Brima	1.009	07/10/2008	16/10/2008	1.648.012
OGÓLEM			30.130	06/10/2008	06/11/2008	453.865.399

W każdym kraju przeprowadzono porównanie uzyskanej próby z całą populacją. Dane na temat populacji uzyskano ze statystyk EUROSTATU bądź statystyk krajowych. We wszystkich krajach przeprowadzono procedurę ważenia próby stosując wagi zgodnie z rozkładami brzegowymi i łącznymi, opartymi na danych o ludności. We wszystkich krajach płeć, wiek, region statystyczny NUTS 2 i wielkość miejscowości zamieszkania zostały wprowadzone do procedury iteracyjnej. Do ważenia międzynarodowego (np. średniej UE) TNS Opinion & Social stosuje oficjalne dane o liczbie ludności, dostarczane przez EUROSTAT lub statystyki krajowe. Wielkości populacji wykorzystane w powtórnej procedurze ważenia podane zostały w powyższej tabelicy.

Przypominamy Czytelnikom, że wszystkie wyniki sondaży są jedynie szacunkami, których dokładność zależy od liczebności próby oraz obserwowanego rozkładu procentowego. Przy próbie około 1000 wywiadów, rzeczywiste odsetki wahają się w niżej podanych przedziałach ufności:

Obserwowany odsetek	10% lub 90%	20% lub 80%	30% lub 70%	40% lub 60%	50%
Przedział ufności	± 1,9 punktu	± 2,5 punktu	± 2,7 punktu	± 3,0 punktu	± 3,1 punktu

KWESTIONARIUSZ

PL

A numer projektu TNS OBOP

(101-105)

--	--	--	--	--

EB69.2 A

B kod państwa

(106-107)

--	--

EB69.2 B

C centralny numer projektu

(108-110)

--	--	--

EB69.2 C

D numer wywiadu

(111-116)

--	--	--	--	--	--

EB69.2 D

E Podział próby

(117)

A	1
B	2

EB69.2 E

ZADAĆ PUNKT 28 TYLKO W TURCJI

ZADAĆ PUNKT 29 TYLKO W CHORWACJI

ZADAĆ PUNKT 30 TYLKO W TURECKIEJ REPUBLICIE CYPRU PÓŁNOCNEGO

ZADAĆ PUNKT 31 TYLKO W BYŁEJ JUGOSŁOWIAŃSKIEJ REPUBLICIE MACEDONII

Q1 Jakiej jest Pan(i) narodowości? Proszę wskazać kraj(e), który(e) jej odpowiada(ją).

(MOŻLIWE KILKA ODPOWIEDZI)

(158-190)

Belgia	1,
Dania	2,
Niemcy	3,

Grecja	4,
Hiszpania	5,
Francja	6,
Irlandia	7,
Włochy	8,
Luksemburg	9,
Holandia	10,
Portugalia	11,
Zjednoczone Królestwo (Wielka Brytania, Irlandia Północna)	12,
Austria	13,
Szwecja	14,
Finlandia	15,
Cypr (południowy)	16,
Czechy	17,
Estonia	18,
Węgry	19,
Łotwa	20,
Litwa	21,
Malta	22,
Polska	23,
Słowacja	24,
Słowenia	25,
Bułgaria	26,
Rumunia	27,
	28,
	29,
	30,
	31,
Inne kraje	32,
Trudno powiedzieć	33,

EB69.2 Q1

JEŚLI "INNE" LUB "TRUDNO POWIEDZIEĆ" W Q1, ZAKOŃCZ WYWIAD

ZADAJ QA WSZYSTKIM RESPONDENTOM

QA1 Czy spotykając się z przyjaciółmi, dyskutuje Pan(i) na tematy polityczne często, czasami czy nigdy?

(211)

często	1
czasami	2
nigdy	3
trudno powiedzieć	4

EB69.2 QA1

QA2 Jeżeli ma Pan(i) mocno ugruntowane poglądy na jakiś temat, to czy stara się Pan(i) przekonywać do nich swoich przyjaciół, krewnych, kolegów z pracy? Czy zdarza się to...?

ODCZYTAJ

(212)

często	1
od czasu do czasu	2
rzadko	3
nigdy	4
trudno powiedzieć	5

EB69.2 QA2

QA3 Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) bardzo zadowolony(a), raczej zadowolony(a), raczej niezadowolony(a) czy zupełnie niezadowolony(a) z życia, jakie Pan(i) prowadzi?

ODCZYTAJ

(213)

Bardzo zadowolony(a)	1
Raczej zadowolony(a)	2
Raczej niezadowolony(a)	3
Zupełnie niezadowolony(a)	4
Trudno powiedzieć	5

EB69.2 QA3

QA4: NIE ZADAWAJ W CY(tcc) - CY(tcc) PRZEJDŹ DO QA4b

QA4a Jak ocenił(a)by Pan(i) obecną sytuację w każdym z następujących obszarów?

(WRĘCZ KARTĘ ZE SKALĄ - JEDNA ODPOWIEŹ W WIERSZU)

	ODCZYTAJ	BARDZO DOBRZE	RACZEJ DOBRZE	RACZEJ ŹLE	BARDZO ŹLE	TRUDNO POWIEDZIEC	
(214)	1	Sytuacja polskiej gospodarki	1	2	3	4	5
(215)	2	Sytuacja gospodarki europejskiej	1	2	3	4	5
(216)	3	Sytuacja gospodarki na świecie	1	2	3	4	5
(217)	4	Pana(i) własna sytuacja zawodowa	1	2	3	4	5
(218)	5	Sytuacja finansowa Pana(i) gospodarstwa domowego	1	2	3	4	5
(219)	6	Sytuacja na	1	2	3	4	5

	rynku pracy w Polsce					
(220)	7 Stan środowiska naturalnego w Polsce	1	2	3	4	5

EB68.1 QA4 TREND MODIFIED

ZADAJ QA4b TYLKO w CY(tcc) - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA5a

QA4b

(221)						
(222)						
(223)						
(224)						
(225)						
(226)	6	1	2	3	4	5
(227)	7	1	2	3	4	5

NEW

NIE ZADAWAJ QA5 w CY(tcc) - CY(tcc) PRZEJŚĆ DO QA5b

QA5a Jak ocenił(a)by Pan(i) obecną sytuację w każdym z następujących obszarów?

(WRĘCZ KARTĘ ZE SKALĄ - JEDNA ODPOWIEŹ W WIERSZU)

	ODCZYTAJ	BARDZO DOBRZE	RACZEJ DOBRZE	RACZEJ ŹLE	BARDZO ŹLE	Trudno powiedzieć
(228)	1 Okolica, w której Pan(i) mieszka	1	2	3	4	5
(229)	2 Ochrona zdrowia w Polsce	1	2	3	4	5
(230)	3 System emerytalno- rentowy w Polsce	1	2	3	4	5
(231)	4 Świadczenia dla bezrobotnych w Polsce	1	2	3	4	5
(232)	5 Koszty utrzymania w Polsce	1	2	3	4	5

(233)	6	Stosunki między ludźmi różnych kultur, religii czy narodowości w Polsce	1	2	3	4	5
(234)	7	Rozwiązania w zakresie radzenia sobie z nierównościami i ubóstwem w Polsce	1	2	3	4	5
(235)	8	Dostępność cenowa energii w Polsce	1	2	3	4	5
(236)	9	Dostępność cenowa mieszkań w Polsce	1	2	3	4	5
(237)	10	Sposób działania administracji publicznej w Polsce	1	2	3	4	5

NEW

ZADAĆ QA5b TYLKO w CY(tcc) - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA6a

QA5b

(238)	1		1	2	3	4	5
(239)	2		1	2	3	4	5
(240)	3		1	2	3	4	5
(241)	4		1	2	3	4	5
(242)	5		1	2	3	4	5
(243)	6		1	2	3	4	5
(244)	7		1	2	3	4	5
(245)	8		1	2	3	4	5
(246)	9		1	2	3	4	5
(247)	10		1	2	3	4	5

NEW

NIE ZADAWAJ QA6a w CY(tcc) - CY (tcc) PRZEJDŹ DO QA6b

QA6a Jakie są Pana(i) oczekiwania odnośnie najbliższych dwunastu miesięcy? Czy najbliższe dwanaście miesięcy będzie lepsze, gorsze, czy takie same, jeśli chodzi o..?

	ODCZYTAJ	Lepsze	Gorsze	Takie same	Trudno powiedzieć	
(248)	1	Ogólnie Pana(i) życie	1	2	3	4
(249)	2	Sytuację gospodarczą Polski	1	2	3	4
(250)	3	Sytuację finansową Pana(i) gospodarstwa domowego	1	2	3	4
(251)	4	Sytuację na rynku pracy w Polsce	1	2	3	4
(252)	5	Pana(i) osobistą sytuację zawodową	1	2	3	4
(253)	6	Sytuację gospodarczą Unii Europejskiej	1	2	3	4
(254)	7	Sytuację gospodarczą na świecie	1	2	3	4
(255)	8	Stan środowiska naturalnego w Polsce	1	2	3	4

EB69.2 QA4a TREND MODIFIED

ZADAJ QA6b TYLKO W CY(tcc) - INNI PRZEJDŹ DO QA7a

QA6b

(256)					
(257)					
(258)					
(259)					
(260)					
(261)					
(262)	7	1	2	3	4
(263)	8	1	2	3	4

EB69.2 QA4b

NIE ZADAWAJ QA7a w CY(tcc) - CY(tcc) PRZEJŚĆ DO QA7b

QA7a O każdym z następujących obszarów proszę powiedzieć, czy sytuacja w Polsce jest lepsza czy gorsza od przeciętnej sytuacji w krajach Unii Europejskiej?

(WRĘCZ KARTĘ ZE SKALĄ - JEDNA ODPOWIEŹ W WIERSZU)

	(ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC LOSOWO	ZNACZNIE LEPSZA	TROCHĘ LEPSZA	TROCHĘ GORSZA	ZNACZNIE GORSZA	TRUDNO POWIEDZIEĆ
--	-----------------------------	-----------------	---------------	---------------	-----------------	-------------------

	KOLEJNOŚĆ)						
(264)	1	Sytuacja polskiej gospodarki	1	2	3	4	5
(265)	2	Sytuacja na rynku pracy w Polsce	1	2	3	4	5
(266)	3	Koszty utrzymania w Polsce	1	2	3	4	5
(267)	4	Ceny energii w Polsce	1	2	3	4	5
(268)	5	Jakość życia w Polsce	1	2	3	4	5
(269)	6	Stan środowiska naturalnego w Polsce	1	2	3	4	5

EB69.2 QA5a (ITEMS 1-5) - EB67.2 QA7C (ITEM 6) - TREND MODIFIED

ZADAJ QA7b TYLKO W CY(tcc) - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA8a

QA7b

(270)	1		1	2	3	4	5
(271)	2		1	2	3	4	5
(272)	3		1	2	3	4	5
(273)	4		1	2	3	4	5
(274)	5		1	2	3	4	5
(275)	6		1	2	3	4	5

EB69.2 QA5a (ITEMS 1-5) - EB67.2 QA7C (ITEM 6) - TREND MODIFIED

NIE ZADAWAĆ QA8a I QA8b W CY(tcc) - CY(tcc) PRZEJŚĆ DO QA8c

QA8a Jakie są Pana(i) zdaniem dwa najważniejsze problemy, wobec których stoi teraz Polska?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - MAKSYMALNIE DWIE ODPOWIEDZI)

	(276-291)
Przestępczość	1,
Sytuacja gospodarcza	2,
Wzrost cen \ inflacja	3,
Opodatkowanie	4,
Bezrobocie	5,

Terroryzm	6,
Obronność \ Polityka międzynarodowa	7,
Budownictwo mieszkaniowe	8,
Imigracja	9,
Służba zdrowia	10,
Szkolnictwo	11,
Emerytury	12,
Ochrona środowiska	13,
Kwestie związane z energetyką	14,
Inne (SPONTANICZNIE)	15,
Trudno powiedzieć	16,

EB69.2 QA6a

QA8b A jakie są dwa najważniejsze problemy, wobec których stoi Pan(i) teraz osobiście?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - MAKSYMALNIE DWIE ODPOWIEDZI)

	(292-307)
Przestępczość	1,
Sytuacja gospodarcza	2,
Wzrost cen \ inflacja	3,
Opodatkowanie	4,
Bezrobocie	5,
Terroryzm	6,
Obronność \ Polityka międzynarodowa	7,
Budownictwo mieszkaniowe	8,
Imigracja	9,
Służba zdrowia	10,
Szkolnictwo	11,
Emerytury	12,
Ochrona środowiska	13,
Kwestie związane z energetyką	14,
Inne (SPONTANICZNIE)	15,
Trudno powiedzieć	16,

NEW

ZADAJ QA8c i QA8d TYLKO W CY(tcc) - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA9a

QA8c

EB69.2 QA7a

QA10a Biorąc wszystko pod uwagę, czy powiedział(a)by Pan(i), że Polska skorzystała czy też nie skorzystała z członkostwa w Unii Europejskiej?

	(341)
skorzystała	1
nie skorzystała	2
trudno powiedzieć	3

EB69.2 QA8a

QA9b

EB69.2 QA7b

QA10b

	(343)
	1
	2
	3

EB69.2 QA8b

ZADAJ QA9c i QA10c TYLKO w CY(tcc) - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA11a

QA9c

QA10c

Yellow bar

(345)

Green bar
Green bar
Green bar

1
2
3

EB69.2 QA8c

NIE ZADAWAĆ QA11a W CY(tcc) - CY(tcc) PRZEJŚĆ DO QA11b

Yellow bar

QA11a Ogólnie rzecz biorąc, czy obecnie Pana(i) zdaniem sprawy idą w dobrym czy w złym kierunku w ...?

(JEDNA ODPOWIEDŹ W WIERSZU)

	ODCZYTAJ	sprawy idą w dobrym kierunku	sprawy idą w złym kierunku	ani w dobrym, ani w złym (SPONTANICZNIE)	Trudno powiedzieć
--	----------	------------------------------------	-------------------------------	--	----------------------

(346)	1	Polsce	1	2	3	4
(347)	2	Unii Europejskiej	1	2	3	4

EB69.2 QA11a

ZADAJ QA11b TYLKO W CY(tcc) - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA12

Yellow bar

QA11b

Yellow bar

	Yellow bar	Green bar	Green bar	Green bar	Green bar
--	------------	-----------	-----------	-----------	-----------

(348)					
(349)					

EB69.2 QA11b

QA12: NIE ZADAWAJ PUNKTÓW 1,3,4 i 5 w CY(tcc)

Yellow bar

QA12 Teraz chciał(a)bym zapytać, na ile ufa Pan(i) pewnym instytucjom. O każdej z instytucji, które za chwilę odczytam, proszę powiedzieć, czy raczej jej Pan(i) ufa czy też nie?

	(ODCZYTAJ)	RACZEJ UFAM	RACZEJ NIE UFAM	TRUDNO POWIEDZIEĆ
--	------------	----------------	--------------------	----------------------

(350)	1	Wymiar sprawiedliwości \ polski system prawny	1	2	3
(351)	2	Partie polityczne	1	2	3
(352)	3	Władze regionalne lub lokalne	1	2	3
(353)	4	Polski rząd	1	2	3
(354)	5	Sejm	1	2	3
(355)	6	Unia Europejska	1	2	3
(356)	7	Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ)	1	2	3
(357)	8	NATO	1	2	3

EB69.2 QA12 TREND MODIFIED

DLA WSZYSTKICH

QA13 Ogólnie rzecz biorąc, czy Unia Europejska wywołuje w Panu(i) bardzo pozytywne, raczej pozytywne, neutralne, raczej negatywne, czy też bardzo negatywne skojarzenia?

	(358)
bardzo pozytywne	1
raczej pozytywne	2
neutralne	3
raczej negatywne	4
bardzo negatywne	5
trudno powiedzieć	6

EB69.2 QA13

QA14 Co Unia Europejska znaczy dla Pana(i) osobiście?

WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - MOŻLIWE KILKA ODPOWIEDZI - ROTACJA Z GÓRY NA DÓŁ LUB Z DOŁU DO GÓRY

	(359-374)
Pokój	1,
Dobłą koniunkturę gospodarczą	2,
Demokrację	3,
Ochronę socjalną	4,
Swobodę podróżowania, podejmowania nauki lub pracy w dowolnym miejscu w Unii Europejskiej	5,
Zróznicowanie kulturowe	6,
Silniejszy głos w świecie	7,
Euro	8,
Bezrobocie	9,
Biurokrację	10,
Marnotrawstwo pieniędzy	11,
Utratę naszej tożsamości kulturowej	12,
Więszą przestępczość	13,
Niewystarczającą kontrolę zewnętrznych granic	14,

Inne (spontanicznie)	15,
Trudno powiedzieć	16,

EB69.2 QA14

NIE ZADAWAJ QA15a W CY(tcc) - ZADAJ PODPUNKT 1 TYLKO W KRAJACH UE27, KTÓRE NIE SĄ W STREFIE EURO\ ZADAJ PODPUNKT 2 TYLKO W STREFIE EURO - FM, HR I TR ZADAJ TYLKO PUNKTY 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 i 11 - CY(tcc) PRZEJDŹ DO QA15b

QA15a Dla każdego z poniższych stwierdzeń proszę powiedzieć, czy raczej się Pan(i) z nim zgadza czy też nie.

	(ODCZYTAJ)	RACZEJ SIĘ ZGADZAM	RACZEJ SIĘ NIE ZGADZAM	TRUDNO POWIEDZIEĆ
	1	1	2	3
(375)	Czuję, że jesteśmy bardziej stabilni gospodarczo, ponieważ Polska jest członkiem UE.	1	2	3
(376)	2	1	2	3
(377)	3	1	2	3
(378)	4	1	2	3
(379)	5	1	2	3
(380)	6	1	2	3
(381)	7	1	2	3
(382)	8	1	2	3
(383)	9	1	2	3
(384)	10	1	2	3
(385)	11	1	2	3

EB69.2 QA15a TREND MODIFIED

ZADAJ QA15b TYLKO W CY(tcc) - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA16

QA15b

(386)				
(387)				
(388)				
(389)				
(390)				

EB69.2 QA15b

DLA WSZYSTKICH

QA16 Czy kiedykolwiek słyszał(a) Pan(i) o...?

	(ODCZYTAJ)	TAK	NIE	TRUDNO POWIEDZIEĆ	
(391)	1	Parlament Europejski	1	2	3
(392)	2	Komisji Europejskiej	1	2	3
(393)	3	Radzie Unii Europejskiej	1	2	3
(394)	4	Europejskim Banku Centralnym	1	2	3

EB69.2 QA16

QA17 O każdej z następujących instytucji europejskich, proszę powiedzieć, czy uważa Pan(i), że odgrywa ona ważną rolę czy też nie w życiu Unii Europejskiej?

	(ODCZYTAJ)	WAŻNĄ	NIEWAŻNĄ	TRUDNO POWIEDZIEĆ	
(395)	1	Parlament Europejski	1	2	3
(396)	2	Komisja Europejska	1	2	3
(397)	3	Rada Unii Europejskiej	1	2	3
(398)	4	Europejski Bank Centralny	1	2	3

EB69.2 QA17

QA18 Proszę powiedzieć o każdej z tych instytucji, czy raczej jej Pan(i) ufa, czy raczej jej Pan(i) nie ufa?

	(ODCZYTAJ)	RACZEJ UFAM	RACZEJ NIE UFAM	TRUDNO POWIEDZIEĆ	
(399)	1	Parlament Europejski	1	2	3
(400)	2	Komisja Europejska	1	2	3
(401)	3	Rada Unii Europejskiej	1	2	3
(402)	4	Europejski Bank Centralny	1	2	3

EB69.2 QA18

QA19a Jakie jest Pana(i) zdaniem obecne tempo budowania Europy? Proszę spojrzeć na te cyfry. Numer 1 oznacza, że stoi w miejscu, numer 7 oznacza, że jest tak szybkie, jak to możliwe. Proszę wybrać jedną cyfrę, która najlepiej odzwierciedla Pana(i) opinię na tem

QA19b A która cyfra najlepiej odzwierciedla tempo, jakiego by Pan(i) chciał(a)?

(WRĘCZ KARTĘ ZE SKALĄ)

ODCZYTAJ	(403)	(404)
	QA19a	QA19b
	OBECNE TEMPO	POŻĄDANE TEMPO
Stoi w miejscu	1	1

	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
	6	6
Jest tak szybkie, jak to możliwe	7	7
Trudno powiedzieć	8	8

EB66.1 QA13a&b

QA20 Proszę pomyśleć o swojej sile nabywczej, czyli o tym, na co Pana(i) gospodarstwo domowe może sobie na co dzień pozwolić. Jeśli porówna Pan(i) swoją obecną sytuację z tą sprzed pięciu lat, to czy poprawiła się ona, nie zmieniła się czy pogorszyła się?

WRĘCZ KARTĘ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ

(405)

Poprawiła się	1
Nie zmieniła się	2
Pogorszyła się	3
Trudno powiedzieć	4

EB69.2 QA27

QA21 W jakim stopniu zgadza się Pan(i) lub nie zgadza z następującym stwierdzeniem: Ma Pan(i) trudności z zapłaceniem wszystkich rachunków na koniec miesiąca.

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(406)

Zdecydowanie się zgadzam	1
Raczej się zgadzam	2
Raczej się nie zgadzam	3
Zdecydowanie się nie zgadzam	4
Trudno powiedzieć	5

EB69.2 QA28

QA22 Ogólnie rzecz biorąc, czy Pana(i) zdaniem życie dzisiejszych dzieci będzie łatwiejsze, trudniejsze czy ani łatwiejsze, ani trudniejsze niż życie osób z Pana(i) pokolenia?

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(407)

łatwiejsze	1
trudniejsze	2
ani łatwiejsze, ani trudniejsze	3
Trudno powiedzieć	4

EB69.2 QA29

QA23 Proszę powiedzieć, czy raczej się Pan(i) zgadza, czy raczej się Pan(i) nie zgadza z następującym stwierdzeniem: Dzieci, które mieszkają w Polsce miałyby lepsze życie, gdyby wyemigrowały do innego kraju.

ODCZYTAJ

(408)

RACZEJ SIĘ ZGADZAM	1
RACZEJ SIĘ NIE ZGADZAM	2
To zależy (SPONTANICZNIE)	3
Trudno powiedzieć	4

NEW

QA24 O każdym z następujących stwierdzeń dotyczących Unii Europejskiej proszę powiedzieć, czy Pana(i) zdaniem jest ono prawdziwe czy fałszywe?

	(ODCZYTAJ - ZMIENIAJ KOLEJNOŚĆ)	PRAWDZIWE	FAŁSZYWE	TRUDNO POWIEDZIEĆ
(409)	1 UE składa się obecnie z 15 państw członkowskich.	1	2	3
(410)	3 Co sześć miesięcy inne państwo członkowskie obejmuje przewodnictwo w Unii Europejskiej	1	2	3
(411)	4 Strefa euro składa się obecnie z 12 państw członkowskich	1	2	3
(412)	2 Szwajcaria jest członkiem Unii Europejskiej	1	2	3

EB69.2 QA34 (ITEMS' SEQUENCE MODIFIED + ROTATE ADDED)

ZADAJ QA25 i QA26 TYLKO W UE27 - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA27

QA25 Proszę powiedzieć, czy Pana(i) zdaniem decyzje dotyczące każdej z niżej wymienionych dziedzin, powinny być podejmowane przez rząd Polski, czy też wspólnie w ramach Unii Europejskiej?

(JEDNA ODPOWIEŹ W WIERSZU)

	ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ	RZĄD POLSKI	WSPÓLNIE W UE	TRUDNO POWIEDZIEĆ
(413)	1 Zwalczenie przestępczości	1	2	3
(414)	2 System podatkowy	1	2	3
(415)	3 Walka z bezrobociem	1	2	3
(416)	4 Zwalczenie terroryzmu	1	2	3
(417)	5 Obronność i polityka zagraniczna	1	2	3
(418)	6 Imigracja	1	2	3
(419)	7 System szkolnictwa	1	2	3

(420)	8	Emerytury i renty	1	2	3
(421)	9	Ochrona środowiska naturalnego	1	2	3

EB69.2 QA35a

QA26 Proszę powiedzieć, czy Pana(i) zdaniem decyzje dotyczące każdej z niżej wymienionych dziedzin, powinny być podejmowane przez rząd Polski czy też wspólnie w ramach Unii Europejskiej?

(JEDNA ODPOWIEDŹ W WIERSZU)

	ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ	RZĄD POLSKI	WSPÓLNIE W UE	Trudno powiedzieć	
(422)	1	Opieka zdrowotna	1	2	3
(423)	2	Opieka społeczna	1	2	3
(424)	3	Rolnictwo i rybołówstwo	1	2	3
(425)	4	Ochrona konsumentów	1	2	3
(426)	5	Badania naukowe i nad technologiami	1	2	3
(427)	6	Wsparcie regionów, w których występują problemy gospodarcze	1	2	3
(428)	7	Energetyka	1	2	3
(429)	8	Konkurencja	1	2	3
(430)	9	Transport	1	2	3
(431)	10	Gospodarka	1	2	3
(432)	11	Walka z inflacją	1	2	3

EB69.2 QA36a

DLA WSZYSTKICH

QA27 Jaka jest Pana(i) opinia na temat każdego z poniższych stwierdzeń? Dla każdego stwierdzenia proszę powiedzieć, czy jest Pan(i) za czy przeciw.

	(ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ)	ZA	PRZECIW	TRUDNO POWIEDZIEĆ	
(433)	1	Europejska Unia Monetarna z jedną walutą - euro	1	2	3
(434)	2	Wspólna polityka międzynarodowa państw członkowskich UE wobec innych krajów	1	2	3
(435)	3	Wspólna polityka obronna i bezpieczeństwa państw członkowskich UE	1	2	3
(436)	4	Dalsze rozszerzenie UE poprzez przyłączenie innych krajów w przyszłych latach	1	2	3
(437)	5	Tempo budowania Europy szybsze w jednej grupie krajów niż w innych krajach	1	2	3

EB69.2 QA37 (ITEMS 1-4) - EB68.1 QA22 (ITEM 5)

QA28 Integracja europejska w ostatnich latach skupiała się na różnych sprawach. Na które kwestie instytucje europejskie powinny, Pana(i) zdaniem, w najbliższych latach położyć nacisk, aby w przyszłości wzmocnić Unię Europejską?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - ZMIENIAJ KOLEJNOŚĆ - MAKSYMALNIE 3 ODPOWIEDZI)

	(438-452)
Rynek wewnętrzny	1,
Polityka kulturalna	2,
Europejska polityka zagraniczna	3,
Europejska polityka obronności	4,
Sprawy dotyczące imigracji	5,
Europejska polityka w dziedzinie edukacji	6,
Sprawy dotyczące środowiska naturalnego	7,
Energetyka	8,
Solidarność z biedniejszymi regionami	9,
Badania naukowe	10,
Sprawy społeczne	11,
Walka z przestępczością	12,
Żadne z tych (SPONTANICZNIE)	13,
Inne (SPONTANICZNIE)	14,
Trudno powiedzieć	15,

EB69.2 QA39

ZADAJ QA29 DO QA32 TYLKO W UE27 - CY(tcc) PRZEJŚĆ DO QA33b - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA33a

QA29 W Unii Europejskiej, każde państwo członkowskie, na zmianę, obejmuje na sześć miesięcy prezydencję Rady Unii Europejskiej. Obecnie nadeszła kolej Francji. Czy niedawno czytał(a) Pan(i) w gazecie lub słyszał(a) w radiu bądź telewizji lub widział(a) w Internecie

	(453)
TAK	1
NIE	2
Trudno powiedzieć	3

EB69.2 QA40 TREND MODIFIED

ZADAJ QA30 TYLKO W FR - POZOSTALI UE27 PRZEJŚĆ DO QA31

QA30

	(454)
	1
	2
	3
	4
	5

EB69.2 QA41

ZADAJ QA31 TYLKO W UE27

QA31 W Unii Europejskiej, każde państwo członkowskie, na zmianę, obejmuje na sześć miesięcy prezydencję Rady Unii Europejskiej. 1 stycznia 2009 roku nadejdzie kolej Czech. Czy niedawno czytał(a) Pan(i) w gazecie lub słyszał(a) w radiu bądź telewizji lub widział(a)

(455)

TAK	1
NIE	2
Trudno powiedzieć	3

EB69.2 QA42

ZADAJ QA43 TYLKO W CZ - POZOSTALI UE27 PRZEJŚĆ DO QA33a

QA32

(456)

	1
	2
	3
	4
	5

EB69.2 QA43

NIE ZADAWAJ W CY(tcc) - CY(tcc) PRZEJDŹ DO QA33b

QA33a Który z następujących dwóch poglądów jest bliższy Pana(i) opinii na temat globalizacji?

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(457)

Globalizacja jest dużą szansą dla polskich przedsiębiorstw dzięki otwieraniu się rynków	1
Globalizacja jest zagrożeniem dla rynku pracy i przedsiębiorstw w Polsce	2
Trudno powiedzieć	3

EB69.2 QA48a

ZADAJ QA33b TYLKO W CY(tcc) - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA34a

QA33b

	(458)
	1
	2
	3

EB69.2 QA48b

ZADAJ QA34a PODPRÓBIE A - PODBRÓBA B PRZEJŚĆ DO QA34b

QA34a W jakim stopniu zgadza się Pan(i) lub nie zgadza z następującym stwierdzeniem: Unia Europejska pomaga chronić nas przed negatywnymi skutkami globalizacji.

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(459)
Całkowicie się zgadzam	1
Raczej się zgadzam	2
Raczej się nie zgadzam	3
Całkowicie się nie zgadzam	4
Trudno powiedzieć	5

EB69.2 QA49a

ZADAJ QA34b PODPRÓBIE B - PODPRÓBA A PRZEJŚĆ DO QB1a

QA34b W jakim stopniu zgadza się Pan(i) lub nie zgadza z następującym stwierdzeniem: Dzięki Unii Europejskiej obywatele Europy mogą odnieść większe korzyści z pozytywnych skutków globalizacji.

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(460)
Całkowicie się zgadzam	1
Raczej się zgadzam	2
Raczej się nie zgadzam	3
Całkowicie się nie zgadzam	4
Trudno powiedzieć	5

EB69.2 QA49b

ZADAJ QC1 TYLKO W UE27

QC1 Upadek muru berlińskiego w 1989 roku wyznaczył koniec żelaznej kurtyny, która oddzielała Europę Wschodnią od Zachodniej. Proszę powiedzieć w jakim stopniu, ogólnie rzecz biorąc, każdy z następujących podmiotów skorzystał lub nie skorzystał na upadku żelaz

(WRĘCZ KARTĘ ZE SKALĄ - JEDNA ODPOWIEDŹ W WIERSZU)

	ODCZYTAJ	W dużym stopniu	W pewnym stopniu	Niezbyt	Wcale	Trudno powiedzieć
(504)	1 Unia Europejska	1	2	3	4	5
(505)	2 Polsce	1	2	3	4	5
(506)	3 Pan(i) osobiście	1	2	3	4	5

NEW

QC2 Od 2004 roku Unia Europejska powiększyła się z 15 do 27 krajów. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) to rozszerzenie Unii Europejskiej?

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

Wzmocniło ono Unię Europejską	(507)	1
Oslabiło ono Unię Europejską		2
Trudno powiedzieć		3

NEW

QC3 Która z następujących opinii jest najbliższa Panu(i) osobiście w odniesieniu do obszarów, w których Unia Europejska może podejmować decyzje?

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

Jest zbyt dużo obszarów, w których Unia Europejska może podejmować decyzje	(508)	1
Jest zbyt mało obszarów, w których Unia Europejska może podejmować decyzje		2
Liczba obszarów, w których Unia Europejska może podejmować decyzje jest mniej więcej właściwa		3
Trudno powiedzieć		4

NEW

A teraz porozmawiajmy na inny temat.

ZADAJ TYLKO W UE27

QE1 W sierpniu bieżącego roku wybuchł konflikt zbrojny między Rosją a Gruzją. Czy słyszał(a) lub czytał(a) Pan(i) o tym konflikcie?

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(698)

Tak, i wiem dokładnie, o co chodzi	1
Tak, ale nie bardzo wiem, o co chodzi	2
NIE	3
Trudno powiedzieć	4

NEW

QE2 Stałe napięcia w jednym z regionów Gruzji, Południowej Osetii doprowadziły do otwartego konfliktu pomiędzy siłami zbrojnymi Gruzji i Rosji. Która z następujących instytucji odegrała, Pana(i) zdaniem, najważniejszą rolę w doprowadzeniu tego konfliktu do ko

(ODCZYTAJ LOSOWO ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ – TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(699)
Organizacja Narodów Zjednoczonych	1
NATO	2
Unia Europejska	3
Stany Zjednoczone	4
OBWE (Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie)	5
Żadne z tych (SPONTANICZNIE)	6
Inne (SPONTANICZNIE - JAKIE)	7
Trudno powiedzieć	8

NEW

ZADAJ QE2o JEŚLI "INNE", KOD 7 W QE2

QE2o Jakie inne?

10	2		(700,701-720)
----	---	--	----------------------

NEW

QE3 Czy uważa Pan(i), że ten konflikt mógł mieć wpływ na bezpieczeństwo dostaw energii w Unii Europejskiej?

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(721)

zdecydowanie tak	1
raczej tak	2
raczej nie	3
zdecydowanie nie	4
Trudno powiedzieć	5

NEW

ZADAJ WE WSZYSTKICH KRAJACH

ZADAĆ D15B TYLKO JEŚLI OBECNIE NIE PRACUJE - ODPOWIEDZI 1 DO 4 W D15A.

D15a Jaką pracę Pan(i) obecnie wykonuje?

D15b Czy w przeszłości kiedykolwiek pracował(a) Pan(i) zarobkowo? Jaką Pan(i) pracę ostatnio wykonywał(a)?

	(722-723)	(724-725)
	D15a	D15b
	OBECNA PRACA	OSTATNIA PRACA
NIE PRACUJĄCY(A)		
Osoba zajmująca się domem, zakupami, aktualnie nigdzie niepracująca.	1	1
Student(ka), Uczeń (uczennica)	2	2
Bezrobotny(a) lub czasowo niepracujący(a)	3	3
Emeryt lub niezdolny(a) do pracy z powodu choroby	4	4
PRACUJĄCY NA WŁASNY RACHUNEK		
Rolnik	5	5
Rybak	6	6
Specjalista wolnego zawodu (prawnik, prywatna praktyka lekarska, księgowy, architekt itd.)	7	7
Właściciel sklepu, rzemieślnik, inna osoba pracująca na własny rachunek	8	8
Właściciele, udziałowcy (całkowici lub częściowi) przedsiębiorstw	9	9
PRACA NA ETACIE		
Zatrudnieni na etacie specjaliści (zatrudnieni lekarze, prawnicy, architekci, księgowi)	10	10
Zarząd, główni dyrektorzy, wyższa kadra kierownicza (Dyrektor Naczelny, Dyrektor Generalny, inny dyrektor)	11	11
Średnia kadra kierownicza (kierownicy działów, zastępcy, młodszy kierownik, nauczyciele, inżynierowie)	12	12
Pracownicy niższego szczebla, pracujący głównie przy biurku	13	13
Pracownicy niższego szczebla, praca związana z podróżami (sprzedawcy, kierowcy, ...)	14	14
Pracownicy niższego szczebla, zatrudnieni w sektorze usługowym (w szpitalu, restauracji, policji, straży...)	15	15
Nadzór	16	16
Robotnik wykwalifikowany	17	17
Inni robotnicy niewykwalifikowani, pomoc domowa	18	18
NIGDY NIE PRACOWAŁ(A) ZAROBKOWO		
	19	19

EB69.2 D15a D15b

Przejdźmy do innego tematu.

ZADAJ QG TYLKO W KRAJACH UE27

QG1 Unia Europejska posiada budżet, który jest wydawany na cały szereg różnych działań i inwestycji we wszystkich państwach członkowskich i poza Unią Europejską. Czy, ogólnie rzecz biorąc, w odniesieniu do budżetu Unii Europejskiej powiedział(a)by Pan(i), że.

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(887)

Słyszał(a) Pan(i) o nim i wiele o nim wie	1
Słyszał(a) Pan(i) o nim, ale nie wie o nim zbyt wiele	2
Nigdy nie słyszał(a) Pan(i) o budżecie UE	3
Trudno powiedzieć	4

NEW

QG2a Na jaki cel spośród następujących wydawanych jest Pana(i) zdaniem najwięcej pieniędzy z budżetu Unii Europejskiej?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(888-889)

Wzrost gospodarczy	1
Badania naukowe	2
Edukacja i szkolenia	3
Energetyka	4
Transport	5
Zmiany klimatyczne i ochrona środowiska naturalnego	6
Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	7
Inwestycje regionalne	8
Pomoc dla sąsiadów UE, w tym krajów kandydujących (jeśli to konieczne wyjaśnij, że państwa kandydujące to państwa, które oficjalnie kandydują do członkostwa w UE)	9
Pomoc rozwojowa i humanitarna dla krajów spoza UE	10
Obronność i bezpieczeństwo	11
Sprawy dotyczące imigracji	12
Zatrudnienie i sprawy społeczne	13
Zdrowie publiczne	14
Kultura i media	15
Koszty administracji i personelu, budynki	16
Żadne z tych (SPONTANICZNIE)	17
Inne (SPONTANICZNIE)	18
Trudno powiedzieć	19

EB66.1 QA28 TREND MODIFIED

QG2b Jakież inne?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ - MAKSYMALNIE 3 ODPOWIEDZI)

	(890-908)
Wzrost gospodarczy	1,
Badania naukowe	2,
Edukacja i szkolenia	3,
Energetyka	4,
Transport	5,
Zmiany klimatyczne i ochrona środowiska naturalnego	6,
Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	7,
Inwestycje regionalne	8,
Pomoc dla sąsiadów UE, w tym krajów kandydujących (jeśli to konieczne wyjaśnij, że państwa kandydujące to państwa, które oficjalnie kandydują do członkostwa w UE)	9,
Pomoc rozwojowa i humanitarna dla krajów spoza UE	10,
Obronność i bezpieczeństwo	11,
Sprawy dotyczące imigracji	12,
Zatrudnienie i sprawy społeczne	13,
Zdrowie publiczne	14,
Kultura i media	15,
Koszty administracji i personelu, budynki	16,
Żadne z tych (SPONTANICZNIE)	17,
Inne (SPONTANICZNIE)	18,
Trudno powiedzieć	19,

NEW

QG3a A na które z następujących celów chciał(a)by Pan(i), żeby były wydawane pieniądze z budżetu Unii Europejskiej? Na co w pierwszej kolejności?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(909-910)
Wzrost gospodarczy	1
Badania naukowe	2
Edukacja i szkolenia	3
Energetyka	4
Transport	5
Zmiany klimatyczne i ochrona środowiska naturalnego	6
Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	7
Inwestycje regionalne	8
Pomoc dla sąsiadów UE, w tym krajów kandydujących (jeśli to konieczne wyjaśnij, że państwa kandydujące to państwa, które oficjalnie kandydują do członkostwa w UE)	9
Pomoc rozwojowa i humanitarna dla krajów spoza UE	10
Obronność i bezpieczeństwo	11
Sprawy dotyczące imigracji	12
Zatrudnienie i sprawy społeczne	13
Zdrowie publiczne	14
Kultura i media	15
Koszty administracji i personelu, budynki	16
Żadne z tych (SPONTANICZNIE)	17

Inne (SPONTANICZNIE)	18
Trudno powiedzieć	19

NEW

QG3b Czy coś innego jest ważne?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ - MAKSYMALNIE 3 ODPOWIEDZI)

	(911-929)
Wzrost gospodarczy	1,
Badania naukowe	2,
Edukacja i szkolenia	3,
Energetyka	4,
Transport	5,
Zmiany klimatyczne i ochrona środowiska naturalnego	6,
Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	7,
Inwestycje regionalne	8,
Pomoc dla sąsiadów UE, w tym krajów kandydujących (jeśli to konieczne wyjaśnij, że państwa kandydujące to państwa, które oficjalnie kandydują do członkostwa w UE)	9,
Pomoc rozwojowa i humanitarna dla krajów spoza UE	10,
Obronność i bezpieczeństwo	11,
Sprawy dotyczące imigracji	12,
Zatrudnienie i sprawy społeczne	13,
Zdrowie publiczne	14,
Kultura i media	15,
Koszty administracji i personelu, budynki	16,
Żadne z tych (SPONTANICZNIE)	17,
Inne (SPONTANICZNIE)	18,
Trudno powiedzieć	19,

NEW

METRYCZKA

D1 W kwestiach związanych z polityką ludzie mówią o „lewicy” i „prawicy”. Gdzie umieścić(a)by Pan(i) swoje poglądy na tej oto skali?

(WRĘCZ KARTĘ) - (ANKIETER: NIE PODPOWIADAJ. JEŚLI RESPONDENT SIĘ WAHA, SPRÓBUJ PONÓWNIE)

(977-978)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
LEWICA									PRAWICA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Odmowa (SPONTANICZNIE)	11
------------------------	----

Trudno powiedzieć	12
-------------------	----

EB69.2 D1

NIE MA PYTAŃ D2 DO D6

D7 Czy może Pan(i) podać cyfrę, która najlepiej oddaje Pana(i) aktualną sytuację?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(979-980)
pozostający(a) w związku małżeńskim	1
pozostający(a) w kolejnym związku małżeńskim	2
kawaler/panna, aktualnie żyjący(a) z partnerką(em)	3
kawaler/panna, nigdy nie żyjący(a) z partnerką(em)	4
kawaler/panna, żyjący(a) poprzednio z partnerką(em), a obecnie samotnie	5
rozwódziona(a)	6
pozostający(a) w separacji	7
wdowiec/ wdowa	8
Inne (SPONTANICZNIE)	9
odmowa (SPONTANICZNIE)	10

EB69.2 D7

D8 Ile miał(a) Pan(i) lat, kiedy skończył(a) Pan(i) kształcenie - szkołę lub studia - odbywane w trybie dziennym?

(ANKIETER: JEŚLI "NADAL SIĘ UCZY/STUDIUJE W SYSTEMIE DZIENNYM", WPISZ 00. JEŚLI "NIGDY NIE UCZYŁEM(AM) SIĘ W SYSTEMIE DZIENNYM", WPISZ 01. JEŚLI "ODMOWA", WPISZ 98. JEŚLI "TRUDNO POWIEDZIEĆ \ NIE PAMIĘTAM", WPISZ 99)

(981-982)

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

EB69.2 D8

Brak pytania D9

D10 Płeć respondenta

	(983)
mężczyzna	1
kobieta	2

EB69.2 D10

D11 Ile ma Pan(i) lat?

(984-985)

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

EB69.2 D11

Brak pytań D12 do D14

Brak pytań D16 do D24

D25 Czy powiedział(a)by Pan(i), że mieszka...?

ODCZYTAJ

	(986)
na obszarze wiejskim lub na wsi	1
w średnim lub małym mieście	2
w dużym mieście	3
trudno powiedzieć	4

EB69.2 D25

Brak pytań D26 do D39

D40a Proszę powiedzieć, ile osób w wieku 15 lat lub więcej jest w Pana(i) gospodarstwie domowym, łącznie z Panem(ią)?

(ANKIETER: ODCZYTAJ - ZAPISZ)

(987-988)

EB69.2 D40a

D40b Proszę powiedzieć, ile dzieci poniżej 10 roku życia jest w Pana(i) gospodarstwie domowym?

(ANKIETER: ODCZYTAJ - ZAPISZ)

(989-990)

EB69.2 D40b

D40c Proszę powiedzieć, ile dzieci w wieku od 10 do 14 lat jest w Pana(i) gospodarstwie domowym?

(ANKIETER: ODCZYTAJ - ZAPISZ)

(991-992)

EB69.2 D40c

D41 Gdzie się Pan(i) urodził(a) ...?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(993)
W Polsce	1
W innym kraju członkowskim Unii Europejskiej	2
W Europie, w kraju spoza Unii Europejskiej	3
W Azji, Afryce albo Ameryce Łacińskiej	4
W Ameryce Północnej, Japonii lub w Oceanii	5
Odmowa odpowiedzi (SPONTANICZNA)	6

EB69.2 D41

D42 Która z tych sytuacji Pana(i) dotyczy?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(994)
Pana(i) matka i ojciec urodzili się w Polsce	1
Jedno z Pana(i) rodziców urodziło się w Polsce, a drugie w innym państwie członkowskim UE	2
Pana(i) matka i ojciec urodzili się w innym państwie członkowskim UE	3
Jedno z Pana(i) rodziców urodziło się w Polsce, a drugie poza UE	4
Pana(i) matka i ojciec urodzili się poza UE	5
Jedno z Pana(i) rodziców urodziło się w innym państwie członkowskim UE, a drugie poza UE	6
Trudno powiedzieć \ odmowa odpowiedzi (SPONTANICZNIE)	7

EB69.2 D42

D43a Czy w Pana(i) gospodarstwie domowym jest telefon stacjonarny?

D43b Czy Pan(i) osobiście posiada telefon komórkowy?

	(995)	(996)
	D43a	D43b
	stacjonarny	komórkowy
Tak	1	1
Nie	2	2

EB69.2 D43a D43b

D46 Które z następujących rzeczy posiada Pan(i) lub inna osoba z Pana(i) gospodarstwa domowego?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - MOŻLIWE KILKA ODPOWIEDZI)

	(997-1006)
Telewizor	1,
Odtwarzacz DVD	2,
Odtwarzacz płyt kompaktowych	3,
Komputer	4,
Dostęp do Internetu w domu	5,
Samochód	6,
Mieszkanie \ dom sypialny w całości	7,
Mieszkanie \ dom nie sypialny w całości	8,
Żadne (SPONTANICZNIE)	9,
Trudno powiedzieć	10,

EB69.2 D46

PROTOKÓŁ WYWIADU

P1 DATA WYWIADU

(1027-1028)

(1029-1030)

DZIEŃ MIESIĄC

EB69.2 P1

P2 CZAS ROZPOCZĘCIA WYWIADU

(ANKIETER: UŻYJ SYSTEMU 24-GODZINNEGO)

(1031-1032)

		GODZINA
--	--	---------

(1033-1034)

		MINUTY
--	--	--------

EB69.2 P2

P3 DŁUGOŚĆ TRWANIA WYWIADU W MINUTACH

(1035-1037)

		MINUTY
--	--	--------

EB69.2 P3

P4 Liczba osób obecnych w czasie wywiadu, włączając ankietera.

(1038)

Dwie (ankieter i respondent)	1
Trzy	2
Cztery	3
Pięć lub więcej	4

EB69.2 P4

P5 Współpraca respondenta

(1039)

Doskonała	1
Dobra	2
Średnia	3
Zła	4

EB69.2 P5

